

Lep
sončni
dan na
Jadranu

MARJAN KEMPERLE

V Pordenonu je bilo včeraj sinje sončno nebo, polno lastovic. Proti poldnevu ga je nekajkrat razparalo bobnenje letal. Domacini vedo povedati, da so to letala z bližnjega ameriškega letališča v Avianu. V zadnjih dveh letih, odkar so začela s poleti nad nekdanjo Jugoslavijo, so se privadili na njihov gromki zvok z visin. Postal je del njihovega vsakdana.

Včeraj je bilo vsekakor tistega umetnega grmenja več kot po navadi. »Pomeni, da se v Bosni kaj dogaja,« je bil komentar.

Agencije, radio in televizija so nekaj ur kasneje obrazložili, zakaj je včeraj v Pordenonu tolikokrat zagrmelo. Srbi so pri Srebrenici napadli stiri postojanke modrih celad in zajeli 30 nizozemskih vojakov po receptu, ki so ga predstavili svetovni javosti že v maju s kolektivnim zajetjem vojakov talcev. Zatem so začeli s topniškim obstreljevanjem mesta. V Avianu so takoj sprožili alarmno stanje: letala so vzletela, niso pa imela dovoljenja za poseg.

Tako so povedali sinoci po televiziji. Takoj zatem so bile na vrsti že bolj pomirjujoče, tipično nedeljske novice. Na pesčeni plazi v Lignanu se je na soncu prazilo stotisoč ljudi; med šestdesetstotimi v Gradezu je bil tudi nogometni as Roberto Baggio. Kdo ve, ce je fant, vreden 23 milijard, med vrvežem na plazi slisal grmenje letal, ki so letale na nasprotno stran Jadranskega morja...

OZN, ponizana in razžaljena, je dostojevskovsko naslovil svoj prispevek iz Bosne dopisnik tiskovne agencije ANSA Mario Gazzeri. Philippe Morillon, bivši poveljnik modrih celad, tisti, ki je s svojo prisotnostjo med svojimi vojniki in Sarajevčani branil Sarajevo, je v nedeljo v New York Timesu opozoril, da visi prestiž OZN na nitki. Ranjeni dopisnik BBC v Sarajevu je pred slabima dvema letoma ugotovil, da se ne izplača umreti za Bosno. Luchetta, Ota in D'Angelo ga niso slisali. Prislunhili so svojem srcu, in nato granati, ki jih je raznesla. Ne vem, koliko ljudi je včeraj popoldne na plazah prislunhilo bobnenju z neba, in se vprašalo, zakaj, za vraga, grmi z jasnega. Včeraj je bil vendarle na tej strani Jadrana lep sončni dan.

V četrtek, 13. julija, ob 19. uri Spominska svečanost ob 75-letnici požiga Narodnega doma

Ob 18. uri bo v Tržaški knjigarni predstavitev monografije o Narodnem domu

BOSNA IN HERCEGOVINA / Z ZAJETJEM TRIDESETIH MODRIH ČELAD

Srbi so pri Srebrenici ponovno ponižali OZN

SARAJEVO - Le dan po zenevskem vrhu so Združeni narodi v Bosni in Hercegovini doživeli novo ponižanje, saj so bosanski Srbi v napadu na muslimansko enklavo Srebrenico zajeli kakih trideset nizozemskih modrih celad, ki so s starih nadzorih točk »brani« srebreniško »varovano območje«. Odpeljali so jih v srbski hotel v Braunovac, le 5 kilometrov od meje s Srbijo. Tiskovni predstavnik OZN v Sarajevu je po

zajetju prvih petih modrih celad seveda navedel, da so Nizozemci odsli »prostovoljno«. Potrudil se je torej, da ne bi včerajšnja akcija izpadla enako kot majska, ko so bosanski Srbi zajeli na stotine modrih celad in opazovalcev ter jih uporabili kot žive ščite. Kasneje pa je moral priznati, da je položaj precej bolj zapleten.

Da Srbi niso naključno onesposobili nadzorne točke modrih celad, prča sinocnja vest, da so njihovi

tanki baje oddaljeni od središča Srebrenice le dober kilometer. Z zajetjem modrih celad so Srbi v bistvu ponovili majske podvige in prepredili Nato-vim letalom, da bi z bombardiranjem preprečila padec srebreniškega »varovanega območja«. Nič čudnega torej, da je sarajevska vlada ogorčena, tako da bo zaprosila za pomoč prijateljske države, ker OZN kljub okrepitvam ni v stanju zavarovati niti samega sebe.

Na 5. strani

V Split prihajajo nove in nove okrepitve, kaj pa bodo politiki z njimi, ni jasno. (AP)

Umberto Bossi napoveduje skorajšnji »juriš« Seveme lige

PONTIDA (BERGAMO) - Umberto Bossi vabi Severno ligo v napad. Svoj »juriš« je napovedal na srečanju ligasev v Pontidi, kjer je naznanil ustanovitve tretjega pola. Pola bojevnikov, pri čemer je seveda mislil na bojevnisko nastrojeno svojih pristasev. Ponovil je parole o federalizmu in spet ožigosal prispevke italijanskemu jugu, kar je izzvalo val protestov.

Stran 2

MAVHINJE

»Sumljiva oseba« najboljša predstava na 1. festivalu amaterskih skupin

S proglasitvijo zmagovalcev se je sinoci v Mavhinjah slovesno končal 1. festival zamejskih amaterskih dramskih skupin. Za najboljšo uprizoritev je žirija proglasila veseligr »Sumljiva oseba« v izvedbi dramskega odra kulturnega društva Igo Gruden iz Nabrezine. Obicinstvo pa se je izreklo za domačo predstavo »Loterija«. Za režijo je nagrado prejela Taisija Kodric, za najboljšo žensko vlogo Vesna Gustin, za najboljšo moško pa Edvin Bogatec. Podelili so se vrsto drugih nagrad.

Na 3. strani

ATOL MURUROA / S PLINOM

Francoski komandos napadli Greanpeace

MURUROA, PARIZ - Kakih 150 francoskih komandosov je včeraj ob 18.40 po srednjeevropskem času s pomočjo helikopterja napadlo ladjo mirovniskega gibanja Greenpeace Warrior Rainbow II, ki je se približala na kako navtično miljo atolu Mururoa, da bi preprečila obnove francoskih jedrskih poskusov. Napadalc so izvrtali luknjo v steno radijske kabine in skozi jo spustili solzilni plin. Pripadniki Greenpeacea so bili prisiljeni zapustiti ladjo. Umaknili so se na gumijaste čolne, ki so sledili Warriowu II. Med njimi je bil tudi skof Jacques Galliot. Mirovnik Jean-Luc Thierry je malo pred napadom obvestil svoje so-

misljenike v Franciji, da francoska mornarica pripravlja napad. Po njem je povedal, da je radio na krovu ladje zelenih neuporaben, da pa nameravajo cimprej vzpostaviti nov radijski most, tokrat s San Franciscem. Dodal je tudi, da so imeli člani posadke dihalne težave zaradi zastrupitve s plinom, in da jih je bolelo v prsih.

Slabo uro po napadu na mirovnik je poraženi predsedniški kandidat, socialist Lionel Jospin izjavil, da bi si Francija ne smela dovoliti kaj takega. Z vidika mednarodnega prava imajo sicer francoske oblasti prav, s političnega, diplomatskega in vojaškega pa postaja včerajšnji poseg Francijo v skripce.

TENIS / WIMBLEDON

Tretja zaporedna zmaga Američana Samprasa

Američan Pete Sampras je tretjič zapored osvojil zmago na teniskem prvenstvu Wimbledonu, najprestiznejšemu od starih turnirjev za veliki slam. S 3:1

je premagal Nemca Borisa Beckerja, ki je sedmič nastopil v finalu slovitega londonskega turnirja, na katerem je trikrat zmagal.

Na 10. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Trener Vremec o Jadranu

Novi trener Jadrana Andrej Vremec v intervjuju razkriva svoje poglede, zelje in pričakovanja pred svojim debutom v kosarkarski B ligi.

Stran 9

Doohan spet zmagal

V dirki za svetovno motociklistično prvenstvo v francoskem Le Mansu je v politrskem razredu vnovic zmagal American Doohan, v četrtlitrskem razredu pa je bil Nemec Waldmann boljši od Italijana Biaggijsa.

Stran 11

Miguellndurain nezadržen

Z izredno voznjo v včerajšnji etapi na kronometer je spanski kolesarski as Miguel Indurain prevzel vodstvo na skupnem vrstnem redu dirke po Franciji. Na drugo mesto se je uvrstil Danec Riis z 12 sekundami zaostanka.

Stran 11

POLITIKA / V PONTIDI

Umberto Bossi poziva Severno ligo na boj

Dvema poloma je zoperstavil »pol bojevnika«

PONTIDA (BERGAMO) - Severna liga, vstani in napadi! Tako je Umberto Bossi velel svojim somišljenikom včeraj na 13. srečanju Severne lige v Pontidi. »Severna liga začne sedaj svoj napad, ki bo privedel do osvoboditve Severa. Polomu dobre vlade tatov in posušene oljke bomo zoperstavili pol bojevnika. Temu polu naceljuje predsednik Severnega parlamenta Giancarlo Pagliarini.« S takimi parolami je Bossi včeraj dopoldne pital svoje volilce. Ko je začel govoriti, jih je bilo kakih šesttisoc, ko je prenehal se kakih stiritisoc več, a vsekakor manj kot na prejšnjih podobnih srečanjih. Bossija je poslušal celotni ligaski generalni stab: od milanskega zupana Formentinija, do bivših ministrov Pagliarinja, Maronija in Sporonija, od Petrinija do Tabladinija.

Bossi je v svojem vihravem slogu ponovil tisto, kar ponavlja že nekaj let: italijanski nasprotnik stevilka ena ni mafija, temveč podpornstvo italijanskemu jugu. Tega bo konec seke, ko bo v Italiji prevladal federalizem.

»Senatur« se je s pisanim besediscem znesel tako nad Berlusconi kot nad D'Alema, ki je do desnice vse prevec vljuden. Obregnil pa se je tudi na »kanaljo iz Hammameta, ki se vedno vlada v Italiji in se pravi pravlja na vrnitev.« Po njegovem mnenju se revolucija, ki je privedla do padca nekdanjih strank, se ni koncala.

Mnogi bi zeleli restavrirati prejšnje stanje, podkupninska mlakuza narasca.

Bossi je napovedal, kaj bo storil, da bi dosegel tisto, o cemer je govoril. »Sedaj nas caka bojvito poletje. Tudi v avgustovskih mesecih bom govoril po severnih mestih. Zvečer bomo prirejali baklade. 21. julija se bo v Mantovi spet sestel Severni parlament. Liga se ne boji volitev, ker ve, da bo prihodnje politične volitve zmagal tisti, ki bo zmagal v Lombardiji. In tu bo zmagal le tisti, ki se strinja z ligo, ne pa tisti, ki ji nasprotuje,« je dal razumeti ostalima poloma.

Nov poletni izbruh Umberta Bossija (lani približno ob tem casu se je sprehajal v spodnji majici z Berlusconi-jem...) je izzval takoj polemiko. Liga jušnjakov je hitro odgovorila na njegove izjave o prispevkih Jugu. Njen tajnik Francesco Milgino je menil, da je Bossi v obupu in bojazni pred razpadom Severne lige zaigral poslednjo karto z namenom, da bi spet podžgal mrzno zoper jušnjake in tako pridobil izgubljene glasove. S takimi argumenti nima demokratične politične prihodnosti, je pribil Milgino.

Za predsednika KDC Clementeja Mastello je Bossi spet ponovil pravljico o stalni pomoči Jugu, kar pa sploh ne odgovarja resnici. Resnica tici drugje, je dodal: največ državnih prispevkov je bil deležen Sever, in to na racun najsibkejšega dela države.

Umberto Bossi v Pontidi (Telefoto AP)

ČISTE ROKE / ZARADI KRŠENJA PREISKOVALNE TAJNOSTI

Sodniki spet na udaru

BRESCIA - Namestnika državnega pravdnika iz Brescie Fabio Salamone in Guglielmo Ascione sta sprožila preiskavo proti »neznancem«, da bi z njo ugotovili morebitno kazensko odgovornost zaradi bega vesti v zvezi s preiskavo milanskega sodstva proti Silviu Berlusconi.

Prav lastnik Fininvestovih televizijskih mrež je 16. junija poslal generalnemu pravdnstvu pri kassacijskem sodišču obvestilo, v katerem je obtožil milanske sodnike preiskave čistih rok, da so kršili preiskovalno tajnost. V svojem obicajnem slogu je Berlusconi obvestilo obesil na veliki zvon in navedel, »kako z njim seznanja o ponavljenih in sistematičnih manipulacij sodnih informacij, s kateri-

mi poskušajo prizadeti državljana Berlusconi in mu odvzeti legitimnost voditelja politične stranke in koalicije relativne večine«. Berlusconi pa je seveda sel se dlje in odkrito poudaril, »kako se lahko iz jasnih in ponovljenih zlorab pride do sklepa, da obstajajo določeni krogi v sodstvu, ki s sovraznim pristopom, s političnimi predsodki in s sodniško zagrizenostjo uvajajo inkvizitorske in preganjalске metode v kazenski postopnik.« Berlusconi je pri tem omenil, kako so bili v celoti ali delno objavljeni zapisniki 130 zasliševanj. Prav tako je bila po Berlusconi-njihovih besedah kršena preiskovalna tajnost, ker so v javnost prisle tudi izjave številnih prič.

Generalni državni pravdnik pri

kassaciji Ferdinando Zucconi Galli Fonseca bi lahko to Berlusconi-vo »obvestilo« poslal pravosodnemu ministrstvu, ali pa neposredno Visjemu sodnemu svetu, če bi v njem zasledil obtožbe, ki bi lahko sprožile disciplinski postopek proti milanskim sodnikom. Kot kaže, pa je bil mnenja, da so bila pri tem storjena kazniva dejanja, tako da je »obvestilo« poslal sodnikom v Brescii, ki je pristojna za preiskave proti milanskim sodnikom. Ker v Berlusconi-jevem »obvestilu« ni nihče poimenoval naveden, so sodniki v Brescii sprožili postopek proti »neznancem«. Vsakomur pa je lahko jasno, koga hoče Berlusconi stisniti v kot, ker hoče »inkvizitorsko« razkriti njegove posle.

CRAXI / PO TRDITVAH NJEGOVEGA ODVETNIKA

Potni list ni bil ponarejen

Lažne naj bi bile tudi vesti o Craxijevih potovanjih v Italijo

MILAN - Odvetnik Giannino Guiso, ki je med branitelji nedanega socialističnega voditelja Bettina Craxija, je včeraj najodločnejše demantiral, da bi njegov klient ponaredil ali spremenil podatke v svojem diplomatskem potnem listu. Craxija so namreč vpisali v sodni seznam preiskovanih, ker so v njegovem potnem listu opazili »mikrobrisanja«. Odvetnik Guiso je seveda to takoj izkoristil in napovedal, da bo tožil vse tiste časopise, ki so včeraj objavili lažno vest o domnevnih Craxijevih skrivnih in tajnih potovanjih v Italijo. Po njegovem Craxi ni zapustil Tunizije od maja 1994.

Ves zaplet naj bi povzročilo Craxijevo potovanje v Mehiko leta 1992. Na potnem listu je viden datum, mesec in leto vstopa, pri izstopu pa nista vidni zadnji številki leta. Odvetnik je pri tem izrazil sum, da je zadnji dve številki nehoti zbrisal funkcionar

neke arabske države, ker je ob mehiskem vizumu vizum neke arabske države.

Zadeva s Craxijevim potnim listom postaja torej že skoraj smešna, ker je malo verjetno, da bi bivši sekretar PSI italijanskim

oblastem izročil oporečni diplomatski potni list. Nic cudnega torej, da bodo to sedaj njegovi odvetniki s pridom izkoristili, saj so že zahtevali ekspertizo, tako da bi iznicili in seveda osmesili zadnjo pobudo sodstva.

Preservativi na umetniški razstavi

BAGHERIA (PALERMO) - V tem kraju so včeraj odprli neobicajno razstavo. Obiskovalci so si lahko ogledali »profilatterol«, to je preservativ z nadevom znane slaščice »profitterol«, crtovje z notami v obliki umetniško izdelanih kondomov, strip, v katerem igrajo preservativi nosilno vlogo. Razstava nosi namreč naslov Profil-art, umetnost proti aidsu.

Z njo je hotel domaći umetnik Nino Rizzo opozoriti na nevarnost aidsa in na potrebo po preventivni uporabi preservativov med spolnimi odnosi. Slo je, seveda, za provokacijo, ki pa je dosegla svoje. Izzvala je veliko zanimanje, odprtja razstave pa sta se med drugim udeležila ginekolog in pokrajinski svetovalec Forza Italie Tommaso Incandela in duhovnik Salvatore Lo Bue, ki vodi terapevtsko skupnost Hisa mladih, v kateri se zdravi na desetine narkomanov.

OB 75. OBLETNICI POŽIGA NARODNEGA DOMA

Težave z razstavo društva Edinost

Župan ni sprejel slovenske prošnje

TRST - Nove težave v odnosih med Društveno političnim društvom Edinost in trzasko občinsko upravo. Tokrat zadevajo spominsko razstavo ob 75. obletnici požiga Narodnega doma, ki jo namerava društvo prirediti 13. julija in za katero župan Illy se ni dal dovoljenja. Kako je zadeva potekala? Društvo Edinost nam je poslalo naslednje sporočilo:

»Predstavniki družbeno-političnega društva Edinost je v soboto 1. julija 1995 predložil županu Illyju prošnjo za pismeno privoljenje za začasno zasedbo javnega prostora 13. julija, od 9. do 21. ure na trgu Dalmacija za spominsko razstavo ob 75. obletnici požiga Narodnega doma. Prošnja je bila seveda v slovenskem jeziku. V soboto 8. julija je občinski sel dostavil županov odgovor, ki se (v slovenskem prevodu) glasi:

»V smislu županske odredbe st. SPS-44/1-94 z dne 24. januarja 1994 vracamo priloženi spis, ki je bil vpisan v splošni protokol pod št. 49917, v kolikor sam spis namerava doseči

upravni ukrep.

Vabljeni ste - v kolikor vas zanima - da predložite tej Upravi prošnjo v italijanskem jeziku«.

Župansko odredbo, na katero se sklicuje, je izdal sam župan Illy po zgledu odredb župana Staffierija z dne 30.7.1988 in z dne 5.10.1992. Vse tri so v ostrem nasprotju s 6. členom Ustave Italijanske republike ter z razsodbama Ustavnega sodišča st. 28 iz leta 1982 in st. 62 iz leta 1992 in z mednarodnimi obveznostmi Italijanske republike glede varstva slovenske manjšine. Demokratični župan bi bil lahko le obnovil odredbo prefekturnega komisarja dr. Sergia Ravallija prot. st. 57/1-92 z dne 3. marca 1992, s katero je državni funkcionar vzpostavil stanje, kakršno je bilo pred Staffierijevo odredbo z dne 30.7.1988 in s tem zagotovil pripadnikom slovenske manjšine možnost rabe slovenskega jezika v odnosih z občinsko upravo in slovenski prevod odgovora občinske uprave«.

Sodni postopek proti bivšemu ministru Remu Gaspariju

L'AQUILA - Bivši demokristjanski minister Remo Gaspari zavrača obtožbo izkoriscanja javne funkcije, češ da je posegel zato, da bi neko podjetje iz Caserte (ki naj bi bilo »zelo blizu« demokratskemu veljaka Garve) zgradilo veliko trgovsko središče v Città Sant'Angelo. Sodniki so obtožili Gasparija na podlagi pricevanj bivšega deželnega odbornika Giuseppeja Molina (KD). Gaspari zatrjuje, da so to le lazi, in je napovedal, da bo Molina prijavil sodišču.

NOVICE

Spomenik brezposelnim

NEAPELJ - Na Trgu Plebiscito v Neaplju bodo jutri odkrili spomenik brezposelnemu. Gre za leseni kip Domenica D'Assisija, ki ponazarja cloveka pod nekim poslopjem z napisom »urad za zaposlovanje«, pri nogah pa mu lezijo delavske knjižice, vestniki z natecaji in odklonilna pisma podjetij. Pobudo za spomenik so dali občinski svetovalci Zelenih, ki želijo s tem opozoriti na problem brezposelnosti, ki pesti Italijo.

Otrok pod vijak očetovega čolna

GENOVA - Prijetna voznja s colnom se je tragično koncala za stireletnega Federica Pavesija iz Bergama. Z očetom se je podal na morje v ligurskem zalivu Tigullio, nenadoma pa se je coln prevec nagnil, najbrž zaradi preostrega manevra, in otrok je padel v vodo, kjer ga je potegnil vase ladijski vijak. Malega Pavesija so s helikopterjem takoj odpeljali v bolnišnico, a mu žal ni bilo vec pomoči.

Spust po Soči po slovenski televiziji

TRST - Spustu z gumijakom po divjih vodah je slovenska televizija v Trstu namenila posebno 10-minutno oddajo, ki so jo uvrstili ob koncu nočnega televizijskega dnevnika. Po Soci sta se spustila Fabio Gergolet in snemalec Marino Macchi, da bi gledalcem prikazala ocarljive lepote tega dela Soče, kakor tudi nevarnosti tega sporta, predvsem tiste, ki izvirajo iz neprofesionalnega pristopa. Najvec nesrec povzroca namrec prav površen pristop in preveliko zaupanje v lastne sposobnosti. Elektronsko montažo prispevka je oskrbel Walter Turkovich.

PREISKAVA / FIRENCE

Policijski pirotehnik je nastavljal lažne bombe

FIRENCE - Peklenske stroje, ki so jih odkrili v letih 1993 in 1994 v Firencah, potem ko je neznan glas obvestil policijo o njih, je »izdelal« policist. Ko so mu prišli kolegi-policisti na sled, so bili zaprepašeni: poostriili so preiskavo, da bi ugotovili, ali je bil morda povezan s kako prevratnisko skupino ali pa kar z mafijo, a ni so ugotovili ničesar podobnega. 34-letni Giuseppe Busacca, tako je policijskemu pirotehniku ime, je pripravil in postavil peklenške stroje le zato, »da bi se izkazal kot protagonist.« Firenski kvestor Luciano Rossini je na včerajšnji tiskovni konferenci omenil zgovern primer. Busacca je 13. avgusta lani postavil peklenški stroj v kos za odpadke v Ul. Giglio v Firencah, nedalec od veleblagovnice Standa, nato pa sam obvestil gasilce (izdajal se je za pripadnika Feder komunističnih bojvnikov) o bombi. Ga-

silci so poklicali policijo, na kraju je posegel prav pirotehnik Busacca, ki je s pomočjo robota Willyja otel mesto nevarnosti.

Potem ko so uvedli preiskavo, so strokovnjaki ugotovili, da je vse peklenške stroje (tri v Firencah, enega v Liguriji) izdelala ista izurjena roka. »Atentator« naj bil namreč vešč eksplozivov. Policisti so tako uvedli podrobno preiskavo o vseh, ki uporabljajo eksplozive (od minercev do civilnih, vojskarih in policijskih pirotehnikov). Busacci so sledili dobro leto in ugotovili, da so peklenške stroje odkrili v krajih, v katerih je služboval (leta 1992 v Liguriji). V soboto zvečer so ga naposled poklicali na zaslišanje, in ko so mu povedali, da so ga odkrili, je ostal kot pribit na stolu. Ze ponoci so ga odpeljali v vojaški zapor v Peschiere pri Gardskem jezeru. Njegova žena in hčerka sta ga zaman cakali na domu.

1. FESTIVAL DRAMSKIH AMATERSKIH SKUPIN / NAGRAJEVANJE

»Sumljiva oseba« najboljša predstava

Vesna Guštin in Edvin Bogatec najboljša igralca

Ob veliki udeležbi občinstva, ki je vse od začetka dalje spremljalo predstave na dveh odrih in nato se z lepo družabnostjo, se je pozno sinoči zaključil v Mavhinjah prvi zamejski festival amaterskih dramskih skupin, ki ga je organiziralo domače Kulturno društvo Cerovlje-Mavhinje in se ga je udeležilo 15 skupin s Trzaskoga, Goriskega in tudi iz Beneske Slovenije.

Strokovna žirija je imela zelo težko delo pri podeljevanju nagrad in diplom, ki so jih prejeli posamezniki oziroma predstave in skupine.

Za najboljšo predstavo je komisija določila veselejšo »Sumljiva oseba« v izvedbi dramskega odra kulturnega društva Igo Gruden iz Nabrezine.

Za režijo je žirija dodelila nagrado Taisiji Kodric.

Za glavno žensko vlogo je nagradila igralko Vesno Guštin od skupine Kulturnega društva Kraski dom z Repentabra za »Zgodbo o dr. Faustu«, za najboljšo mosko vlogo Edvina Bogateca v igri »Sumljiva oseba«, za žensko stransko vlogo Niklo Panizon iz skupine Metronom v igri »Kratka povest o Eriki«, za mosko stransko vlogo Tomaza Susica v igri gledališkega krožka Slovenskega kluba »Igra zamenjav ali Skupaj je lepše«, za najboljšo mlado igralko Metko Starc Amaterskega odra Prosek-Kontovel, za sceno Odru 90 iz Gorice za igro »En dan z Edvardom«, za kostume mladinski skupini Mestni godci Slovenskega kulturnega društva Primorec iz

Trebe, za glasbo gledališki skupini Slovenskega kulturnega društva Tabor z Opčin za igro »Vaje v slogu«. Dodelila je se enajst diplom, šest skupinam, pet pa posameznikom. Kot skupine so prejeli diplome dijaki nižje srednje šole Sv. Cirilija in Metode od Sv. Ivana za Zupanovo Micko, gledališka sola slovenskega stalnega gledališča za igro Palček, mladinska skupina Slovenskega kulturnega društva Primorec za igro »Mestni godci«, dramski odsek Prosvetnega društva Standerz za igro »Kandidiraj le kandidiraj«, gledališka skupina Tabor z Opčin za »Vaje v slogu« in Benesko gledališče za igro »Moj zene«. Diplome so prejeli se nasi klepetulji

Vanka in Tonca, italijanski lutkar Roberto Leopardi, Matejka Grgić za krstno izvedbo svoje igre »Kratka zgodba o Eriki«, Sara Balde in Boža Tabaj pa za igralski stvaritvi.

Neva Lukes

Danes pokrajinski svet SKGZ

Na zasedanju tržaškega pokrajinskega sveta Slovenske kulturno gospodarske zveze, ki bo danes zvečer ob 19.30 v Gregorčičevi dvorani, je bilo na dnevni red uvrščeno uvodno poročilo pokrajinskega predsednika SKGZ Suvadama Kapica o aktualni problematiki na Trzaskem ter o delovanju SKGZ v zadnjem obdobju.

Zasedanje bo priložnost za oceno in razpravo o številnih vprašanjih, s katerimi se na Trzaskem sooča naša skupnost, bodisi z ozirom na delo javne uprave, kot tudi glede tematik, s katerimi se na različnih področjih sooča SKGZ, se zlasti preko rednega delovanja pokrajinskega odbora.

Pokrajinski svet bo obravnaval tudi prošnje za sprejem v Zvezo nekaterih novih organizacij, pozornost pa bo namenjena tudi 75. obletnici požiga tržaškega Narodnega doma, ob kateri je skupno predstavništvo najavilo enotno manifestacijo.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi urad KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (priloge) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-12.00 in 14.00-17.00 ob ponedeljku do petka.

PUBLIEST

Tel. (040) 7796611 - Fax 768697

oglas - obvestila: 8.30 - 12.30

osmrtnice - sožalja: 8.30 - 12.30

13.30 - 17.00 (razen sobote)

VČERAJ-DANES

Danes, PONEDELJEK, 10. julija
AMALIJA

Sonce vzide ob 5,25 in zatone ob 20,55 - Dolžina dneva 15.30 - Luna vzide ob 18.49 in zatone ob 4.22.

Jutri, TOREK, 11. julija
OLGA

VREME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 30,1 stopinje, zračni tlak 1019,6 mb ustaljen, veter jugovzhodnik 11 km na uro, vlaga 42-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,1 stopinje.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 10., do NEDELJE, 16. julija 1995
Normalen urnik lekarn

NAROČNIKOM IN BRALCEM PRIMORSKEGA DNEVNIKA

ki želijo prejemati časopis v kraju letovanja, priporočamo, da nas obvestijo vsaj štiri dni pred odhodom na počitnice na telefonsko

7796600 - vsak dan od 12. do 18. ure

FC PRIMORJE

prireči

Danes in 14., 15., 16., 17. julija ŠPORTNI PRAZNIK NA PROSEKU

Vsak večer ob 20.30 ples s Happy day

Odprtje kioskov ob 17. uri
Specialitete na žaru in domače vino

Vabljeni!

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA

TRŽASKA POKRAJINA

obvešča člane Pokrajinskega sveta SKGZ za Trzasko, da bo seja **dan**es, 10. julija 1995, ob 19.30, v Trstu, v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Franciška 20/II.

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte ob 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (tel. 767391), Ul. Mascagni 2 (tel. 820002), Lungomare venezia 3 - Milje (tel. 274998).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte ob 19.30 do 20.30

Trg Ospedale 8, Ul. Mascagni 2, Trg Unità d'Italia 4, Lungomare Venezia 3 (Milje).

OPCINE - Proseška ulica 3 (tel. 215170) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta ob 20.30 do 8.30

Trg Unità d'Italia 4 (tel. 365840).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE

deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.

Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 21.30 »Rivelazioni«, r. Barry Levinson, i. Michael Douglas, Demi Moore, Donald Sutherland.

EXCELSIOR - 18.35, 20.25, 22.15 »Il delta di Venere«, prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.20, 20.20, 22.00 »Priscilla, la regina del deserto«, r. Sam Elliot, i. Terence Stamp.

AMBASCIATORI - 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Azione mutante« r. Pedro Almodovar.

NAZIONALE 1 - Zaprto zaradi pocitnice do 18. avgusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto zaradi pocitnice.

NAZIONALE 3 - Zaprto zaradi pocitnice.

NAZIONALE 4 - Zaprto zaradi pocitnice.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »La voglia e il vizio«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom. Zadnji dan.

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.10 »Morti di salute«, r. Alan Parker, i. Anthony Hopkins.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »Un eroe borghese«, r. i. Michele Placido, i. Ricky Tognazzi, Laura Betti.

LUMIERE - 20.00, 22.15 »Ed Wood«, r. Tim Burton, i. Johnny Depp, Martin Landau.

PRIREDITVE

KD LONJER-KATINARA prireja v sredo, 12.t.m., ob 21. uri na dvorišču društvenih prostorov v Lonjerju gledališko predstavo SRECANJE. Igralca: Miranda Caharija in Livio Bogatec. Avtor in režiser Mario Ursic. Vabljeni!

PARK GLOBOJNER

Padišče

V četrtek, 13. julija, ob 21. uri

igra skupina

STATUS SYMBOL

Vsak dan delujejo dobro založeni kioski

GODBENO DRUSTVO NABREZINA prireja koncerte koracnic po vaseh. Danes, bo natopilo v Prečniku, ob 20.30. Vabljeni!

V MAVHINJAH je v sklopu Festivala amaterskih odrov odprta RAZSTAVA UMETNE OBRTI Pavla Hrovatina, Bogomile Doljak in Andreja Mervica vsak večer od 19. ure dalje do vključno 9. julija.

PIHALNI ORKESTER BREG - Dolina prireja ob svoji 100-letnici, v sredo, 12.t.m., ob 20.30, v Prebenedu koncert GODBE iz RIC-MANJ. Vabljeni!

SD PRIMOREC - Trebče prireja 15.-16. in 22.-23. t.m. vsakoletni praznik sporta na prireditvenem prostoru Griza ob nogometnem igrišču. Odprtje dobrozaloženih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za glasbo bo poskrbel ansambel Happy day. V četrtek, 13. t.m., bo začel turnir v malem nogometu za 2. Trofejo Gostilne-pizzerie Veto.

SK DEVIN prireja 15., 16. in 17. t.m. v Nabrezini »sportni praznik '95. V soboto, 15. t.m., bo ex tempore briskola in Godba na pihala iz Nabrezine. Ples s Krti. V nedeljo, 16. t.m., tekme MTB in tek v cross-u. Ples s Krti ter velika nagradna tombola. V ponedeljek, 17. t.m., razne igre in ples s Status symbol. Vsak večer dobrozaloženi kioski in domača kapljica.

IZLETI

SPDT prireja izlet 15. in 16. t.m. na Kriske pade z vzponom na Skrlatico. Prevoz z lastnimi sredstvi. Za prijave in pojasnila telefonirati na st. 213701 ali 765209 (Stojan Bolcina).

ČESTITKE

Za 45. rojstni dan voscijo MARJANU SPETICU vsi njegovi.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst obvešča učno osebje na zapadlost naslednjih časovnih rokov za vložitev raznih prošenj (M.U. st.185 iz dne 30.5.1995 - različna uporaba, zacasne dodelitve in ureditve učnega osebja): do 21.8. rok za vložitev prošenj za različno uporabo učnega osebja in za poučevanje v drugih pokrajinah; do 10.8. rok za vložitev prošenj za izvajanje podpornega pouka na srednjih solah; do 10.8. rok za vložitev prošenj za zacasne namestitve (za nepredvidene vzroke - učno osebje: ot. vrtec, osnovnih sol, srednjih sol; do 10.8. rok za vložitev prošenj za zacasne namestitve za učno osebje višjih sol; do 10.8. rok za vložitev prošenj za stalno učno osebje - D.O.A.R. za poučevanje v drugih pokrajinah. Vse potrebne informacije nudi urad SSS ob urah poslovanja ob torkih in četrkih od 9. do 10.30, Ul. Carducci 8, tel. st. 370301.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - tajništvo Trst, obvešča učno osebje nižjih in višjih sol, da bodo 17.7. razobešene na oglasni deski Solskega skrbništva v Trstu,

zacasne pokrjinske lestvice za opravljanje suplenc. Prosilci imajo pet dni casa za morebitni priziv.

OBVESTILA

GLASBENA MATICA TRST - Sola "Marij Kogoj". POTRJEVANJE IN PREDVPIS za solsko leto 1995/96. Prijave sprejema tajništvo - Ul. R. Manna 29, tel. 418605 do 28. julija od 10. do 12. ure, vsak dan razen sobote.

KD SKALA iz Gropade organizira poldnevni tečaj od 8.00 do 13.00 učenja ritma skozi gibanje od 17. do 28. t.m. za osnovnošolske otroke. Za informacije telefonirajte na st. 226332 (od 18.00-19.30).

POLETNO SREDISCE Sklada Mitja Cuk; julij - avgust, ponedeljek - petek od 8. do 13. ure brez kosila. Vpisovanje in informacije med 13. in 15. uro v uradih na Narodni ul. 126.

MALI OGLASI

DAJEM v najem malo opremljeno stanovanje na Krasu. Tel. 327488.

PRODAM dve peci na drva z možnostjo priključka na centralno gretje. Telefon 228547.

KUPIM lesenega gugalnega konjčka. Tel. (0481) 81314.

ISCEN v najem vinograd tudi večje površine; zajamčena resnost. Telefon 0368-285679.

PODARIM tri dvomesečne psicke; mati rotweiler, oče ovcar. Telefon 211733.

RAZPRODAJA pohistva in sedežnih garnitu popusti od 40 do 80% na razstavljeni opremi, samo se nekaj dni. Pohistvo Korsic, tel. 54390.

PRODAM, zaradi selitve, Renault 5, letnik 83, v dobrem stanju. Telefon 225797 ob uri kosila.

PRODAM 2-sedežni fiat x 19, 1500, sive barve, letnik '80, v odličnem stanju. Telefonirati v večernih urah na st. 220804

CEBELAR A. Maar, Borst 4, tel. 228949 ima med. Ugodno proda novo motorno zago Alpina40.

I Z O B R A Z E N A upokojenka dobi zaposlitev part-time. Telefonirati lastniku Palace hotela v Gorici tel. 82166.

KMECKI TURIZEM ima Skerlj, Tomaj 53. Opro to ob petkih, sobotah, nedeljah. Za večje skupine rezervacija po tel. 00386-67-65271.

OSMICO je v Mavhinjah odprla Norma Gabrovce. Toci belo in crno vino. Poskrbljeno za prigrizek.

OSMICA je v Dolini pri Mariu Zerjalu.

OSMICA je osprta še danes pri Magdi in Slavku Skerlj v Zgoniku 15/a.

OSMICO je doprl Josko Colja, Samatorca 21.

PRISPEVKI

V spomin na Marijo in Franca Cecchija daruje Nadja Ivančič 50.000 lir za SK Kras.

V spomin na dragega moza in oceta Milkota Krizmančica daruje družina 100.000 lir za KD Skala, 100.000 lir za SZ Gaja, 100.000 lir za Skupnost družina Opcline in 100.000 lir za Dom »Jeralla«.

Namesto cvetja na grob pok. Amalije Zagar daruje Zora Matjolova 50.000 lir za TPPZ P. Tomazic.

Vilma in Guido Bianchet darujeta 100.000 lir za Sklad Lucchetta, Ota, D'Angelo in Hrovatin.

V spomin na drago mamo Marijo Sancin daruje hčerka Sida 30.000 lir za Sklad Lucchetta, Ota, D'Angelo in Hrovatin.

V spomin na Milko Ruze-tovo daruje Marija Cukova 20.000 lir za narodne nose v Bazovici.

Ob izgubi drage prijateljce Andrejine Maver por. Percic izreka svojim iskreno sozalcem Ileana Ferlat - Kakes z družino.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST - GORICA

prireja v solskem letu 1995/96 v Trstu naslednje tečaje:

- dveletni poklicni tečaj za uradnike uvožno-izvoznega podjetja - 1100 ur letno
- dveletni poklicni tečaj za natakarje (strebzo v jedilnici in baru) - 1000 ur letno
- windows office (windows, winword, excel, access) - 120 ur
- excel 5.0 - 30 ur
- word za windows 3.0 - 30 ur
- osnovna informatika - 30 ur
- socialno - vzgojni operater (dokončana višja srednja sola) - 100 ur
- otroška varuška - 60 ur
- zunanja trgovina (za vmesne kadre v podjetju) - 50 ur
- trgovinske dejavnosti (priprava za vpis v REC) - 40 ur
- tehnike prodaje - 30 ur
- angleščina za poslovno uporabo - 80 ur
- varnost in higiena na delu - 20 ur
- marketing v zunanji trgovini - 20 ur
- degustacija vin in poroke vino-hrana - 40 ur
- biološko in integrirano kmetijstvo - 60 ur
- upravljanje agriturističnega obrata - 40 ur
- vinogradništvo in tehnike kletarstva - 50 ur

Vpisovanje in podrobnejše informacije do 21. julija t.l. na sedežu Zavoda, ul. Ginnastica 72, tel. 566360 - 569119, vsak dan (razen sobote) od 9.00 do 13.00 ure. Za tečaje iz kmetijstva je vpisovanje tudi na Kmečki zvezi v Trstu, ul. Cicerone 8, tel. 362941.

ZDRAVSTVO / MANIFEST "POSOŠKO ZDRAVSTVO 2000"

Družbene sile v bran goriške bolnišnice

Za ohranitev specializacij in obnovo v Ul. V. Veneto

Vec kot dvajset združenj in organizacij je te dni podpisalo manifest "Posoško zdravstvo 2000", s katerim zahtevajo določila srednjeročnega deželnega načrta, ki bi dodatno oklestil zdravstvene storitve na Goriškem in se posebej prizadel bolnišnico v Gorici. Manifest so med drugimi podprli predstavniki združenj trgovcev, obrtnikov, gradbenikov, malih industrijscev, kmečka zveza Coldiretti, ACLI, Rdečega križa, številnih združenj bolnikov, krvodajalcev, odbora za ohranitev bolnišnice itd. Prijava se sprejemajo na sedežu Rdečega križa v Ul. Codelli 9.

Med glavnimi pobudniki manifesta je nekdanji zdravstveni ravnatelj splošne bolnišnice dr. Bruno Gregor. Vprašali smo ga, katera določila deželnega načrta so najbolj zaskrbljujoča za bodočnost goriškega zdravstva.

»Nacrt preko vsake sprejemljive mere krči število postelj. Nasi pokrajini odmerja povprečno 5,3 bolnišnične postelje na tisoč prebivalcev, medtem ko ostaja deželno povprečje na 5,85 promilov. Ponujajo nam se manj kot v pravkar izdelanem nacrtu zdravstvene uprave (nacrt Baratti). Za Gorico je naravnost ponižujoče, da nam poleg okulističnega oddelka, kar smo sicer pričakovali, odvajamo se otorino. In to ni vse: javnost je doslej prezrla, da se z nacrtom deželnega odbornika za zdravstvo Fasole zapira tudi nefrologija, ki je ne bo več ne v

Gorici ne v Trzinu, pa tudi samostojni oddelek za prvo pomoč. Ambulanta za prvo pomoč naj bi po novem delovala v sklopu drugih oddelkov, v čemer lahko vidimo prvi korak odvzema samostojne reševalne službe 118.«

V manifestu so postavljene tudi jasne zahteve glede lokacije bolnišnice. Splošna bolnišnica naj ostane v Ul. Vittorio Veneto. Treba je takoj odobriti nacrt za novo poslopje za operativne zdravstvene službe in za obnovo "bivalnih" prostorov v sedanjem poslopiju, sicer tvegamo izgubo državnih in deželnih financiranj. Povezano s tem je vprašanje bolnišnice Ja-

neza od Boga: podpisniki manifesta zahtevajo, da se ohrani struktura za oskrbo kroničnih bolnikov, odločno pa nasprotujejo temu, da bi v Ul. Fatebenefratelli selili splošno bolnišnico. S tem se jasno oglašujejo od predlogov odbornika Fasole pa tudi senatorja Romolija, ki se je oglaševal za to varianto.

»Selitev bi pomenila konec za goriško bolnišnico, ki bi tam ostala utešena, okrnjena in brez možnosti razvoja«, pravi dr. Gregor. Pri tem izreka tudi prepričanje, da bo Gorica lahko ohranila primerno raven zdravstvene oskrbe, samo če se bo znala povezati s sosednjo bolnišnico in bo

sta obe bolnišnici stopili na pot sodelovanja, izmenjave in skupnega nudenja nekaterih služb. »To pa je mogoče, samo če obdržimo fizično blizino med bolnišnicama in obnovimo našo v Ul. Vittorio Veneto.«

Istim problemom je bil namenjen tudi sestanek načelnikov skupin večine in opozicije v goriškem občinskem svetu. Dogovorili so se, da bodo pripravili dokument v podporo ohranitvi vseh specializacij v goriški bolnišnici. Župan Valenti naj bi ga predložil konferenci županov, ki se bo morala 28. julija izreči o nacrtih reorganizacije zdravstva.

GLEDALIŠČE / AMATERSKI FESTIVAL NA GRADU

Težave s parkiranjem zavirajo obisk

Organizatorji se hudejejo na občinsko upravo, ki da ne spoštuje danih obljub

Goriski festival amaterskih gledališč je v prejšnjem tednu predstavil dve komediji in sicer "Ora no, tesoro!" (Sedaj ne, dragi!) skupine "Piccolo teatro del Garda" iz Bardolina pri Veroni in "Questi fantasmi!" (Ti strahovi!) skupine "Piccolo teatro al Borgo" iz Cave dei Tirreni pri Salerno (na sliki - Fotostudio Reportage). Obe predstavi sta pozeli uspeh pri publiku, zlasti pa to velja za komedijo "Ora no, tesoro!", ki je bila predstavljena na lahkotnejši in bolj komičen način. "Questi fantasmi!", slavna tragikomedija neapeljskega igralca in dramatika Edoarda De Filippa, pa je nekoliko presenetila gledalce s svojim na trenutke žalostnim in zagrenjenim pristopom, tako značilnim za zadnja Edoardova dela. Kljub temu pa tudi v tej

predstavi ni manjkalo komičnih trenutkov, saj mož, ki je prepričan, da je ženin ljubimec strah, ne more biti drugega kot smešen.

S potekom festivala in obiskom so zadovoljni tudi organizatorji. Mauro Fontanini, direktor festivala, pa je imel nekaj pikrih pripomb na račun goriške občine, ki ni znala urediti svojih obljub. Letos so na gradu uvedli omejitve za parkiranje avtomobilov, ki negativno pogojujejo obisk gledalcev na predstavah. Organizatorji so zato prosili občino, da na večere predstav nekoliko popusti pri omejevanju parkiranja. Odbornik Devetag je obljubil, da bo za to poskrbel, a kljub temu se je v soboto na vetrobranih avtomobilov gledalcev nabralo veliko število glob.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRAE d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomika propaganda: Publist SRL

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,
Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

KRONIKA / POLETNA NEDELJA

Življenje v Gorici zamrlo izredna gneča v Gradežu

Zastoji na cestah proti obali - Tri lažje ranjene v dveh trčenjih - Skromen obisk na sejmu umetniške obrti

Včerajšnja vroča nedelja je bila na Goriškem resnično poletna. Gorica se je cez dan izpraznila, dolga kača vozil pa se je usmerila proti Gradežu in drugim obalnim krajem. Kljub zastojem, ki so se ponovili tudi ob povratku v poznih popoldanskih in večernih urah, ni bilo hujših nesreč, če izvzamemo dve lažji trčenji. Pred letališčem v Ronkah sta nekaj pred 9. uro bili v trčenju dveh avtomobilov ranjeni 31-letna Lia Da Rio in 72-letna Dilma Tivan, obe iz Torviscosa. Prepeljali so ju v trziško bolnišnico, kjer se bo prva zdravila 8. druga pa 5 dni. V petih dneh bo okrevala tudi 21-letna Manuela Visintin iz Trzica. Peljala se je s prijateljem na motorju Suzuki 400, ko je pri Fos-

salonu prislo do trčenja z avtomobilom.

Na gradeski plazi so za beležili izjemno gnečo, saj ocenjujejo, da se je tam zbralo več kot 60 tisoč ljudi. V Gorici pa je življenje včeraj povsem zamrlo, kar se je poznalo se posebej

na sejmu umetniške obrti v Ul. Ascoli (na sliki - Fotostudio Reportage), kjer je bil obisk cez dan zelo skromen, pač pa je sejem zazivel zvečer tudi po službi ansambla "Zuf de zur", ki je nastopil s svojo značilno estradno glasbo.

GLASBA / ZBOROVSKI NATEČAJ SEGHIZZI

Zadnji dan dvignil kakovost prireditve

Mednarodno pevsko srečanje se je sklenilo s prazničnim večerom narodnega petja

S prazničnim večerom v znamenju prepletanja pesmi in folklornega izročila številnih evropskih narodov se je v soboto zvečer v dvorani UGG sklenil zborovski natečaj Seghizzi. Manifestacija se je letos obogatila s tekmovanjem solistov, ki so ga prvič priredili in pri tem dosegli zadovoljiv uspeh.

Nekoliko pod pričakanje je bil letošnji zborovski del srečanja. Zmanjkali so skandinavski zbori, ki so v prejšnjih letih pobirali največ nagrad. Le delno so jih nadomestili vzhodnoevropski zbori, ki so sicer bili

najboljši, toda po kakovosti za stopnično nižje, kot je razvidno iz dejstva, da v treh tekmovalnih skupinah polifonije niso podelili prvih nagrad.

Boljša je bila kakovostna raven prav zadnjega dne pri izvedbah programa narodnih pesmi. Tu je po dveh tretjih mestih v polifoniji zablletel mladinski zbor "Kamer" iz Rige (na sliki - Fotostudio Reportage), dobra pa je bila tudi kakovostna raven vsaj šestih med desettimi zbori in med temi zbora "Canticum" iz Maribora, ki seje uvrstil na odlično tretje mesto.

KINO

GORICA

VITTORIA 20.00-22.10

»Ed Wood«. Rez. Tim Burton. I. Johnny Depp in Patricia Arquette. Ozvočenje Dolby stereo. Vstopnica samo 7.000 lir.

CORSO 18.00-20.00-22.00 »Il prete«. Prep. ml. pod 14. letom. Vstopnica samo 7.000 lir.

ŠOLSKE VESTI

GLASBENA MATICA - GORICA vpisuje v s.l. 1995/96 za: klavir, harmoniko, violino, violončelo, violo, kontrabas, kitaro, blok flavto, flavto, klarinet, trobento, rog, pozavno, tolkala, solopetje in predšolsko glasbeno vzgojo. Informacije v Ul. della Croce 3 (tel. 531508) od ponedeljka do petka med 10. in 12. uro do 28. julija.

OBVESTILA

VZGOJITELJA isče dijaški dom Simon Gregorčič. Interesenti naj vložijo prošnjo najkasneje do 14. julija v upravi doma, Ul. Montesanto 84.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

BASSI RITA, Ul. don Bosco 175, tel. 32515

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787

VČERAJ-DANES

Podatki iz matičnega urada goriške občine v tednu od 2. do 8. julija 1995:

OKLICI: policist Gianpaolo Grinovero in uslužbenka Barbara Conzutti, mehanik Giampalo Mrak in prodajalka EWrica Snidersig, trgovec Mihael Corsi in bančna uslužbenka Cristina Marussi, delavec Marco Stanig in delavka Alessandra Abruscato, zobozdravnik Roberto Tomba in vzgojiteljica Fulvia Paulin, uslužbenec Simone Visintin in uslužbenka Francesca Boni, uslužbenec Luca Marcuzzi in uslužbenka Patrizia Burrelli, delavec Marcello Trevisan in delavka Liana Giacobbi.

POROCILI SO SE: uslužbenec Angelo Portelli in uslužbenka Alessandra Mariani, kmet Dario Terzoni in prodajalka Edes Figelj, sofer Stefano Bregant in brezposelna Cristiana Borsato.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9. uri, Guido Marsi iz bolnišnice sv. Justa v Trzinu; ob 10. uri, Mariano Mauri (prihod krste iz Trzica) na glavnem goriškem pokopališču; ob 11. uri, Francesca Soich, vdova Valentin iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče; ob 13.15, Luigi Giordano Bon iz splošne bolnišnice v Dolenje.

NOVICE

Evropski vlak mladosti na cilju

STRASBOURG (P.R.) - Evropski vlak mladosti, ki je prepotoval 13 tisoč kilometrov, obiskal 24 držav in se zaustavil v 42 evropskih mestih, je včeraj prispel na cilj v Strasbourg. Z njim se je v alzasko mesto, kjer je sedež Sveta Evrope, pripeljalo približno 1300 mladih iz 34 držav Evrope. Popotniki se bodo udeležili mednarodnega Tedna mladih, ki ga letos pripravlja SE v sklopu akcije Vsi drugačni, vsi enakopravni. Namen srečanja je izraziti protest proti vsem oblikam netolerance in tako prispevati k boljši Evropi, v kateri naj bi prav vse državljanke varovala Evropska konvencija o človekovih pravicah. Na prireditvah, katerih glavni pokroviteljici sta Danielle Mitterrand, predsednica fundacije France-Libertés, in pa pevka Barbara Hendricks, bo sodelovalo več znanih evropskih politikov, med njimi češki zunanji minister Josef Zieleniec, evropski poslanci Michel Rocard, Bernard Kouchner, Daniel Cohn-Bendit in Glyn Ford ter nekdanja generalna sekretarka Sveta Evrope Cathérine Lalumière. Udeleženci srečanja se bodo posvetili vprašanjem nacionalizma, civilne družbe in multikulturne družbe. Ob zaključku Tedna mladih bodo javnosti predstavili priporočila, ki jih bodo poslali vsem evropskim vladam in v katerih bodo zapisali svoje poglede na to, kako stopiti na prste nestrpnosti v Evropi.

Novi etnični spopadi v Zairu

KINSASA (Reuters) - Zairski državni radio je sporočil, da je na območju Vzhodnega Kasaja, približno tisoč kilometrov vzhodno od Kinsase, v etničnih spopadih umrlo več kot stideset ljudi. V boje je posegla tudi vojska, ki je sprtim stranem zasegla strelno orožje. Kateri skupine so se sprle in zakaj, radio ni poročal. Nasilneži so požgali so dve vasi, vaščani pa so se zatekli v okolisko divjino. Krvavi medetnični konflikti v tej državi, kjer živi več kot dvesto različnih plemen, niso nobena redkost, kar potrjuje tudi podatek, da je prejšnji mesec v spopadih med lokalnimi prebivalci in ruandskimi priseljenci na vzhodu Zaira življenje izgubilo petinosemdeset ljudi.

Nov val nasilja v Karačiju

KARACI (Reuters, telefoto: AP) - V Karačiju na jugu Pakistana je bilo v novem valu pouličnega nasilja ubitih najmanj stirinajst ljudi, dvajset pa je bilo ranjenih. Tretji dan protivladne stavke, ki jo je ob smrti nekdanjega mestnega svetnika Sabzvarija - umrl je v preiskovalnem priporu - sprožilo Mohajirsko

gibanje, so skrajneži zazgali več avtomobilov in avtobusov ter poslovalnico neke banke. Nemiri so izbruhnili tudi v bližnjem Hiderabadu, kjer je bil v spopadih med policijo in demonstranti ubit neki možki. V Islamabadu je pakistanski senat na zahtevo muslimanske lige razpravljal o krizi v Karačiju.

Šrilanška vojska napadla Tamilce

COLOMBO (Reuters) - V Jaffni, oporišču tamilskih upornikov na severu Šrilanke, so se včeraj vneli ostri spopadi, potem ko je na tisoče vladnih vojakov vdrla na območje, ki ga nadzirajo gverilci. Vojska je napadla s stirim pehotnimi brigadami, tanki, topništvom in letali, mornarica pa je nadzorovala obalo. Na bojiščih je življenje izgubilo osemindvajset pripadnikov oboroženih sil, o žrtvah med gverilci pa ni podatkov. Ubitih je bilo tudi deset civilistov, dvainsedemdeset pa ranjenih. Poveljnik vojskih enot general Gerry de Silva je povedal, da so operacijo izvedli, da bi zmanjšali vojaško moč Tamilcev in jih prisilili, da znova sedejo za pogajalsko mizo.

Rusko ustavno sodišče razpravlja o Čečeniji

GROZNI (Reuters) - V čečenski prestolnici so se nadaljevala mirovna pogajanja, katerih udeleženci so se po lastnih besedah pripravljeni takoj lotiti tudi najbolj občutljivih vprašanj, na celu z bodocim ustavnim statusom Cecenije. Ob začetku pogovorov je čečenski vojaški poveljnik Maskadov v znak dobre volje predal ruski strani tri vojne ujetnike. Ruski pogajalec Volski je kljub vsemu opozoril morebitne optimiste, da so med delegacijama še vedno velika razhajanja o vseh ključnih problemih. V Moskvi se bo danes na zahtevo dume sestalo ustavno sodišče, ki naj bi presodilo, ali je bila decembrska odločitev Jelcina in vlade, da je treba v Zakavkazju nastopiti s silo, sploh zakonita. Namestnik premiera Sakraj je že zatrdil, da bo vlada dokazala, da je ravnala v skladu z ustavo.

BOSNA IN HERCEGOVINA

Srbski tanki prodirajo v »varovano« Srebrenico

Vlada BiH zahteva sklic Varnostnega sveta - Nizozemci v srbskem hotelu

SARAJEVO (dpa, Reuter) - Bosanski Srbi so okrepili napade na muslimansko enklavo Srebrenica na vzhodu Bosne in Hercegovine. Po podatkih opazovalcev Združenih narodov so srbske enote na jugovzhodnem delu prodrle tri kilometre v notranjost »varovane območja«. Bosanko-hercegovska vlada je zaradi najnovejšega srbskega napredovanja zahtevala sklic izrednega zasedanja Varnostnega sveta ZN.

Zunanji minister Muhamed Sacirbej je članice Varnostnega sveta pozval, da naj sprejmejo ukrepe, ki bodo učinkovito zagotavljali varnost v »varovanem območju«. V Srebrenici in okolici je trenutno približno 40 tisoč beguncev, samo ob zadnji srbski ofenzivi, ki traja že od četrta, pa je v enklavo pribežalo več kot stiritisoč civilistov.

Zaradi srbskega napada so se morali pripadniki nizozemskega bataljona modrih celad umakniti s svojih nadzornih točk, ki so razmeščene na ozemlju med položaji obeh sprtih

strani. Sedem Nizozemcev, ki so po tankovskem napredovanju ostali za srbskimi položaji, je ponocí zapustilo nadzorno točko Uniform na južnem delu srebreniskega območja in odšlo v srbski hotel v Bratunac. Predstavniki ZN, polkovnik Coward, je izjavil, da so se nizozemski vojaki prostovoljno odločili za umik na srbsko ozemlje, ker bi bil ponocí njihov preboj v enklavo prevec tvegan.

Včeraj zjutraj je na srbsko ozemlje odšlo tudi osem vojakov z nadzorne točke Sierra. Predstavniki ZN pričakujejo, da bodo Srbi nizozemskim vojakom kmalu omogočili nemoten odhod na poveljstvo svojega bataljona v Srebrenici. V soboto so vladne enote ustavile nizozemske vojske, ki so poskušali zapustiti nadzorno točko Foxtrot. Pri tem je eksplozija ročne bombe ubila enega Nizozemca.

Opazovalci ZN domnevajo, da je zadnji srbski napad na Srebrenico omejenega obsega, cilj pa naj bi bilo pretrganje oskrbovalne poti na jugu enklave. Poveljstvo Unproforja je v nedeljo zjutraj sicer izdalo ukaz Natovim letalom za preletavanje Srebrenice, vendar so ukaz kasneje preklicali.

Pripadniki Unproforja so se na »varovanih območjih« znova znašli med dvema ognjema (Telefoto: AP)

Nov izraelski napad na jug Libanona

JERUZALEM (Reuters) - Izraelske enote so raketirale mesto Nabatjen na jugu Libanona. Eksplozije izstrelkov so bile usodne za neko šestnajstletno dekle in njeno sestro, ki sta izgubili življenje. Ranjeni so bili se stirje otroci in neki libanonski vojaški castnik.

Posebne enote izraelske vojske so v bližini zidovske naselbine Ga-

nei Tal v Gazi odkrile in deaktivirale podtaknjeno bombo velike rusilne moči. V tem tednu je to že drugo eksplozivno telo, ki so ga palestinski skrajneži nastavili na avtonomnih območjih pod nadzorom PLO, pa po zaslugi hitrega posredovanja izraelskih vojskih strokovnjakov ni »opravilo naloge«. Do neredov je prislo tudi v

Quabatjehu na Zahodnem bregu, kjer je petdeset palestinskih demonstrantov poskusalo zaustaviti gradbene stroje izraelske vojske, ki je nameravala pripraviti zemljišče za izgradnjo skupnega izraelsko - palestinskega urada za zveze. Lastniki zemlje so buldožerjem zaprli pot z avtomobili in se nato fizično spopadli z vojniki.

NEMŠKI KANCLER JE KONČAL OBISK NA POLJSKEM

Varšava zadovoljna s Kohlovimi obljubami

Čeprav bi bila Evropa brez Poljske »pravi torzo«, čaka Poljake do vstopa v EU še trdo delo

VARSAVA (dpa) - Nemski zvezni kancler Helmut Kohl je med zadnjim obiskom na Poljskem izpolnil pričakovanja gostiteljev. Po mnenju poljskega zunanjega ministra Wladyslava Bartoszewskega je Kohl med tridnevnim bivanjem na Poljskem tej državi jasno zagotovil vso podporo pri vključevanju v EU, tako da ima Poljska v Nemčiji odslej solidnega in zanesljivega partnerja. Nemski kancler je poleg večkratne obljube o vsestranski podpori dejal tudi, da »bi bila EU brez Poljske pravi torzo«.

Vendar pa se morajo Poljaki hkrati zavedati, da bodo morali sami vložiti se precej naporov, preden bodo uspešno koncali približevanje EU, ki naj bi trajalo do konca stoletja. Se zlasti pomembna bo za Poljsko konferenca držav članic EU leta 1996, na kateri lahko Poljska doseže dokončni sporazum o priključitvi k EU. Kohl menda Poljski srčno želi, da bi kmalu postala tudi članica zveze Nato, če bo mogoče se pred

polnopravno vključitvijo v EU. Kancler Kohl je med drugim pozval Poljake, da naj upoštevajo varnostne pomisleke svojih vzhodnih sosed in ne zgradijo okopov na vzhodni meji. Očitno je namreč, da poljsko politično vodstvo zanemarlja vse ostale politične probleme in vprašanja v korist polnopravnega članstva v Nato in EU.

Ze na samem začetku uradnega obiska na Poljskem je Kohl v televizij-

skem intervjuju izjavil, da so govorice o istocasnem sprejetju Varšave v obe organizaciji kratkoma neresnične. Kot kaže, je bil edini resnejši spor med predstavniki dveh držav povezan z nemskim izgonom več kot dvesto Poljakov, ki so si brez potrebnih dovolilnic iskali delo v Frankfurtu.

Nemsko-poljsko srečanje je nacelno potekalo v prijateljskem in ustvarjalnem ozračju. Kohl je velik del svojega obiska posvetil osebnim srečanjem z mnogimi pomembnimi osebnostmi iz poljskega javnega in političnega življenja, oporečniki iz časov komunističnega režima, pa tudi kulturniki. Bartoszewski je med drugimi povabil Kohla na elitno zasebno večerjo, na ka-

tero je bil povabljen tudi znani poljski pisatelj Andrzej Szczypiorski.

Po tistem, ko je imel poljski zunanji minister ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne odmeven govor v nemškem parlamentu, je tokrat nemski kancler obiskal nekdanje koncentracijsko taborišče Auschwitz, v katerem je bil sam pred več kot pol stoletja eden od prvih zapornikov. Med obiskom se je vpisal v spominsko knjigo, kar bi naj poudarilo drugo plat njegovega obiska. »Skupni spomini, zalovanje in dobri nameni do drugih narodov so naše upanje in edina prava pot do izgradnje svobodne evropske hiše, v kateri bo prostor za vsakogar,« je vedno znova ponavljal Helmut Kohl.

73...

odstotkov Spancev meni, da so politične razmere v njihovi domovini slabe ali celo izjemno slabe, 65 odstotkov pa jih tako ocenjuje tudi gospodarski položaj, je včeraj zapisal madridski casnik El Pais, sklicujoc se na rezultate najnovejše raziskave javnega mnenja. Skoraj polovica anketirancev (46 odstotkov) je prepričana, da bi bilo treba nemudoma pripraviti splošne volitve, s katerimi bi največ pridobila opozicijska ljudska stranka (PP), saj se je zanjo izreklo 27 odstotkov vprašanih, torej 12 odstotkov več kot za vladajočo socialiste. Kar 76 odstotkov anketirancev je zmago na volitvah - če bi bile te takoj - pripisalo PP. (Reuters)

Politika ni nogometna tekma

Kdor odreka legitimnost političnim nasprotnikom, ta odreka legitimnost demokraciji sami

Letosnja četrto obletnico državnosti smo Slovenci praznovali precej čudno. Osrednja proslava v Cankarjevem domu je potekala v napol prazni dvorani, naslednji dan pa je sledila ljubljanska proslava, ki se je zdelo bolj zborovanje SDSS z gosti kot pa državno slavlje. O omenjenih proslavah in zaznamovanju državnih praznikov ter o slovenskih strankah smo se pogovarjali s predsednikom države Milanom Kučanom.

»Ocena, da smo Slovenci čudno proslavljali četrto obletnico osamosvojitve, ne drži. Če govorimo o Slovencih oziroma državljanih te države, menim, da smo jo proslavljali kar dostojno, v skladu s svojim osebnim odnosom do praznika in njegovega sporočila. Po Sloveniji so tisti večer goreli številni ognji, bilo je veliko slavnostnega zaznamovanja tega praznika, veliko prazničnega srečevanja ljudi, ki so se spomnili četrtega rojstnega dne naše države. Strinjal pa bi se z vami in vsemi, ki trdijo, da je uradna država proslavljala svoj rojstni dan improvizirano, celo več, neodgovorno. To se ni zgodilo prvič. S proslavljanjem državnih praznikov so v Sloveniji nasploh težave. S prvimi smo se srečali že leta 1991, v pripravah na osamosvojitveno proslavo, ko so težave in spori k sreči ostali za kulisami. Težave so bile pri pripravi druge obletnice, lani je reševala čast države Vipava z večerom opernih arij in letos proslava v Cankarjevem domu, kakršnakoli je že po udeležbi pac bila. Zakaj povabljenih funkcionarjev, državnih, gospodarskih in kulturnih struktur ni bilo, vedo oni. Prireditelj je bila javna, res pa so nanjo prireditelji nekam sramežljivo vabili sele zadnje dni. Moj predlog pristojnemu državnemu funkcionarju, da naj po TV povabi državljane na proslavo, je ostal - kljub obljubi - brez odziva,« je začel pogovor predsednik Kučan.

Na potrebo po dostojnem praznovanju državnih praznikov ste opozarjali že večkrat.

»Dostojen način proslavljanja pomeni uveljavitev odgovornosti do države. In to predvsem tistih, ki jim je zaupano

upravljanje z njo. Zato sem že pred dvema letoma pisno predlagal vladi, naj v okviru svojih pristojnosti ustanovi telo, ki bo načrtovalo in usklajevalo priprave državnih proslav, predlagalo zasnove proslav, tudi izbralo datume iz koledarja naše zgodovine, ki se jih je treba spomniti, čeprav niso državni prazniki, so pa povezani z zgodovino nastajanja te države, pa tudi s kulturno, politično ali gospodarsko zgodovino Slovencev. Tako bi okrepili tudi državotvornost, ki nam je Slovincem očitno manjka tudi zaradi krivice, ki nam jo je prizadejala zgodovina, zaradi katere smo sele leta 1991 dobili svojo državo. Državo se pogosto razume samo kot pravico, ne pa tudi in predvsem kot odgovornost. Zlasti tistih, ki jim je zaupano v upravljanje. Država ima svoje simbole in njihovo neupoštevanje in neodgovorno obnašanje do njih izraža neodgovoren odnos do države same. Kdor ne spoštuje državnih simbolov, ne spoštuje države. To je dejstvo, pa če se to hoče razumeti ali ne. Gre za odnos do zastave, do himne, do državnih praznikov, pa tudi do organov te države, do funkcij, ki predstavljajo državo, in njenih nosilcev. Pri tem je povsem nepomembno, za koga gre, pomembno je, da je na legalnih volitvah dobil legitimacijo, da državo predstavlja kot predsednik države ali vlade, minister, poslanec. Najhujše je, če ti isti ljudje s svojim odnosom do simbolov kažejo, da ne razumejo svoje odgovornosti do države, ki jo upravljajo, oziroma do utrjevanja njenega ugleda.«

Koordinacijski odbor za proslave je ustanovljen, čeprav ne povsem tako kot ste predlagali,

a se proslave navkljub temu še vedno pripravljajo ad hoc, vsako spoštovanje obveznega državnega protokola pa se marsikje razlaga kot nekakšno siljenje v ospredje tega ali onega politika.

»Stvar se res ni bistveno spremenila, in sicer ne po obliki ne po vsebini, predvsem pa ne po odnosu. Se zmeraj se improvizira, hiti. Venomer je častisti, ki odreja način proslavljanja. Poglobljeno ukvarjanje s tem vprašanjem pa bi verjetno pokazalo se druge razsežnosti. Kar poglejte, koliko ljudi, ki bi morali biti tako rekoč po uradni dolžnosti prisotni pri državnem sprejemu, ki je sledil proslavi in ki je sestavni del državnega, zavezujočega protokola, je na sprejemu manjkalo. Udeležiti se proslave in sprejema ni stvar zasebne odločitve, je sestavni del odgovornosti, ki je povezana s funkcijo. V tradicionalnih demokracijah je to stvar odgovornosti in stvar časti. Predstavniki države se na takšnih sprejemih srečujejo s predstavniki drugih javnosti - kulturne, gospodarske, vojaške, diplomatske in drugih - in zato so se tudi dolžni odzvati vabilu nanje. Zdi se, da nekateri opravičujejo svoj omalovažujoči odnos do proslav s tem, da po njihovem mnenju niso pripravljene na pravi način, ker so pripravljene kot neke vrste akademije in ne kot politični mitingi. Nekateri pa ne pridejo tudi zato, ker po njihovem države ne predstavljajo pravi ljudje. S tem si jemljejo pravico odrekati legalnost in legitimnost volitvam, pravico imeti svojo alternativno državo in jo proslavljati na svoj alternativni način. Tako si hkrati jemljejo tudi pravico nepriznavati volje ljudstva, izpricano na volitvah. Od tod pa ni več daleč do skušnjave 'zamenjati ljudstvo'. Torej, gre za problem državotvornosti in za odnos Slovencev, točneje slovenskih politikov in državnikov do države in demokracije. Kdor odreka legitimnost svojim političnim nasprotnikom oziroma tekmečem, ta odreka legitimnost demokraciji sami.

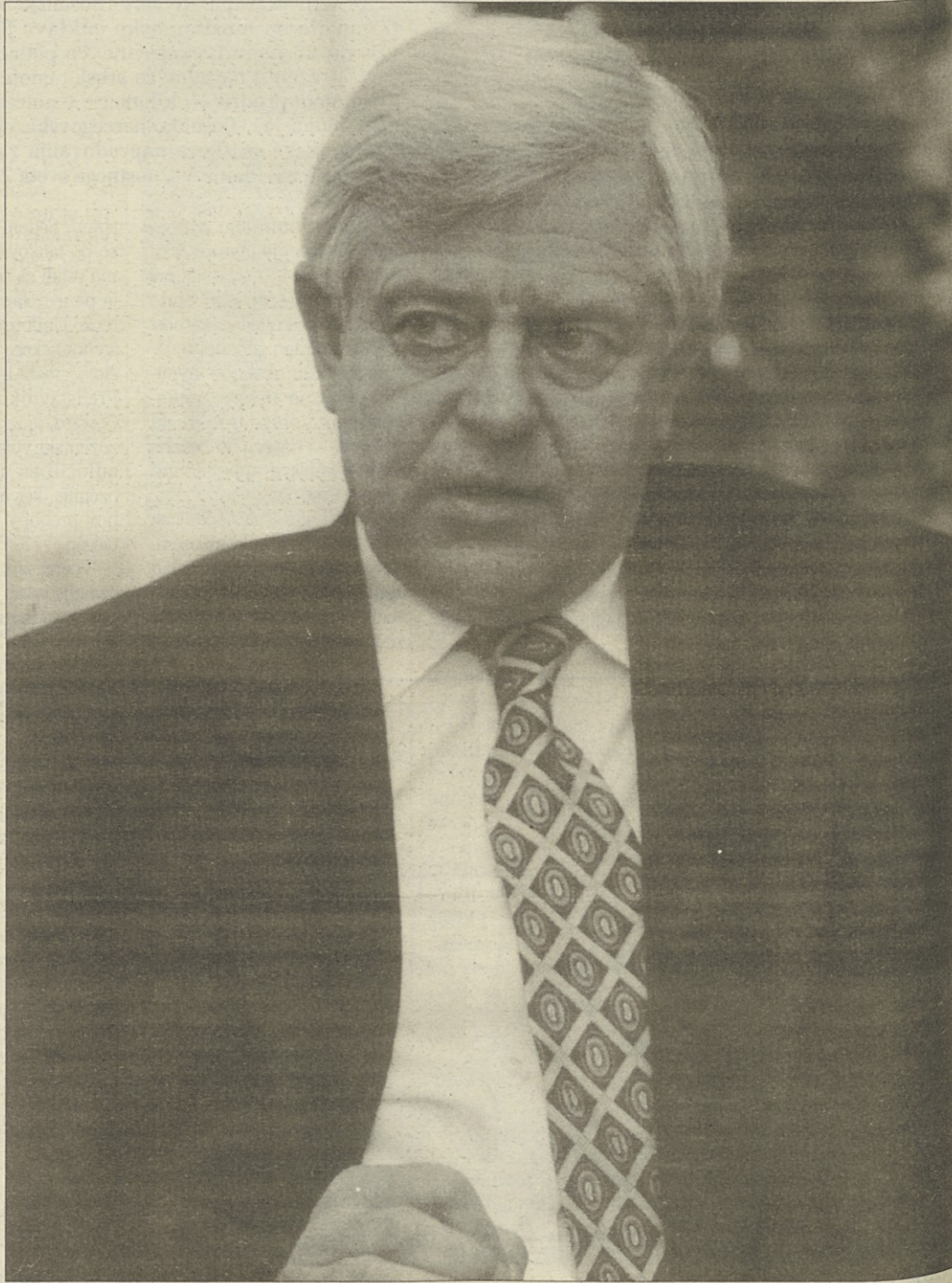

Foto: Boban Plavevski

Kdo torej zaustavlja normalno praznovanje državnih praznikov?

»Odgovornost za državno proslavo nosijo državni organi. Gre za pomanjkanje njihovega občutka odgovornosti do države. Kot rečeno, država ni

le pravica, država je odgovornost.«

Potemtakem mislite na vlado?

»Po naravi stvari je to vlada, vendar skupaj z vsemi tistimi organi, ki predstavljajo

državo, tudi predsednikom države, državnim zborom in državnim svetom. To je bistvo predloga, da je potrebna koordinacija. Za usklajevanje resorjev v vladi ni potreben koordinacijski odbor. Slovenska oblast je vodila celotno dejavnost pri pripravi plebiscita, pri pripravi osamosvojitve, vodila je osamosvojitveno, vojno, izpeljala je mednarodno priznanje države in njeno vključevanje v mednarodno življenje. Torej je izpeljala prvi nujni korak, ki je terjal pogum in ki je nesporno potrdil samozavest, voljo, odločnost in odgovornost Slovencev. Potem ko je bila ustvarjena in ko je stopila v mednarodno življenje, je to državo treba znati razvijati, krečiti, braniti, varovati in skrbeti za njen ugled. Če tega ne bomo sposobni, je točno, kar je na ljubljanski mestni proslavi dejal dr. Bucar, da je bil potem prvi korak nepotreben ali celo napaka. Očitno je treba vselej znova opozarjati na pomen slovenske državotvornosti.«

Ce smo ze pri ljubljanski proslavi, me zanima, zakaj ste se je sploh udelezili. Ze pred proslavo je bilo slisati napovedi, da bodo na njej organizirani in posebej vabljeni navijaci SDSS, ki vam niso naklonjeni. Pricakovati je bilo zvize, aplavze, napise ... Vi ste vendarle na proslavo prisli in ji s tem dali neke vrste legitimnost.

Zoran Smiljanič

»Tej proslavi ni dala legitimnosti moja prisotnost, ampak mesto Ljubljana, ki je proslavo pripravilo. Na sami proslavi sem dejal, da upam, da ni tako daleč čas, ko se bodo vse slovenske občine cutile poklicane, da bi praznovale ta in druge državne praznike na spoštljiv način in jim dale vsebino, ki jim gre. Poudaril sem pomembnost tega, da se je Ljubljana spomnila in organizirala mestno proslavo, za kar ima se posebne razloge, saj se je večina odločitev, povezanih s tem praznikom, sprejemala prav v Ljubljani. Kako je bila proslava organizirana in kaj vse se je dogajalo v zvezi z njo, je odgovornost organa, ki je podpisan na vabilu. To ni bila nobena stranka, ampak mesto Ljubljana oziroma mestni svet. Meni so z vabilom povedali, da sem povabljen skupaj s tistimi ljudmi, ki so imeli ob osamosvajanju pomembne položaje, čes da je namen našega skupinskega nastopa sporočilo Ljubljancanom o tem, kako v sedanjem času vrednotimo takratne dogodke. Zato se danes ne morem ne razumeti in ne sprejeti, da je pripravljalni odbor zavrnil mojo pobudo, da bi bil med govorce tudi g. Jelko Kacin. Njegova vloga v tistem dogajanju in v tistem času ne more biti sporna in jo javnost tudi spoštuje. Pa ne gre zgolj zanj osebno, ampak za celotno področje javnega obvesčanja, medijev in novinarstva, ki je opravilo takrat pomembno nalogo obvesčanja domače in svetovne javnosti. Kdo je tako sporočen dogovor in namen nastopa na mitingu izbral, o tem so si sodbo lahko ustvarili ljudje sami, saj je proslavo prenasala slovenska televizija. Kar pa zadeva zvizge in aplavze, naj povem, da politiki niso za to, da jim ljudje ploskajo in da merijo glasnost zvizgov in aplavzov. Politika ni nogometna tekma z navijaci. Naloga politikov je, da rešujejo probleme ljudi, države,

življenja. Da 'sluzijo ljudstvu', kot je nekoc dejal gospod Peterle. Kolikor je to, kar se je dogajalo na proslavi in kar se sicer neredko dogaja v Sloveniji, res 'sluzenje ljudstvu', koliko pa strankam ali celo posameznim skupinam znotraj strank, to postaja čedalje bolj prepoznavno. Zdaj se do tega lahko ljudje, volilci, opredeljujejo. Placilo pa niso aplavzi in zvizgi na mitingu, ampak bo placilo rezultat na volitvah.«

Kaj pa menite o oceni številnih publicistov in se posebej gospe Spomenke Hribar, da je slo na tej proslavi za zasnutek slovenskega naofasizma?

»Zame ima ta proslava problematične dimenzije, o katerih sem govoril. Kako to ocenjujejo drugi ljudje, je njihova stvar, do tega imajo vso pravico. In je stvar kriterijev, s katerimi to, kar so videli in slišali, ocenjujejo. Vsakdo, ki javno nastopa, mora računati s tem, da bo njegov nastop v javnosti ovrednoten. Lahko tudi na način, ki ga on ne želi. Ali po domače, javnost je tista, ki drži politikom ogledalo. Če je njegova podoba v ogledalu drugačna od zazelene, najbrz ne gre razbijati ogledala, ampak razmisljati o svoji podobi. O tem, zakaj je takšna, kakršno jo vidijo drugi. Te dni sem prebral v časopisu zanimivo mnenje o javnih nastopih gospe Spomenke Hribar, začudenje, kako da je tako spremenila svoje mnenje o nekaterih ljudeh, o njihovih ravnanjih in stališčih. Mimo tega, da ima tudi ona pravico spreminiti svoje mnenje, manjka vprašanje, kaj pa ce so se spremenili ti ljudje, ce so oni spremenili stališča in ravnanja. Najmanj kar je, je koristno najprej premisliti o sebi, pocistiti svoje dvorišče, in sele potem stresati smeti pri sosedu. Kar pa zadeva fasizem in fasistoidnost, gre za teoretične pojme, ki jih je treba na tej ravni reflektirati z argumenti. To ne more potekati po

ustaljeni slovenski navadi opredeljevanja za in proti glede na to, kdo je zanj in kdo je proti, torej ne glede na argumente in ne glede na vrednostna merila, ki jih uporablja. Bil bi vendar ze čas, da bi se opredeljevali do stališč in ne do ljudi. Moje mnenje pa je, da nobena evropska družba, tudi ne slovenska, ta čas ni imuna do fasistoidnosti. Ne govorim o tem v zvezi s to proslavo in ne zato, ker bi bil pripravljen sprejeti pretiravanja v politiki. Pa vendarle. Boljše je pri zaznavanju te nevarnosti imeti nekoliko večje oči in use sa kot pa premajhne. Ko sta se fasizem in nacizem v Evropi rodila v tridesetih letih, so bile oči

in use sa premajhna, cena pa je bila zelo velika.«

Na četrtkovi tiskovni konferenci SDSS je njen predsednik Janez Jansa na očitke o fasistoidnosti ljubljanske proslave reagiral z besedami: »Ce bi bili na nedavni proslavi ob dnevu državnosti navzoci bolj ploskali predsedniku države, kot so meni, do taksnih očitkov ne bi prislo!«

»Kot sem že povedal. Naloga politika ni, da meri glasnost zvizgov in glasnost aplavzov in po tem uravnava svoja ravnanja in javna nastopanja. Sam sem ob tej priložnosti povedal, kar sem želel povedati in za kar sem menil, da sem dolzan povedati.«

Nekateri vam očitajo, da nimate pravega odnosa do proslav.

»Meni je to neupravičeno očitati. Dopuščam pa seveda, da kdo to tako tudi vidi. Druga stvar pa je, za kakšno proslavo gre. Proti mitingom, ki so zamenjava za legitimni politični red, sem bil takrat, ko jih je v Srbiji uprizorjal Milosevic, in tudi takrat, ko jih je želel uprizoriti v Ljubljani kot miting resnice. Tako nisem za politične mitinge niti danes. Sem za množične proslave, ki imajo svoje demokratično in humano sporočilo, ne pa za tiste vrste mitingov, ki podzajajo strasti in ki pozabljajo na dejstvo, da je veliko lažje netiti sovraštvo kot gojiti strpnost, življenje z razlikami in medsebojno razumevanje. Veliko lažje je sprožiti vojne, zelo težko pa je graditi mir.

Ali se vam ne zdi, da se neprimeren odnos do državnosti ne kaže samo med državnimi organi in uradniki, ampak da je opaziti neke vrste apatičnost in pasiven odnos do države in nacionalne pripadnosti tudi med ljudmi?

»Moje izkušnje v stikih z ljudmi tega ne potrjujejo. Opazam pa nezadovoljstvo ljudi nad odnosom države, državnih organov, pa tudi nekaterih strank do državnih simbolov, do državnih praznikov, pa tudi do legalnih in legitimnih ustanov države, kot so vlada in parlament, sodstvo in predsednik države. Seveda tudi do politike in tega, kako opravlja nalogo 'sluzenja ljudstvu'. Pred časom sem na teznjo partitokratizma in klientelizma v slovenski politiki že opozoril. Enako kot na teznjo, da politika razdvaja, namesto da bi združevala sile v točkah, kjer jih je združevati treba ali je celo nujno, npr. ko gre za definiranje nacionalnega interesa, za definiranje vizije prihodnosti Slovenije. Ne individualnih vi-

zij predsednika države, predsednika vlade, posameznega ministra ali pa stranke, ampak skupne, državne oziroma nacionalne vizije. Govoril sem o tem, da je nevarno, ce namesto skupnega v slovenski politiki prevlada logika izključujoce polarizacije, ki pozna samo 'vase' in 'nase'. Nasi so brezpogojno dobri, nenasli pa avtomatično sovražniki. Za uveljavitev takšne politike naj bi bilo dovoljeno uporabljati vsa sredstva. Proti tej logiki sem protestiral. Tudi v politiki niso dovoljena vsa sredstva in tudi politika ne more biti brez morale in brez vrednostnega sistema. V politiki je tudi težko lociti vsebino od metod in sredstev. Pogosto prav metode in sredstva, ki se uporabljajo, veliko več povedo o vsebini kot sam politični program.

Veliko ljudi opozarja, da politična sredina in levica preveč mirno spremljata ekstremna politična dogajanja, zlasti na desnici, glede na to, da ekstremsne levece pri nas ne poznamo.

Levica, desnica in sredina so kategorije, ki so legitimne. To pomeni, tudi ce je z vidika levece nekaj ekstrem na desnici, ostaja stališče legitimno. Nanj je mogoče reagirati le s političnimi, parlamentarnimi sredstvi. Torej, zaznati drugačnost stališča, se do njega opredeliti, ponuditi alternativo in zanj pridobivati somisljenike. Gre za zelo subtilno zadevo, kajti pri tem je treba dopustiti drugačno sodbo, stališče in legitimnost pridobivanja somisljenikov zanj. Diskvalifikacije ne zalezejo. Iz mojih izkušenj diskvalifikacije prej okrepijo, kot pa da bi vzele moč in vpliv stališču. Sicer pa je ocena o tem, kaj je levo ali desno ali sredina, kaj je ekstrem, odvisna od tega, kje s svojim političnim prepričanje stoji tisti, ki o tem sodi.«

Nezadovoljstvo z levosredinsko strankarsko dejavnostjo je cutiti tudi med volilci LDS in ZLSD. Veliko se govori o možnosti ustanovitve nove stranke na tem političnem polu. Sami ste že večkrat zanikali možnost ustanovitve 'Kucanove stranke'. Ali ni mogoče, da bo iz članstva teh strank vendarle nastala se kakšna tretja?

»Nova stranka, ki bi morala biti predmet zanimanja vseh strank, je ze tu. To je 'stranka' neopredeljenih. Več kot 50 odstotkov ljudi se glede svoje preference pri izbiri strank ne opredeljuje. Z vidika parlamentarne demokracije in njenega delovanja ta številka ni alarmantna. To je podatek, ki je povsem evropski. Kaze na odnos ljudi do poli-

tike na sploh in njene vloge v njihovem življenju. Za stranke pa je ta podatek lahko alarmanten. Ce bi gledal s stališča strankarskega politika, bi me skrbelo, da v tej državi tolikšen odstotek ljudi zavrača mojo stranko tudi kot svojo. Stranka neopredeljenih sicer ne govori o potrebi po novi stranki, ampak o potrebi jasnega izoblikovanja obstoječih strank. Menim, da so slovenske stranke v veliki zmoti, ko mislijo da je prostor, ki jim je odprt, sredina in da je teh petdeset odstotkov neopredeljenih samoumevno sredinsko usmerjenih. Ce bi bili opredeljeni sredinsko, bi se ze opredelili za stranke, ki se same deklarirajo kot sredinske.«

Ali imamo, po vašem mnenju, v Sloveniji sploh pravo levico in pravo desnico? Gledano v evropskem smislu.

»Slovenski politični prostor se sele konstituira na evropskih osnovah. Ceprav smo po mojem mnenju storili ze veliko, pa popolne identifikacije z evropskim političnim prostorom se nismo dosegli. Stranke nosijo v Sloveniji sicer enaka imena kot stranke iz držav z dolgo parlamentarno tradicijo, vendar to ne pomeni ze tudi njihove vsebinske in programske identifikacije. Zlasti pa ne identifikacije po vračeni v parlamentarni sistem, po razumevanju odgovornosti za državo, pa tudi ne po tradiciji in navajenosti na parlamentarne metode afirmiranja strankinih stališč in borbe za stališča. To velja bolj ali manj za vse stranke, ne glede na to, ali so pozicijske ali ne.«

Za razliko od strank, pa vi, kot nestrankarska osebnost, nimate teh problemov. V vseh raziskavah in anketah o priljubljenosti politikov ste ves čas v samem vrhu. Le nekajkrat ste s prvega mesta zdrsnili na drugo. Ali boste upoštevali svojo priljubljenost in se se enkrat odločili za kandidacijo na naslednjih predsedniških volitvah?

»Priljubljenost je subjektivni odnos do cloveka. Odrza pogled ljudi na to, koliko se s kom, z njegovimi stališči in ravnanjem lahko poistovetijo. Priljubljenost tistih, ki imajo v tej porazdelitvi vecji delež, je za nekatere moteca. Izziva celo zavist in sovraštvo, kar sicer na Slovenskem ni tuje. Kar pa zadeva volitve in kandidiranje, morate počakati na konec leta 1997.«

Se resnično se niste odločil?

»Zakaj pa bi se odločal zdaj, saj zdaj sem predsednik.«

Pogovarjala se je Janja Klasinc

Foto: Boban Plavevski

NOVICE

Udinese išče »imena«

VIDEM - Po doslej nič kaj razsipni kupoprodajni borzi namerava »boss« videmskega prvoligaša Pozzo očitno globlje seči v žep. Krožijo namreč vztrajne govorice, da bi v vrste »zebric« prestopil nič manj kot Paolo Di Canio, eden izmed takih igralcev, ki pogostoma sam odloči tekmo. Cilja Udineseja sta se dober libero (Interjev Bia, Napolijev Cruz ali Boli Glasgow Rangersov?) in vezni igralec. Za to mesto je kandidatov kar precej, verjetno pa se bodo v Vidmu odločili za cenejšega tujca, med katerimi je tudi obetavni Petković Crvene Zvezde.

Jemej Abramič deveti

MEZZANA - Na tretji tekmi za svetovni pokal v slalomu s kajaki in kanuji na divjih vodah v Mezzani sta dve zmagi odšli v Veliko Britanijo, po ena pa v Avstrijo in na Češko. Najboljši slovenski tekmovalac je bil Jemej Abramič, ki je med kajakasi zasedel deveto mesto. Na 12. mesto sta se uvrstila Marjan Strukelj med kajakasi in Simon Hočevar med kanjuisti.

Izidi: moski - K-1: 1. Manuel Köhler (Avt) 115.45, 2. Pierpaolo Ferrazzi (Ita) 115.82, 9. Jemej Abramič 118.99, 12. Marjan Strukelj (oba Slo) 120.70; vrstni red: 1. Köhler 45, 2. Andraz Vendvar (Slo) 40, 3. Fedja Marusić (Slo) 35, 8. Jemej Abramič 17, 22. Strukelj 4; C-2: 1. Simek-Rohan (Ces) 124.02. vrstni red: 1. Simek-Rohan 50; C-1: 1. Gareth Marriott (VB) 121.26; 12. S. Hočevar (Slo) 129.39; vrstni red: 1. Pollert (Fra) 45, 3. Danko Herceg (Hrv) 26, 12. S. Hočevar 12, 18. Vidmar (Slo) 10; zenske - K-1: 1. Lynn Simpson (VB) 126.17, 15. Urška Breznik (Slo) 143.68; vrstni red: 1. Hilgertova 45. (T. H.)

Baseball: »azzurri«
boljši od Rusije

RONKE - V Ronkah se je začelo evropsko mladinsko prvenstvo v bezbolu. V prvem dnevu je Nizozemska premagala Spanijo z 11:1, Francija Belgijo s 16:5 in Češka Hrvaško 13:8. Uspešno je svojo pot začela Italija, ki je z 12:0 odpravila Rusijo, današnji nasprotnik »azzurinov« pa je Češka. Glavna favorita za končno zmago sta Nizozemska in Italija. Današnji spored (16.00): Italija - Češka (Buttrio), Hrvaška - Rusija (Cervinjan), Spanija - Belgija (Ca-stions), Francija - Nizozemska (Trst).

Smrt smučarja na vodi

LECCO - Pierantonio Caimi, 23-letni italijanski prvak v smučanju na vodi se je smrtno ponesrečil medtem ko je nastopal na četrti preizkušnji državnega prvenstva F1 na Lagu di Como. Trčil je v coln, ki je vlekel drugega tekmovalca. Zakaj mu je coln krizal »pot« ni se znano.

VESLANJE / REGATA V LUZERNU

Blejski četverec
le za italijanskim

Iztok Čop tretji za Estoncem Jansonom
in Švicarjem Müllerjem - Angleža navdušila

LUZERN - Oba slovenska colna sta se v velikem finalu veslaske regate na jezeru Rottsee v Luzernu odlično odrezala. Iztok Čop je za Estoncem Jurijem Jansonom in Švicarjem Xenom Müllerjem osvojil 3. mesto, blejski četverec brez krmarja v postavi Milan Jansa, Sadik Mujkić, Denis Zvegelj in Jani Klemencić pa je za svetovnimi prvaki Italijani zasedel drugo mesto. Oba colna sta ponovila uvrstitvi iz lanske regate.

Oba nastopa sta za slovensko veslanje sila pomembna. Čop je imel v včerajšnjem finalu priloznost, da z drugim mestom, obvezno bi moral prehiteti Mül-

lerja, se osvoji drugo mesto v svetovnem pokalu, žal pa je bil za sekundo prepočasen. Kljub temu uvrstitev ni slaba, saj Čop trenutno ni v vrhunski formi in do svetovnega prvenstva v Tampereju na Finskem, to bo na sporedu konec avgusta, je se precej časa. V silovitem finišu tekmovanja je bil Janson, svetovni prvak s Tasmanije, delček sekunde hitrejši od Müllerja in dobil se četrto letosnjo tekmo za svetovni pokal. Jansanova zmaga v Luzernu je bila najtesnejša v letošnji sezoni, koliko se je za njo moral potruditi pa pove tudi podatek, da je izboljšal dosednji rekord proge az Luzern.

V svetovnem pokalu je Janson zbral 50 točk, Müller 39 in Čop 35. Za četrto mesto pa so se borili trikratni svetovni in dvakratni olimpijski prvak Nemec Thomas Lange, Čeh Václav Chalupa in Kanadčan Derek Porter in kar precej zaostali za prvo trojico.

V četvercu so svetovni prvaki Italijani dokazali odlično formo in enako kot Janson zmagali z novim rekordom proge 5:57.53 minute. Dobre štiri sekunde so zaostali Jansa, Mujkić, Zvegelj in Klemencić, ki so v finišu prehiteli colna iz Zagreba in Splita. Peto mesto so osvojili Nemci, sesto pa Američani. Drugo mesto pa je velik uspeh za slovenski coln, ki skupaj trenira sele mesec dni in lahko do svetovnega prvenstva hitrost se izboljša.

Izmed ostalih disciplin sta veliko zanimanja med 15.000 gledalci spet vzbudila nepremagljiva Angleža Redgrave in Pinsent, ki sta znova zanesljivo osvojila prvo mesto v dvojcu brez krmarja. Njuna prednost pred Italijanoma Penno in Bottego je bila v cilju tri sekunde, Hrvata Banović in Saraga pa sta zaostala za pet sekund. Pinsent in Redgrave sta v Luzernu zmagala že petič zapored.

Na največji veslaski regati na svetu je tokrat nastopilo 1000 veslačev iz 41 držav v 440 colnih. Pogoji za tekmovanje so bili odlični, nekoliko je tekmovalce ovirala le huda vročina.

PLAVANJE / ZAČETNIKI A IN B

Štirje finalisti
Bora Folijaplast
v 14 disciplinah

V Spilimbergu Kalc, Feruglio
in Peric z največ možnostmi

Od danes do srede bo v 50-metrskem bazenu v Spilimbergu poletni deželni finale v plavanju za začetnike A in B kategorije (letniki 1982/198 in 1984/1985). Za tekmovalno ekipo Bora Folijaplast predstavlja to tekmovanje vrhunec sezone. O velikem napredku članov našega trzaskega plavalnega kluba pove vse že skup podatek: potem ko je lani Bor po vrsti kvalifikacijskih nastopov (prvic) uvrstil na deželni finale tri svoje tekmovalce v petih različnih disciplinah, jih ima letos štiri v štirinajstih disciplinah, nastopil pa bo tudi v štirih stafetnih preizkušnjah. Ker bodo nekateri odšli v Spilimberg kot rezerve, ni izključeno, da bo število Borovih nastopov se večje.

Največji napor caka Milosa Kalca (začetnik A), ki bo tekmoval kar v petih disciplinah. Največ možnosti ima na razdaljah 100 in 200 prsno (4. in 5. najboljši čas v deželi) ter 100 m prosto, manj pa na 200 in 400 m prosto. Kalc je lani na finalu na razdalji 100 m prsno osvojil bronasto odličje. Matteo Feruglio (začetnik A) se na 100 m prsno lahko poteguje tudi za zlato medaljo, saj je letos že večkrat dokazal, da zna od sebe iztisniti največ prav, ko je to najbolj potrebno. Lani je na tej razdalji osvojil srebrno medaljo, na le-

tošnji deželni lestvici po casih prav tako zavzema 2. mesto. Tekmoval bo tudi na 200 m prsno in 100 m delfin. Tudi v obeh teh disciplinah lahko stopi na zmagovalni oder (4. oziroma 3. cas). Lani je bil na 100 delfin tretji.

V boju za kolajno ima Luka Peric (začetnik B) največ možnosti na 100 m hrbtno (4. cas), nastopil pa bo tudi na dvakrat daljši razdalji (8. cas) ter se na 50 in 100 m delfin (8. in 6. cas).

Četrti Borov finalist je Daniel Pettiroso (začetnik B), ki bo debitiral na razdaljah 100 in 200 prsno (7. in 6. cas).

Biserka Cesar (začetnice A) je druga rezerva na 100 m prosto in hrbtno. V stafetnih preizkušnjah se bodo starejši borovci pomerili na razdaljah 4x100 prosto, 4x100 mešano in 4x50 prosto, mlajši pa na 4x50 mešano.

V Spilimbergu bodo nastopili tekmovalci vseh 12 društev iz naše dežele. V Borovem taboru optimistično pričakujejo nastope svojih tekmovalcev, čeprav niso vajeni tekmovali v 50-metrskih bazenih. Furlanska društva s taksnimi objekti zlahka razpolagajo, trzaska pa redno trenirajo tudi na Koprskem, vendar si Borovo društvo dragih prevozov v Slovenijo in najemanja plavalnih stez ne more privoščiti.

PLAVALNI ULTRAMARATON / MARTIN STREL

Naskok na Rogošičev rekord

Ob ugodnem vremenu bo avgusta plaval od Caorla do Umaga

Martin Strel, 41-letni trebanjski učitelj glasbe, ki pa je pri nas in v svetu predvsem poznan kot plavalni ultramaratonec, si je za letosnjo sezono ponovno zadal kar nekaj velikih ciljev.

Strel kot prvo načrtuje naskok na rekordni dosežek svojega velikega prijatelja Veljka Rogošića od italijanskega Caorla do Umaga. Leta 1979 je štirikratni svetovni prvak v daljinskem plavanju to 30 morskih milj dolgo razdaljo preplaval v 18 urah in 38 minutah. Ta rekord so že naskakovali, vendar so bili vsi dosednji poskusi neuspešni. Prvi poskus je ob ugodnem vremenu napovedan za 11. avgust ob 23.30 uri. V ekipi bo poleg sedanjega rekorderja Veljka Rogošića, se Dušan Puh kot navigator, ekipa novomeških potapljačev pa bo skrbela za varnost. Timing bo vodil case, prisotni bodo sodniki in skupaj z ostalimi spremljevalci bo ekipa stela 45 ljudi.

Drugi letosnji cilj Martina Strela je mega triatlon, ki ga bo skupno izpeljal z Dusanom Mravljetom in Miro Kregarjem. Dušan Mravlje bo tekkel iz Vrat do Portoroža (220 km), Miro Kregar bo s kolesom obvozil Slovenijo (900 km), Strel pa bo plaval od Portoroža do Debelega rtica in na-

zaj (45 km). Stafetna tekma bo na sporedu v drugi polovici septembra, ultra team pa naj bi imel kar nekaj izizivalnih ekip. Tekma naj bi trajala okoli 62 ur.

Pod vprašajem pa je letosnji tretji cilj in sicer nastop na Kitajskem - preplavanju njihove največje reke Jangcengiang pri šestmilijonskem mestu Wuhanu. Strel je tam zmagal že leta 1993 in takrat postal prvi kitajski narodni heroj. Letosnja tekma (16. julija) pa je vprašljiva predvsem zaradi narasle reke in poplav, kasnejši termini pa Strelu zaradi prvega cilja (Carole - Umag) ne pridejo v postev.

Pred dnevi je Martin Strel pod ugodnimi pogoji slovenskih prodajalcev Forda prišel do novega vozila Ford Mondeu, saj letno za treninge v bazenih in morju prevozi 60.000 kilometrov. Martinu je ostala se ena velika zivljenska želja. To je plavanje med Kubo in Florido v dolžini 176 kilometrov, katero doslej z golimi rokami in nogami ni preplaval nihče. Scer pa je Strel lani postavil daljinski svetovni rekord v plavanju v morju in oceanih med Lignanom in Ravennu v dolžini 156 kilometrov, kar ga je zelo izcrpalo, saj se ekstremne rekorde lahko dosega le vsake tri leta.

Joze Zura

NOV INSTRUMENT ZA VAŠE VARČEVANJE

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON
Z DVELETNO ZAPADLOSTJO

■ Zakladne vrednotnice CTZ se koristijo od 30. junija 1995 in zapadejo 30. junija 1997, datum ko bodo vrednotnice izplačane.

■ Nove zakladne vrednotnice so "Zero-coupon", to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo, kakor pri BOT, nižjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, po dveh letih, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice neto po davčnih odbitkih.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih do 13.30 dne 10. julija. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij. Za rezervacije in podpise ni predvidena nikakršna provizija. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisju.

■ Vplačila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati 14. julija.

■ Vrednotnice materialno ne krožijo; posojilo je izdano z enojnim globalnim potrdilom, ki ga ima v depotizu Banca d'Italia. Ob podpisu niso prikazane vrednosti zadolžnic; to omogoča varnejše kroženje vrednotnic brez omejitve prenosljivosti.

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

INTERVJU / Z NOVIM JADRANOVIM TRENERJEM ANDREJEM VREMCEM

»Takšna priložnost se ne ponudi vsakomur«

Pravi, da bo nadaljeval po Vatovčevi poti

Po velikem zadovoljstvu zaradi povratka v B ligo, so Jadranski odborniki, s predsednikom Pavlom Vidonijem in tehničnim direktorjem Markom Banom na čelu, z dokajšnjo zaskrbljenostjo začeli razmišljati, kdo bo nadomestil trenerja Valterja Vatovca, ki je sporočil, da zapusca krmilo združene košarkarske ekipe.

Razpoložljivih kandidatov ni bilo dosti, Vatovec se ni premislil in tudi finančno stanje ni tako rožnato, da bi se lahko, tako kot pred leti, obrnili do kakega strokovnjaka iz Slovenije.

Nazadnje je izbira padla na Andreja Vremca (31 let), ki je bil sicer že od vsega začetka najbolj verjeten kandidat. Z vodstvo se je dogovoril, da bo Jadran treniral vsaj dve leti.

Pred njegovim odhodom na nov izpopolnjevalni tecaj smo se z Vremcem pogovorili.

Kako se počutis v novi vlogi?

»Jadranski odbor mi je takoj po Vatovčevi odpo-

vedi (torej že pred dveh mesecema) ponudil to veliko in obenem prestižno priložnost, sam pa sem bil dokaj skeptičen. Vzel sem si precej časa za trezen razmislek, ali je zame res napočil čas, da se preizkusim v tako zahtevni vlogi. Tako priložnost se ne ponudi vsakemu, zato sem ponudbo naposled sprejel. Dokončni ja je padel sele v sredo ponoči po večurnem sestanku z odborom. Zadovoljen sem, ker smo se vsi razšli zadovoljni, predvsem pa sem si želel, da bi svojo trenersko delo nadaljeval tudi na mladinskem področju, saj bom vodil tudi narasčajnike Jadrana in pa minibasket pri Poletu.

V moštvi so nekateri celo starejši od tebe. Misliš, da ti bo to povzročalo težave?

Mene in igralce čaka strma pot, saj je B liga kvalitetnejša od C1 lige. Ze od samega začetka si bo treba zavihali rokave. Dialog z igralci je zelo vazen. Mora biti konstruktiven in odprt, zla-

sti, ce nas bodo doleteli hudi casi.

Najbrž si si že zastavil širši program dela, vsaj kar se tiče začetne faze sezone.

Ze 1. julija bomo pričeli s treningi za mlajše in predvsem za tiste, ki nujno potrebujejo individualno vadbo, da izboljšajo tehniko, glej Samec, Hmeljak in še nekateri. Okrog 15. avgusta bomo startali v popolni zasedbi in s polno paro, saj se bo letošnje prvenstvo pričelo že 24. septembra.

Kaj pa načrtuješ s tehničnega in taktičnega vidika?

V glavnem bom nadaljeval z Vatovčevim delom, ki sloni zlasti na zelo agresivni mož moza obrambi in maksimalnem izkoriščanju protinapada. Pripravili bomo tudi nekaj conskih obramb, v primeru težav proti zelo visokim ekipam, občasno pa si bomo lahko pomagali s kakim conskim presingom po vsem igrišču in drugimi specifičnimi obrambami. Kar se napa-

da tiče, bomo nadaljevali z nekaterimi lanskimi igrami, počasi pa se bomo morali prilagoditi tudi novim.

Kaj veš o B ligi?

V pogovorih z nekaterimi trenerji iz Piemonta in Lombardije, sem se prepričal, da je največja razlika med B in C ligo v tem, da so drugoligaska moštva zelo postavna in tudi njihova igra pretežno sloni na zelo moški, atletski in zelo dinamični igri, na katero mi nisimo vajeni. V lanskem prvenstvu je mnogo ekip izvajalo ameriški univerzitetni stil igre, z agresivno mož moza obrambo po celem igrišču, stvilnimi kombinacijami conske pressing obrambe in zelo hitre igre. Nekatera moštva delujejo že profesionalno, tako da si lahko pričakujemo, da bomo imeli opravka s številnimi znanimi imeni in z zelo dobrimi mladinci, ki jim B liga pomeni odskočna deska.

Vsi že ugibajo, kakšna bo Jadranova postava v novi sezoni.

Nujno potrebujemo se enega playmakerja in enega pravega centra. Vraca se Kristjan Rebutla, ki pa bo zaradi operacije kolena nared sele januarja meseca. Ekipo bo zapustil Michel Grbec, ki se bo vrnil k Boru, Ivo Emili pa je zavrnil ponudbo, da bi se vrnil k združeni ekipi in bo ostal pri Kontovelu. Seznam kandidatov je se kar dolg, izbiro pa pogojujejo finančna sredstva. Za vlogo playmakerja oziroma zunanjega igralca smo pomislili na Marka Lokarja in Jana Budina,

oba pa sta vezana na kluba iz A lige. Pogovorili se bomo tudi s Stefanom Persijem, ki je pri Boru in Ciciboni pokazal, da je na visku svoje forme. Glede visokega igralca pa se je društvo obrnilo do Illycaffèja, da bi nam odstopil Joeja Calavito. To bi bila idealna pridobitev za naše potrebe, saj je visok 204 cm, tehta 120 kg. Po dolgih letih bi lahko tako spet imeli težkega centra.

Kaj pa ostali igralci?

Vsi so potrjeni, od prvega do zadnjega.

Vanja Jogan

Obvestila

ZSSDI

obvesca, da bosta urada v Trstu in Gorici v juliju in avgustu odprta od 8. do 14. ure.

SD SOVODNJE

prireja sportni praznik 21., 22., 23. in 24. julija ter 5., 6. in 7. avgusta.

SD SOKOL

priredi 22. in 23. julija 24. UR ODBOJKE na sportnem igrišču SD Sokol v Nabrezini. Informacije in vpisovanje do 18. t.m. od ponedeljka do četrta na igrišču SD sokola v Nabrezini od 19. do 21. ure.

SD PRIMOREC

prireja 15.-16. in 22.-23. t.m. vsakoletni praznik sporta na prireditvenem prostoru Griza ob nogometnem igrišču v Trebcah. Odprtje dobrozaloženih kioskov vsak dan ob 17. uri. Za glasbo bo poskrbel ansambel Happy day. V četrtek, 13. t.m., bo začel turnir v malem nogometu za 2. Trofejo Gostilne-pizzerie Veto.

SK DEVIN

prireja 15., 16. in 17. t.m. v Nabrezini sportni praznik '95. V soboto, 15. t.m., bo ex temporebriskola in Godba na pihala iz Nabrezine. Ples s Krti. V nedeljo, 16. t.m., tekme MTB in kros. Ples s Krti ter velika nagrada tombola. V ponedeljek, 17. t.m., razne igre in ples s Status symbol. Vsak večer dobrozaloženi kioski in domaca kapljica.

SLAVICA DELIBAŠIĆ IZ SARAJEVSKE VOJNE VIHRE V TRST

Življenjska stiska ni zavrla ljubezni do košarkarske igre

Pri nas ze nekaj časa trenira nekdanja jugoslovanska košarkarska reprezentantka Slavica Suka - Delibašić, Sarajevčanka, ki ze dve polni leti zivi v našem mestu. Pribežala je v Trst s sinom Dankom (skupaj na sliki) in mozem Mirzo. To je žena znanega košarkarskega sampiona Mirze Delibašića. Sodelovala - trenirala je tudi na Jadranskem kampu, ki se je odvijal pred kratkim v Prosvetnem domu na Opcinah.

Zaprosili smo jo za krajši intervju.

Gospa Slavica, najprej se malo predstavite.

»Rodila sem se v Zenici, to je kakih 70 kilometrov severno od Sarajeva. Tu sem obiskovala vse obvezne sole. Zanimala sem se za vse sporte, najbolj pa mi je ležala košarka. Takoj so me vključili v solsko ekipo, ki je postala bosanski prvak. Vsa mladinska prvenstva sem odigrala v ekipi Željeznice. Tako, ko sem pričela z igranjem, sem si zadala cilj, igrati v reprezentanci. Ves moj prosti čas sem preživela na košarkarskih igriščih. Najraje sem igrala proti fantom, tako sem spoznala tudi svojega moža.«

Kateri so bili vaši največji uspehi?

»Nastopila sem na treh svetovnih prvenstvih, mnogih sredozemskih, balkanskih prvenstvih ter na olimpijskih igrah v Los Angelesu leta 1984. Tu sem se tudi slikala s superzvezdo NBA Magic Johnsonom. Za reprezentanco sem odigrala več kot 150 tekem kot organizatorka igre. Najboljša prvenstva pa sem odigrala, ko sem bila že mama malega Danka.«

Kdaj pa ste se odločila, da zbežite iz Sarajeva?

»Ko se je začela vojna ni nihče v Sarajevu mislil, da bo to tako dolga in kruta vojna. V Sarajevu sem preživela osem mesecev pod bombami. Ziveli smo stalno v pričakovanju novega napada in streljanja. Skrivali smo se v kleti našega bloka. Ostrorelci so večkrat streljali na mojega sina. Vsega mi je bilo dovolj, ko nas je nekega zgodnjega jutra prese-netilo močno bombardiranje. Naenkrat je močno udarilo v naš blok. Granata je s svojo tezo prebila nosilni zid in »parkirala« prav

med naše in sosedovo stanovanje. Na srečo ni eksplodirala. Takrat sem se odločila, da zbežim. Z zadnjim konvojem sem se odpeljala z avtobusom iz Sarajeva proti Splitu. Tu nas je pričakala policija, da bi nas takoj preusmerila na vlak, ki je bil namenjen na Češko. Nikomur niso dovolili, da bi si izbral druge poti. Moj mož pa je bil domenjen s svojim starim prijateljem, Dalmatincem, košarkarjem, reprezentantom Ratom Tvrdićem, da mu pomaga. In res nas je Tvrdić dobesedno izvelkel iz konvoja in preko Zagreba smo kljub nemajhnim birokratskim in političnim problemom prisli do Trsta.«

Kako in kje pa živite v Trstu?

»Vec kot leto dni smo preživeli v Stefanovem košarkarskem domu. Ko pa so ta center zaprli, sem se zatekla k prijateljem, kjer živim se zdaj. Imela sem tudi ponudbo, da se preselim v bližnji Videm, vendar so bile to večinoma samo lepe obljube. Ko sem bila na tem, da se preselim, so bili pogoji popolnoma drugačni - slabši. Zato sem se odločila, da ostanem tu v Trstu. Tu sem namreč spoznala nekatere košarkarske delavce, ki mi po svojih močeh skusajo cimvec pomagati.«

Letos ste nekaj trenirala tudi pri Boru. Kako to?

»Ko je moj sin igral proti Boru minibasket sem prisla v stik z Borovim trenerjem, in takoj so me povabili, da pomagam pri tem društvu. Trenirala sem skupino mladih letnikov 1984 in 1985. So zelo motivirani in perspektivni. Mislim, da so me otroci, kljub razliki v jeziku, vzljubili. Vedno so me spraševali, ali je ta ali ona stvar prav, ali ce jim kaj novega pokažem.«

Na Jadranskem kampu ste lahko sledili našim mladim košarkarjem. Kako ocenjujete to naše gibanje?

»Tudi na Jadranskem kampu so me spraševali, kakako mi je uspelo postati reprezentantka. Odgovor je enostaven: vedno moras vaditi, vaditi, vaditi ter stalno gledati in opazovati tiste, ki so boljši od tebe. Nekateri vasi (starejši) mislijo, da ze vse vedo in nočejo se potruditi, da bi poskusili nekaj no-

vega. S takim pristopom in obnašanjem pa bo malo napredka in tehničnega izboljšanja. Mislim, da je največja razlika med našimi in vašimi mladimi košarkarji prav v osnovnem motoričnem, gibalnem znanju. Mene so ze od malih nog ucili premete, preskoke, prevale, salte, nato sem celo to demonstrirala in vadila na pripravah reprezentance. Ti otroci (12-13 let) niso zmogni niti stoje na rokah. Prepričana sem, da jim manjkajo prav teke enostavne, a nujno potrebne osnove in prav temu morate posvetiti največ pozornosti.

Kaj se vam obeta v bližnji prihodnosti?

»Tu imam ze nekaj prijateljev in znancev. Selitev v Videm me strasi, ker ne obvladam jezika. Sin Danko pa mi tu zahaja v solo. Blizina meje pa mi prija, ker me prijatelji in znanci stalno obiskujejo. Moj mož pa se občasno vrača iz Sarajeva, da nas obišče. Trenirala bom pri Boru, kjer hočem dati cimvec svojega znanja. Največji problem pa sta delo in stanovanje, katera vztrajno iščemo.«

Walter Corbatti

Od drevi odločilni boji na turnirju veteranov KD Grad od Banov

Sportni odsek kulturnega društva Grad od Banov prireja drugi košarkarski turnir za veterane, na katerem tekmuje 6 moštev, in sicer Opcine, Koimpex Basket, Cicibor, Grad Bani, Rotrans in Alcatel. V prvem tednu so bile na vrsti kvalifikacijske tekme, nocoj in v naslednjih dveh dneh pa so na sporedu polfinalne in finalne tekme. Izidi kvalifikacij:

Opcine - Rotrans 62:67 (33:35)

OPCINE: Zavadlal 5, Taučar 8, Kapic 12, E.Vodopivec5, Gantar 5, F.Malalan 18, Pertot 10, M.Kralj 1. ROTRANS: Passalacqua, De Carlo 5, Zangrando 4, Fabbretti 8, Mauriello, Lapala 8, Campanari, Filippi 10, Fontana 20, Defachinetti 4, Corradini, Lapels 8.

Koimpex - Cicibor 57:40 (41:21)

KOIMPEX: Kocman 9, I.Malalan 3, Vremec, Cebulec 14, Škerlavaj 14, Franco 6, D.Bogatec 11. CICIBOR: A.Kovacic 5, Jagodic 6, Rudez 5, Sermonetta 7, Pisani 7, Pupulin 8, Plahuta 3, Bradaschia 2.

Alcatel - Grad Bani 61:57 (33:35)

ALCATEL: Cottiga 21, Cusma 4, Garlatti, Pertan 5, Zugan 5, Zecchini, Franca 8, Petelin, Giuliani 11, Grassi 7. GRAD: Castelli 7, Lenisa 4, Ballafontana 10, Vidau 7, Leone 2, Pro 25, Ferluga 10, T.Ban 2.

Opcine - Cicibor 62:64 (29:26)

OPCINE: F.Malalan 10, Taučar 7, Kapic 1, E.Vodopivec 6, Hrvatc 2, A.Zavadlal 8, Delibašić 8, A.Sosic 12, Gantar 8. CICIBOR: Jagodic 8, Rudez, Vecchiet 24, Sermonetta 9, Pisani 14, Pupulin 5, Plahuta 4, Circo.

Grad Bani - Koimpex 71:85 (30:47)

GRAD: Castelli 13, Lenisa 2, Ballafontana 10, Vidau, Leone, Pro 21, Ferluga 23, T.Ban 2. KOIMPEX: Kocman 15, Ciani, Franco 6, I.Malalan 13, Bogatec 14, Cebulec 12, Skerk 25.

Opcine - Alcatel 66:59 (26:20)

OPCINE: F.Malalan 16, Taučar 2, Sare 9, Paniziutti 3, M.Kralj 5, E.Vodopivec 4, Kapic 9, Gantar 3, A.Sosic 11. ALCATEL: Giuliani 14, Cusma 2, D.Starc 6, Pertan 10, Grassi 12, Zugan 11, Garlatti 4, Cottiga 13.

Rotrans - Grad Bani 66:57 (36:29)

ROTRANS: Passalacqua 2, Zangrando 9, Fabbretti 16, Mauriello, Campanari 2, Fontana 25, De Fachinetti 11, Carnimeo 1. GRAD: Castelli 16, Ballafontana 8, Vidau 2 Leone, Pro 24, Ferluga 7, T.Ban.

Cicibor - Alcatel 64:60 (25:23)

CICIBONA: Pisani 16, Vecchiet 14, Jagodic 9, Pupulin 19, Plahuta 6. ALCATEL: Zecchini 2, D.Starc 8, Pertan 12, Giuliani 13, Franca 15, Zugan 8, Garlatti 2.

Koimpex - Rotrans 89:64 (41:27)

KOIMPEX: Kocman 7, Cebulec 21, Franco 6, I.Malalan 26, D.Bogatec 12, Skerk 17. ROTRANS: Passalacqua 2, Fabbretti 15, Mauriello, Campanari 13, Fontana 12, De Fachinetti 3, Camimeo 19.

Končni vrstni red skupine A: Koimpex 6, Rotrans 2, Grad Bani 0. **Končni vrstni red skupine B:** Cicibor 4, Opcine 2, Alcatel 0.

Nocojsnji spored: ob 19.30 polfinale Cicibor - Rotrans; ob 21.00 polfinale Koimpex - Opcine. Jutri: ob 19.30 za 5. mesto Alcatel - Grad Bani; ob 21.00 za 3. mesto. Sreda: ob 20.00 za 1. mesto in nagajevanje. (VJ)

NOVICE

Pedroso najboljši v Cannstattu

STUTTGART (dpa) - Kubanec Ivan Pedroso je bil prvi zvezdnik mednarodnega skakalnega mitinga v Cannstattu pri Stuttgartu. Dvoranski svetovni prvak iz Barcelone je z 855 cm zmagal v skoku v daljavo v tropski vročini. S tem je 22-letni atlet dosegel tretjo letosnjo daljavo na svetu, v enem od poskusov pa je z majhnim prestopom pristal blizu devetmetrske znamke. »To mejo si bom pustil za svetovno prvenstvo v Göteborgu,« je navihano dejal Pedroso. Drugo mesto je zasedel Romun Bogdan Tudor, ki je z 837 postavil nov romunski rekord, tretji pa je bil Nemec Dietmar Haaf z 808 cm.

Sotomayor 237 cm v Eberstadt

EBERSTADT (dpa) - Olimpijski zmagovalca in svetovni prvak Javier Sotomayor je v nedeljo v Eberstadt potrdil svoj sloves. S preskočenimi 237 cm je zmagal na tradicionalnem 17. skakalnem mitingu. Svetovni rekord (245 cm) je pokazal, da je pred svetovnim prvenstvom, ki bo od 4. do 13. avgusta v Göteborgu, v izvrstni formi ter da je prvi favorit. Nekoliko poskodovanemu Kubancu so za zmago zadostovali trije skoki; poskusa, da bi postavil rekord stadiona (241 cm) - prireditelji so pripravili nagrado pet tisoč mark - pa sta mu za malenkost spodletela. Na tej višini sta izpadla tudi Troy Kemp z Bahamov, ki je z 237 osvojil drugo mesto, in American Charles Austin, ki je z 233 cm zasedel peto mesto. Tretji je bil Britanec Dalton Grant (235 cm), četrti pa evropski prvak, Norvežan Steinar Hoen (233 cm).

Bo Kiptanui tekel rekord?

STOCKHOLM - Kenijec Moses Kiptanui bo danes zvečer skušal izboljšati svoj svetovni rekord (8:02.08) na 3000 metrov z zaprekami. Kiptanui je letos že postavil svetovni rekord na 5000 metrov, ki je bil last Gebreselasieja, le-ta pa je popravil Kiptanuijev rekord na 10000 metrov.

Jürgen Zäck in Paula Newby - Fraser zmagala v Rothu

ROTH (dpa) - Nemski triatlonec Jürgen Zäck je na enajstem evropskem Ironmanu v Rothu ponovil lansko zmago. Tudi pri ženskah je prvo mesto osvojila lanska zmagovalka Paula Newby - Fraser iz Zimbabveja. Nemec je za 3.8 kilometra plavanja, 180 km kolesarjenja in 42.195 kilometra teka potreboval 8 ur, 8 minut in 7 sekund, zmagovalka pa 9:06.34. Premočno sonce pa je Zäcku preprečilo, da bi se spustil pod magično mejo osmih ur in izboljšal svetovni rekord Dava Scotta iz leta 1989, ko je American za prgo potreboval 8 ur, 1 minuto in 11 sekund.

WIMBLEDON / TRETJA ZAPOREDNA ZMAGA ZA AMERIČANA

Pete Sampras ni prepustil Beckerju niti ene break žoge

Po dobljenem prvem setu (tie break) je bil Nemec nemočen

LONDON - V pravem trenutku v pravi formi (na pravem mestu). Pete Sampras, ki v prvih kolih Wimbledona ni deloval ravno tako kot bi se za zmagovalca zadnjih dveh izvedb najprestiznejšega turnirja na svetu spodobilo, je v polfinalu proti Ivaniseviću in se bolj v včerajšnjem finalu proti Borisu Beckerju zaigral izvrstno. Becker je sicer dobil prvi set, v katerem sta oba igralca brez težav osvojila igre na svoj servis, saj je Samprasu v »tie-breaku« edinic spodrsnilo pri začetnem udarcu, ko je napravil dvojno napako pri stanju 2:3.

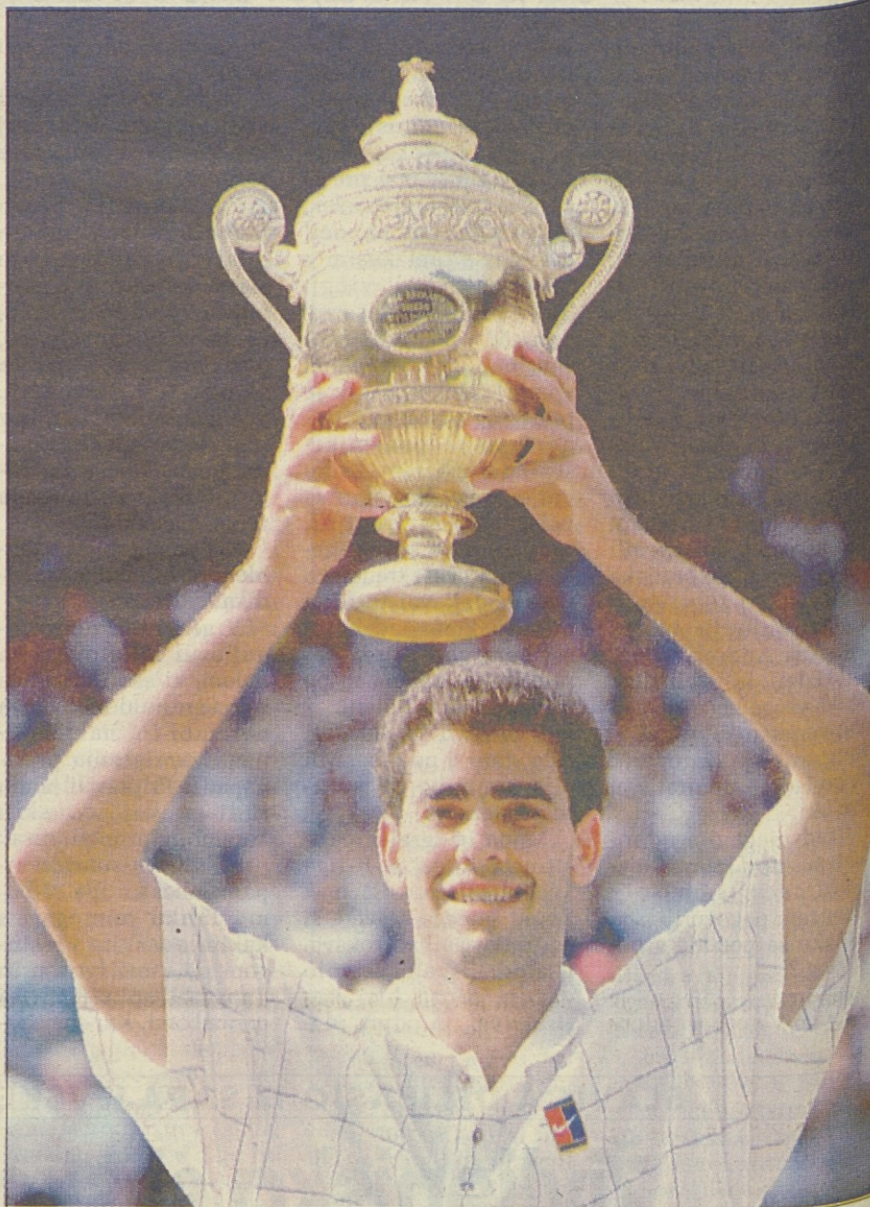
Odtlej je Becker popustil (telesna, a predvsem živčna utrujenost tekem proti Piolineu oziroma Agassiju?), Sampras pa je se naprej serviral nadvse zanesljivo: o tem najbolje pove podatek, da American nasprotniku v celem srečanju ni dopustil niti ene break-zogice, pri tem pa mu je priskociło na pomoč vse prej kot zanemarljivo število 23 asov. Nasprotno je Becker prav pri serviranju vse več grešil (15 dvojnih napak, recimo) in zato sploh ni zgrešeno trditi, da je bilo srečanje po prvem setu v bistvu enosmerno. Na igrišču je bila namreč le blede sen-

ca polfinalnega Beckerja in ta ni nikoli dajala vtisa, da bi lahko resno ogrozila zmagovalca.

Bržkone odločilen je bil vsekakor tretji set, v katerem je Becker z dvema dvojnima napakama izgubil servis v četrti igri in zamujenega ni mogel nadoknaditi. Sampras je tudi v četrtem nizu začel poletavno, takoj iztrgal servis nasprotniku in za razliko od Agassija v polfinalu Beckerju ni dal možnosti, da se izmaže iz težavnega ali že kar dramatičnega položaja. Po slabih dveh urah in pol je bilo tako vsega konec in na sceno sta kot običajno stopila kentska vojvodinja in vojvoda, za simbolični pogovor med Angležem plave krvi in pobiralcem zог temne polti tokrat pa ni bilo poskrbljeno.

Sicer pa se je tokrat v Wimbledonu (in to je nasploh res prava redkost) zgodilo, da se je domala bolj govorilo o izredno razburljivem (beri 11. igra 3. seta) ženskem finalu kot pa o nedeljskem vrhuncu. Wimbledon zna pač vedno presenetiti.

Izida finalov zadnjega dne: Sampras - Becker 6:7 (5), 6:2, 6:4, 6:2; ženske dvojice Novotna/Sanchez - G. Fernandez/Zvereva 5:7, 7:5, 6:4.

Sampras tretjič zapored prvi v Wimbledonu (AP)

INTERVJU / TRENER CARIPARME BEBETO O BRAZILSKI ODBOJKI

Odbojka je v Braziliji edini pravi tekmelec vsemogočnemu nogometu

Da ima odbojka v Braziliji veliko število oboževalcev najbolj zgovorno pove podatek, da si je tekmo svetovne serije v Belu Horizontu ogledalo 27.000 navijačev, kar predstavlja svetovni rekord za odbarske tekme. Neuspeh na lanskem svetovnem prvenstvu, ko se Brazilci kot nosilci olimpijskega naslova niso borili za najvišja mesta, je bil za odbojkarsko gibanje nemajhen »sok«. Takojšnji ukrep brazilske zveze je bil obvezen povratek vseh reprezentantov, ki so si dotlej služili kruh po svetu, večina prav v Italiji, v domače prvenstvo. Kaksne pa so razmere v brazilski odbojki in kaksno mesto zavzema ta sport v tamkajšnjem vsakdanu? O tem nam je nekaj povedal trener italijanske prvotiliga Cariparma, Paulo Roberto de Freitas, poznan samo pod vzdevkom Bebeto.

»Zadnja sezona je bila ena izmed najbolj izenačenih in gotovo najkakovostnejših zadnjih let. Končna zmaga je pripadla Frangosu-

lu, mostvu, v katerem med drugimi igra tudi Carlaro. Ekipa iz Ria de Janeiro je v finalu premagala mostvo Nossa Caixa Suzano, kjer igra kar pet, čeprav ne-standardnih reprezentantov.«

Je brazilsko prvenstvo mogoče primerjati z italijanskim?

»Italijanska A1 liga je nedvomno na višji ravni, čeprav je bila po mojem

mnenju letos na najnižjem nivoju v zadnjih starih, petih letih, pa čeprav je Italija svetovni prvak. V glavnem naredijo razliko tujci: medtem ko je v Italiji zbrana smetana svetovne odbojke z izjemo Kubancev in od letos Brazilcev, igra v Braziliji le nekaj Argentinec, katerih odbojkarska sola med drugimi ni več tako dobra kot pred leti. V bodoče

bodo morda v Braziliji zaigrali Kubanci, s katerimi so stiki že itak zelo pogosti... seveda, če ne bodo tudi oni odšli v Italijo. A ne verjamem, Brazilija jim je po načinu življenja bližja.«

Vsi vemo, kako je do ostalih, tako imenovanih "manjših" sportov, morec nogomet v Italiji. Kaksno pa je razmerje med odbojko in nogometom v Braziliji?

»V Braziliji je odbojka vsekakor prvi sport... ker je nogomet bog, tako kot v Italiji. Mislim pa, da je razmerje veliko bolj ugodno v Braziliji: odbojka ima na časopisih in televiziji veliko prostora, priteguje veliko navijačev in nenačrtno tudi sponzorje, ki igralcem zagotavljajo res velike zaslužke. Pri tem ne morem mimo tega, da v Braziliji razen nogometa, odbojke in v manjši meri kosarke, ni nicesar, medtem ko so v Italiji razvite domala vse sportne panoge. Kljub svoji nesporni nadvladi siri nogomet svoje blagodejne učinke tudi na odbojko. Ker so vsi brazilski klubi združeni raznih odsekov, lep del odbojkarskih navijačev izhaja prav iz vrst sicer nogometnih privrženec. Klubi kot so Flamengo, Palmeiras in Corinthians imajo odbojkarski odsek, derbiji v sportni palaci Maracanazinho (mali Maracanã) pa so skoraj tako vroči kot tisti na pravem Maracanaju.

Dimitrij Krizman

Proti Rusiji Italijani prvič na kolenih, v finalu oa so igrali proti Braziliji

RIO DE JANEIRO - Odbojkarska reprezentanca Italije je v 4. krogu zaključnega turnirja svetovne odbojkarske lige doživela prvi poraz. S 3:1 (-5, 14, 13, 7) jo je premagala reprezentanca Rusije. Povedati pa je treba, da so »azzurri« že pred samim nastopom proti Rusom imeli v žepu uvrstitev v finale, ker je pred njihovo tekmo Bolgarija s 3:2 presenetljivo premagala Kubance.

V finalu sta se takoj danes ponoci pomerili Brazilija in Italija. Brazilci so na taksne razplet računali že od vsega začetka, Italijani pa le po tistem, kajti nastopili so v bistvu z B ekipo. »Udar-

na sesterka« Tofoli, Gardini, Cantagalli, Bracci, Zorzi in Bernardi je namreč ostala v domovini in se bo šele danes v kraju Salsomaggiore začela pripravljati za nastop na evropskem prvenstvu v Atenah. Takoj po povratku iz Brazilije se ji bo pridružil Giani, verjetno pa tudi Meoni in Bovolenta, ki s svojimi nastopi na svetovni seriji navdušujeta selektorja Velasca.

Izidi 4. kroga: Rusija - Italija 3:1 (-5, 14, 13, 7), Brazilija - Južna Koreja 3:0 (10, 5, 12), Bolgarija - Kuba 3:2 (-11, -10, 13, 8, 23)

Vrstni red: Brazilija in Italija 7, Kuba, Rusija in Bolgarija 6, J. Koreja 4.

VRNITEV ŠAMPIONKE

Monika Seleš načrtuje nastop na US opnu

NEW HAVEN (dpa) - Teniska igralka Monika Seleš načrtuje nastop na odprtem teniskem prvenstvu ZDA v New Yorku (od 27. avgusta do 10. septembra). Skoraj 27 mesecev po prenehanju igranja zaradi atentata na turnirju v Hamburgu je nekdanja prva dama ženskega tenisa v New Havnu, kjer je sodelovala na specialni olimpiadi, sporočila, da se bo avgusta priključila profesionalnemu turniru. Prvic bo nastopila 29. julija v ekshibicijskem srečanju proti Americanki Martini Navratilovi.

»Cas je, da pozabim na vse in znova zaigram. Komaj čakam. Trajalo je kar precej dolgo, da sem prebolela travme, zdaj pa sem fizično in psihično dovolj dobro pripravljena za nove nastope. Življenje se mora nadaljevati,« je dobro razpoložena dejala Seleševa. Vse kaže, da igralka komaj čaka vrnitve na teniška igrišča. Po dvoboju z Navratilovo bo Seleševa najprej nastopila na turnirju v San Diegu, na

to pa bo na sporedu že US Open. Nekaj težav pa Seleševi povzročajo vodilni pri ženski profesionalni teniski zvezi WTA. Najprej so ji obljubljali, da bo poleg Grafove na svetovni lestvici postavljena kot številkana, pozneje pa so to misel opustili. Tako bo Seleševa verjetno znova začela z nicle. »Vseeno mi je, če nisem uvrščena na lestvico in tega tudi nisem nikoli zahtevala. Dobila bom zadostno število »wild card«, in ce bom dobro igrala, bo vse prišlo samo od sebe,« je zaplete z WTA skromno komentirala Monika in nato samozvestno dodala: »Ženski tenis brez Monike Seleš ne bo preživel, Monika Seleš pa brez tenisa bo. Skupna pot je najboljša za oboje.« Seleševa se je sele tretjič po atentatu pojavila v javnosti. Na posebni olimpiadi je bila pravzaprav »deklica za vse«, njena najpomembnejša naloga pa je bila podelitev kolajn najboljšim, otroke je učila igrati tenis, dala pa je tudi veliko avtoogramov.

KOLESARSTVO / NA FRANCOSEKEM TOURU PO ETAPI NA KRONOMETER

Miguel Indurain postavlja stvari na svoje mesto

Oblekel je rumeno majico - Rominger in Berzin hudo zaostala

SERAING - Spanec Miguel Indurain je po nepricakovanem sobotnem pobegu svojim tekmeccem včeraj se enkrat pokazal, kdo je »gospodar v hiši«. Čeprav tekmecev tokrat s svojo predstavo ni osmesil, kot se je v podobnih preizkušnjah včasih že dogajalo, pa je vsaj svojim najvecjim nasprotnikom naglal v kosti novega strahu. Za zelo zahteven 54 kilometrov dolg kronometer od Huyu do Serainga v Belgiji, ki je že pred dirko veljal za eno izmed ključnih etap, je v veliki vročini potreboval eno uro, stiri minute in 16 sekund.

Indurainu je bil najnevarnejši nasprotnik tokrat dokaj presenetljivo Danec Bjarne Riis, ki je se na 49. kilometru imel najboljši vmesni čas, a je nato na zadnjem vzponu omagal in zmago moral prepustiti Spancu, saj je na cilju zaostal za 12 sekund. Za Induraina je bolj pomembna razlika do Tonija Romingerja in Jevgenija Berzina, ki veljata za praktično edina kolesarja na letošnjem Touru, ki Indurainu lahko odvzameta skupno zmago. Svcir Rominger je zasedel tretje mesto in zaostal za 58 sekund, Rus Berzin pa je bil četrty, minuto in 38 sekund za Indurainom. Spanec je z včerajšnjo zmago od Belgijca Johana Bruyneela prevzel tudi rumeno majico vodilnega v skupnem seštevku. Drugi je Bjarne Riis, ki zaostaja za 23 sekund, Berzin na tretjem mestu že za dve minuti in 20 sekund, Rominger na petem pa se 12 sekund več. »Moj cilj pred današnjim kronometrom je bil, da si pred najhujšimi

nasprotniki privozim cim vecjo prednost. Cim bolj sem se hotel oddaljiti tudi od Francoza Virenquea in Italijana Pantanija, ki bosta se kako nevarna v gorskih preizkusnjah. Mislim, da mi je oboje v zadnjih dveh dneh dokaj dobro uspelo. Pozabiti pa ne smemo tudi na Riisa, ki je danes vozil odlično, zato bom nanj vsekakor se posebej pazil,« je po zmagi povedal Indurain. Virenque in Pantani, ki bosta na svoj račun prišla že jutri, v skupni uvrstitvi za Indurainom zaostajata za dobrih deset minut. Riis, ki je bil nad včerajšnjo dobro predstavo tudi sam kar malce presenečen, pa bo v prihodnjih dneh skušal skupaj s kolegom iz ekipe Gewiss Ballan Jevgenijem Berzinom Indurainu otežiti ali morda celo preprečiti končno slavo. Konec koncev je Riis pred dvema leti na Touru že osvojil odlično peto mesto. A kljub tem napovedim »spanski stroj« se ne kaže prevelikih znakov zaskrbljenosti.

Danes kolesarji ne bodo tekmovali, zato pa se bodo z letalom odpeljali do Zeneve in jutri jih v 9. etapi na 166 kilometrov dolgi poti do La Plagne čaka prva preizkušnja in Alpah.

Izidi 8. etape: 1. Miguel Indurain (Spa) 1:04:16 (povprečna hitrost 50,409 km/h), 2. Bjarne Riis (Dan) + 0:12, 3. Tony Rominger (Svi) + 0:58, 4. Jevgenij Berzin (Rus) + 1:38, 5. Melchor Mauri (Spa) + 2:16, 6. Laurent Jalabert (Fra) + 2:36, 7. Johan Bruyneel (Bel) + 3:01, 8. Bruno Thibout (Fra) + 3:33, 9. Erik Breukink (Niz) + 3:48, 10. Alex Zülle (Svi) + 3:56, 11. Ivan Gotti (Ita) + 4:04, 12.

Indurain kot v svojih najboljših dneh (AP)

Vicente Aparicio (Spa) + 4:17, 13. Zenon Jaskula (Pol) + 4:25, 14. Mariano Rojas (Spa) + 4:34, 15. Alberto Elli (Ita) + 4:53, 16. Armand de las Cuevas + 4:58, 17. Yvon Ledanois (oba Fra) + 4:59, 18. Claudio Chiappucci (Ita) + 5:06, 19. Lance Armstrong (ZDA) + 5:09, 20. Thierry Marie (Fra) + 5:14.

Skupni vrstni red: 1. Indurain 32.35:00, 2. Riis + 0:23, 3. Berzin + 2:20, 4. Bruyneel + 2:30, 5. Rominger + 2:32, 6. Jalabert + 2:47, 7. Mauri + 2:48, 8. Gotti + 4:19, 9. Zülle + 4:29, 10. Breukink + 5:11, 11. Aparicio + 5:23, 12. Rojas + 5:42, 13. Thibout + 6:09, 14. Elli + 7:48, 15. Brochard + 8:17, 16. Mauleon + 8:24, 17. Chiappucci + 8:29, 18. Escartin + 8:35, 19. Bugno + 8:37, 20. de las Cuevas + 8:42. (S. D.)

NOGOMET / COPA AMERICA '95 V URUGVAJU

Na prvih tekmah so favoriti odpovedali

Brez pričakovanih »golead« - Argentina sedem minut pred koncem strla Bolivijo

MONTEVIDEO - Potem ko je vseh dvanajst ekip odigralo eno srečanje, je že postalo jasno, da favoriti - ali vsaj na papirju boljše enajsterice - na Copi America ne bodo tako zlahka razpolagali s slabšimi kot so napovedovali. Doslej je edino visoko zmago (4:1) zabeležil Urugvaj, toda proti običajni Pepelki tega tekmovalja, Venezueli.

Včeraj ponoci je močno razočaral glavni favorit, Argentina, ki je s skromnim 2:1 premagala vse prej kot nezadržno Bolivijo. Se več, za Argentinec je zmagoviti gol dal sele sedem minut pred koncem Abel Balbo. Pred tem je Argentino ponesel v vodstvo Batistuta (68. minuta), za Bolivijo pa je začasno izenacil Angola deset minut kasneje. Pri Argentini

so domala vsi razen se enkrat odločilne »italijanske« golgeterske dvojice razočarali, se posebno pa velja to za 18-letnega Marcela Gallarda, režiserja, ki so ga poznavalci že primerjali najbolj znanim imenom zadnjih let nogometne zgodovine. Ali so se usteli ali pa je fant imel nesrečen dan v prvi pomembnejši tekmi v reprezentančnem dresu bomo videli v naslednjih dveh tednih.

Zelo resno so vzeli nastop v Urugvaju v taboru Združenih držav, kjer so bile priprave dolge in temeljite. Sadovi tega dela so že vidni, saj so Lalas in tovariši v prvi tekmi tesno z 2:1 premagali Cile, vendar bili vsekoli boljše nasprotnik. V prvem polcasu so dosegli dvojno vodstvo z goloma Wyalde (igra pri nemškem

Saarbrücknu v 2. ligi), Cilenci, ki igrajo brez svojega edinega zvezdnika, Real Madridovega »bomberja« Zamorana, pa so zmogli le častni gol Rozentala.

Lestvice po prvih tekmah in naslednje kolo treh skupin so torej sledeče:

Skupina A: Urugvaj in Paragvaj 3, Mehika, Venezuela 0. Tekmi Urugvaj - Paragvaj in Mehika - Venezuela so odigrali ponoci.

Skupina B: Brazilija 3, Kolumbija in Peru 1, Ekvador 0. Tekmi Kolumbija - Ekvador in Brazilija - Peru bodo odigrali danes ponoci.

Skupina C: ZDA in Argentina 3, Bolivija in Cile 0. Naslednji tekmi sta ZDA - Bolivija in Argentina - Cile.

MOTOCIKLIZEM / VELIKA NAGRADA FRANCIE

Doohan znova zmagal, Biaggi ni mogel preprečiti uspeha Waldmanna

Michael Doohan dosegel že 5. letošnjo zmago (AP)

LE MANS - Motociklistična velika nagrada Francije v Le Mansu je poleg junakov (Doohan, Waldmann, Harucika Aoki) izbrala tudi zrtve. Med nesrečneze, ki so padli, jo je najhuje skupil Spanec Alberto Puig, ki so mu v soboto v Barceloni že operirali levo nogo. Poseg je trajal 5 ur in pol, zdravniki pa so precej zaskrbljeni zara-

di živca. Po optimističnih napovedih bo Spanec moral mirovati tri mesece, medtem ko crnogledi pravijo, da bo moral znova na kirurško mizo.

V razredu do 500 ccm je svetovni prvak Michael Doohan znova več kot prepričljivo zmagal. Dirkač Honde je bil najhitrejši že na treningih, na dirki pa je

svoje tekmece pustil daleč za seboj in dosegel svojo 24. zmago (peto v tej sezoni). Sedemindvajset krogov na dirkališču Bugatti je prevozil v 46:10.991 (155.394 km). Drugo mesto je osvojil Italijan Luca Cadalora, tretje pa Daryl Beattie. S tretjo zaporedno zmago je Doohan povečal prednost pred Beattiejem na 10 točk.

»To je zelo dobro. Vec tock je med nama, boljše je,« je bil vesel Doohan. Branilec naslova, ki je tu zmagal tudi lani, je slabo startal in je bil na začetku sele četrty. Toda ko je v šestem krogu prevzel vodstvo, ga ni več izpustil.

Napovedi Massimiliana Biaggija so se uresničile. Se večer pred dirko je novinarjem tarnal, da bo težko zmagal na nedeljski dirki v Le Mansu, pa so vsi zmajevali z glavami in trdili, da zeli le narediti »vtis«, saj se z mostvom ravno pogaja za naslednjo sezono. Pa je imel

Max se kako prav, ko je dejal, da je njegova aprilja med zaviranjem zelo nemirna in da se boji napada Nemca Ralfa Waldmanna.

S starta je sicer najboljše potegnili Maxova aprilja, toda Waldmann mu je že v drugem krogu dal vedeti, kako hitra je njegova honda. Prehitel ga je, a Biaggi mu je vodstvo znova ukradel. Nekaj krogov pozneje pa je Waldmann prevzel vodstvo, ki ga ni izpustil do treh krogov pred ciljem. Vrstni red vodilne trojke se je zelo spreminjal. Najprej je bil iz nje izločen Romboni, ki je padel in si pri tem poskodoval roko. Na njegovo mesto je prišel Nobuacu Aoki, toda tudi njega je doletele podobna usoda. Tako je od vodilne trojice ostala le dvojica. Biaggi je skušal narediti prav vse, da bi prehitel Waldmanna. Preizkusil je številne linije skozi zavoje in tri kroge pred koncem se

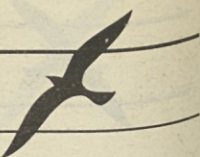
mu je celo uspelo po notranji strani zavoja, imenovanega muzej, prebiti v vodstvo. Toda Nemec mu ni ostal dolzan in ga je prehitel. V zadnjem krogu sta dirkača dala vse od sebe, se celo dotaknila, Biaggi pa je izdala nemirna aprilja in zmagal je Waldmann, ki je s časom 1:43.880 (153.523 km/h) postavil tudi nov rekord steze.

Izidi - do 500 ccm (119.610 km): 1. Michael Doohan (Avs, honda) 46:10.991 (155.394 km/h), 2. Luca Cadalora (Ita, yamaha) + 21.923, 3. Daryl Beattie (Avs, suzuki) + 23.607, 4. Sinicci Itoh (Jap, honda) + 39.623, 5. Alexandre Barros (Bra, honda) + 51.700, 6. Scott Russell (ZDA, suzuki) + 1:19.276, 7. Jeremy McWilliams (VB, yamaha) + 1:20.533, 8. Neil Hodgson (VB, yamaha) + 1:32.235, 9. Tosi Arakati (Jap, yamaha) 1:39.228, 10. Laurent Na-

veau (Bel, yamaha) 1:39.421; **do 250 ccm** (110.750 km): 1. Ralf Waldmann (Nem, honda) 43:39.063 (152.230 km/h), 2. Max Biaggi (Ita, aprilja) + 0.551, 3. Tadauki Okada (Jap, honda) + 7.175, 4. Carlos Checa (Spa, honda) + 12.907, 5. Tecuja Harada (Jap, yamaha) + 24.999, 6. Kenny Roberts ml. (ZDA, yamaha) + 28.457, 7. Luis d'Antin (Spa, honda) + 29.217, 8. Jean-Philipp Ruggia (Fra, honda) + 30.108, 9. Oliver Jaque (Fra, honda) + 40.453, 10. Eskil Suter (Svi, aprilja) + 46.661; **do 125 ccm** (101.890 km): 1. Harucika Aoki (Jap, honda) 42:52.844 (142.568 km/h), 2. Dirk Raudies (Nem, honda) + 1.045, 3. Peter Öttl (Nem, aprilja) + 1.652, 4. Akira Saito (Jap, honda) + 7.504, 5. Tomomi Manako (Jap, honda) + 8.002, 6. Stefano Perugini (Ita, aprilja) + 9.559, 7. Emilio Alzamora (Spa, hon-

da) + 9.802, 8. Masaki Tokudome (Jap, aprilja) + 10.007, 9. Jasjaki Katoh (Jap, yamaha) + 10.524, 10. Herri Torrontegui (Spa, honda) + 13.757.

Skupno po 8. dirkah - 500 ccm: 1. Doohan 145, 2. Beattie 135, 3. Alberto Puig (Spa, honda) 99, 4. Cadalora 99, 5. Alex Criville (Spa, honda) 92, 6. Itoh 73, 7. Barros 71, 8. Norifumi Abe (Jap) 55, 9. Loris Capirossi (Ita) 48, 10. Loris Reggiani (Ita) 41; **250 ccm:** 1. Biaggi 163, 2. Waldmann 132, 3. Harada 129, 4. Okada 85, 5. Nobuacu Aoki (Jap, honda) 74, 6. Ruggia 70, 7. Roberts ml. 60, 8. d'Antin 47, 9. Checa 45, 10. Bayle (Fra, aprilja) 32; **125 ccm:** 1. Aoki 161, 2. Perugini 92, 3. Saito 79, 4. Kazutoki Sakata (Jap, aprilja) 77, 5. Raudies 76, 6. Öttl 67, 7. Manako 64, 8. Alzamora 56, 9. Hidejuki Nakajoh (Jap, honda) 52, 10. Noboru Ueda (Jap, honda) 44. (MAN)

SVET MTV

»Glasbeni McDonalds«

Kodirani programi, nova vsebina

Kar pomeni v svetu kulinarike Mc Donalds, predstavlja na področju TV in zabavne glasbe MTV. Music TV pa skuša kombinirati globalno prisotnost in regionalne okuse, četudi je na jasno, da dobiva čedalje močnejše tekmece.

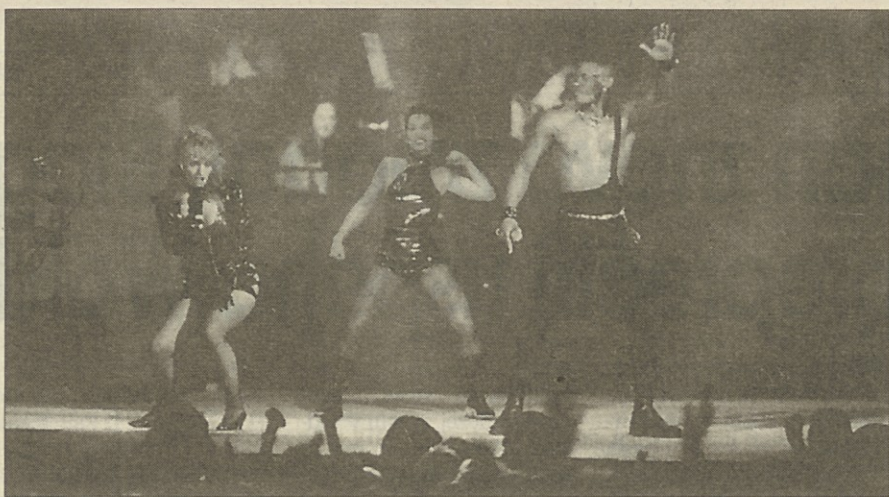
Filozofija globalne navzočnosti in regionalnih specifik je preprosta. Kot trdi predsednik MTV Tom Freston, gre za isti zabojnik z različnimi vsebinami. Vendar pa je tudi jasno, da teh specifik se ni dovolj, zato MTV čedalje bolj ogrožajo.

Za podjetje, ki prodaja razvedrilo in se hoče razvijati, ni druge alternative kot prodor v svet. V ZDA doseže MTV 60 milijonov gospodinjstev in nima več možnosti nadaljnega razmaha. Večina mladine v starosti od 18 do 24 let že gleda MTV. V tujini pa je možnost razmaha takorekoč neskončna. MTV je s svojima sestrskima podružnicama VH-1 in Nickelodeonom lani že 28 odstotkov svojih prihodkov (skupaj 852 milijonov USD) zaslužil zunaj ZDA. Konec tega desetletja naj bi se odstotek približal polovici. Največ si obetajo od Azije, kjer naj bi se število gospodinjstev, ki jih bo mogoče doseči po kablu ali satelitu s sedanjih 44 milijonov do leta 2004 dvignilo na 206 milijonov. Maja je začel MTV oddajati v mandarinskem jeziku - iz Tajvana. Sočasno so začeli oddajati za Azijo tudi program v angleščini iz Singapurja, za avditorij od Filipinov do Indije.

Moz, ki je odgovoren za mednarodno dejavnost MTV je nekdanji poročnik William Roedy, ki je končal vojasko akademijo West Point in se udeležil vojne v Vietnamu. Njegova iznajdba je MTV Europe leta 1989, ki že prinaša dobiček. Tudi sedež MTV International je v Londonu, od koder vodijo vse posle od Cila do Mongolije. Roedy meni, da je največja napaka, na katero je naletel MTV v ZDA, tamkajšnji provincializem. V ZDA neradi prisluhnejo glasbi iz tujine, zaradi tega pa jih tudi ne zanimajo

nikakršne informacije o glasbenem življenju na tujem. To pa ovira MTV, ki bi lahko zaslužila več, če bi lahko oddajala bolj univerzalne programe.

Novost v ponudbi MTV ni samov tem, da skušajo zaslužiti s postopnim kodiranjem svojih signalov (kar bo zahtevalo narocnino kabelskih omrežij), ampak da se preizkušajo tudi z novimi igranimi nanizankami - seveda z glasbeno vsebino. V primerjavi z MTV ZDA je MTV v Londonu pravi tempelj kozmopolitizma. Vsekakor si zelo prizadevajo za čim bolj mednarodni pristop, saj jih gledajo v 37 evropskih državah. Kljub temu se niso uspeli najti nekakšnega skupnega imenovalca. Mnogi menijo, da je največja napaka, da oddajajo zgolj ali pretežno v angleščini. Oddaje v posameznih evropskih jezikih pa bile seveda produktivne predraže in preveč zapletene. Ker pa se MTV ne uveljavlja s posebnimi programi na veli-

Glasba je sicer univerzalna, a pomemben je tudi jezik

Voditeljica Angela Chow vodi oddaje MTV Asia

kih trziscih, kakršna so nemško, francosko, italijansko in špansko, mu čedalje bolj konkurirajo domaći tekmeči. Najbolj očitni je primer Vive v Nemčiji, ki ni dominantna samo na področju določenih glasbenih slogov (tehnopop), ampak že priteguje večino tamkajšnjega mladinskega avditorija.

Jezik pa ni edina ovira za prizadevanja MTV, da bi uveljavil regionalna glasbena omrežja. Večina Latinske Amerike govori španski, MTV Brazilija, ki

je delno v lasti matične hise MTV Viacom, pa ponuja program iz Sao Paula v portugalscini. Toda latinskoameriške glasbene tradicije in izročila so tako različna, da je doseglo prodor vsega nekaj pevcev v španskem jeziku. In kar je najhuje - tudi v programu za Latinsko Ameriko prevladuje ameriška glasba. Posebno, nič manj pomembno poglavje, je tudi reklama, ki jo objavlja MTV. Zlasti v Aziji in Latinski Ameriki nagovarja z njo pretežno premožnejši sloj. Za lokalni sloj pa so predragi.

Kljub temu so pri Viacomu (ki je lani obrnil 7,36 milijarde dolarjev denarja) prepričani, da je pravi razcvet MTV sele na obzorju. Obetavna projekta naj bi bila predvsem MTV Bliznji vzhod in načrtovani MTV Rusije. Prepričani pa so, da MTV ni mogoče oddajati enako globalno kot CNN: rešitev je v čedalje večji regionalizaciji. Skupen naj bi bil zgolj zaščitni znak in tehnologija.

TELEVIZIJSKE POSTAJE

Virtualna studijska tehnika

Temelj je zmogljiv grafični računalnik

TV-postaje so zacele uporabljati novo »virtualno« studijsko tehniko: računalniki lahko ustvarijo umetni svet, tudi manipulacija ni izključena. Nemški ARD je maja začel postopoma uvajati novo opremo tudi v informativnih oddajah, celo v živo.

Gre za novo zasnovo prezentacije. Prebrane vesti opremljajo s pomočjo trodimenzionalne optike.

Novo generacijo tehnične opreme sestavljajo grafični računalnik z veliko zmogljivostjo, ki lahko pripravi kakršnokoli ilustracijo, zemljevid, sliko, tabelo. V studiju ni več kulis, vse kar vidi gledalec na TV-zaslону, ustvari računalnik. Voditelj se premika v povsem praznem (modro osvetljenem) prostoru in mora obvladati precej igralskih sposobnosti in domisljije.

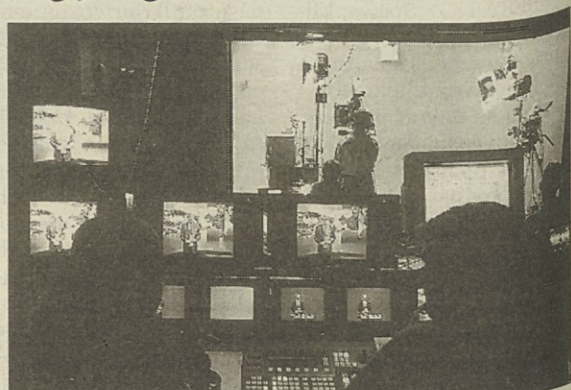
Medtem ko so se iz novih tehničnih možnosti se pred leti norčevali, posamezna uredništva zdaj že tekmujejo med seboj. Vsakdo se zeli izkazati s svojo, izvirno rešitvijo.

Prvi je novo tehnologijo v Evropi novembra 1994 uvedel narocniški kanal Premiere, prva oddaja v novi tehnologiji v živo pa je bil gospodarski magazin ZDF »WiSo« letošnjega marca. Nemški Kabel 1 oddaja v novi tehniki od letošnjega maja interaktivno TV-igrice Hugo, na katero se po telefonu odzove tudi po 170 tisoč gledalcev na oddajo.

Nekateri drugi novo tehniko, katere temelj je vojska tehnologija, za zdaj sele preučujejo. Res je, da je rešitev precej zapletena in pogosto povzroča zaplete in zastoje.

Obenem pa omogoča tudi nove možnosti manipuliranja: tako je mogoče posneti denimo politika, prenesti njegove gibe v računalnik in ga po tej postavitvi v povsem drugo okolje. Slika je mogoče poljubno spreminjati. V novi tehnologiji ne bi bila nobena težava, na primer vključiti Madonno v sestanek G-7 v Halifaxu, vsaka postaja, ki si nabavi novo opremo, lahko poljubno spreminja značilne napise na mikrofoni, s katerimi lovijo pomembne izjave.

Zato bo potrebno ob no-

Tak je videti studio, kjer uporabljajo računalniško slikovno opremo. V njem ni kulis, moderator se lahko svobodno giblje, računalnik okoli njega pa prireja opremo in izbira najpomembnejše zorne kote

vih možnostih uvesti tudi nova pravila igre. Nemški ARD je začel sprejeti načelo, da se je treba strogo ogibati slehernih optičnih trikov, ki bi jih uprabili na račun verodostojnosti.

Seveda bodo uvajali novo tehniko počasi in postopno. Najprej bo zazvela v vremenskih napovedih, kjer naj bi slike v duhu »virtualnosti« dodajali tudi zvok vetra in grmenja.

Zdaj snemalec ni več najpomembnejši mož na TV, temveč računalniški in grafični opremljevalec

Odprto obzorje

Trdno pritrjene satelitske antene z dvema ali več glavami, ki omogočajo hkratni sprejem z več satelitov, niso več nikakršna novost. Tudi ni nobena skrivnost, da takšni sprejemniki ne delujejo posebno uspešno, saj konvencionalni satelitski krožniki niso konstruirani tako, da bi imeli sprejemno glavo kjerkoli, razen v osrednji fokusni točki.

Zdaj pa so odpravili tudi to pomanjkljivost. Svedi so izdelali edinstveno anteno - SMW OA-1600, ki deluje

povsem drugače kot druge. Nanjo je mogoče pritrčiti do devet sprejemnih glav, sprejme pa signale v širini 26 stopinj Clarkovega pasu hkrati. Ta antena je najprimernejša za skupinski sprejem, kjer si odjemalci želijo hkrati sprejemati več kot en sam satelit, kar motorizirana antena seveda ne dopušta. Vsekakor je na voljo tudi individualnim uporabnikom, vendar pa njena cena - 450 britanskih funtov na angleškem trgu - verjetno se ne bo pritegnila prav širokega kro-

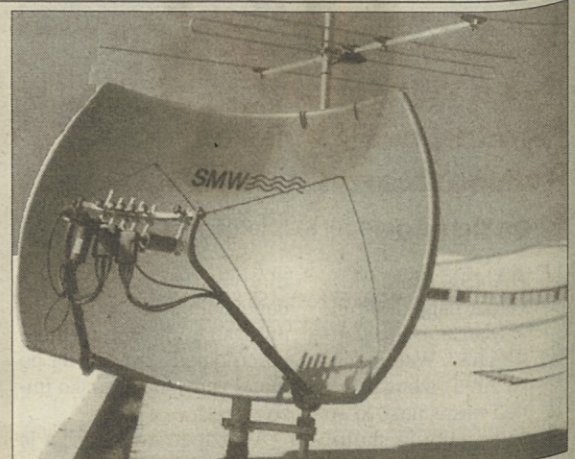
ga odjemalcev. Težava je tudi v antenskem obsegu - 1,6 m v širino in 1,1 m v višino. Vendar ji ta obseg omogoča, da sprejme celo signale slabotnejših satelitov. Vsaka satelitska glava ima dovolj prostora za 1 m sprejema, kar zadošča tako za sprejem satelitov iz družin Astra, Eutelsat kot tudi Intelsat 601, ki sicer ni bil predviden za individualni sprejem.

Skrivnost antene je v njenem »reflektorju«. Medtem ko so klasične antene parabolične, sestavlja OA-1600

vertikalno parabolična, horizontalno pa cirkularna oblika. To zagotavlja celo vrsto fokusov, ki se prilagajajo različnim satelitskim položajem. Reflektor so izdelali iz zelo trdne plastike ABS, ki se naslanja na podporni okvir na hrbtni

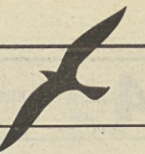
strani antene. Celotna konstrukcija je trdna, obenem pa dovolj prožna. Sprejemne glave so razporejene na prisojni strani antene. Osnovna oprema antene sta dve sprejemni glavi, druge - največ sedem - pa je mogoče dobiti z doplaci-

lom po 50 funtov.

Namestitev antene je preprosta. Četudi je antena nekoliko velika, je OA-1600

vsekakor priročnejša kot deset posamičnih anten in predstavlja veliko tehnološko inovacijo.

RAI 1

- 6.45 Jutranja oddaja Unomat-tina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.30 Nan.: Očetov pes
9.55 Film: Blue Dolphin - Pustolovščina se nadaljuje (lt. '90, i. T. Freeman), vmes (11.00) dnevnik
11.30 Aktualno: Poletna oddaja Verdemattina
12.25 Vreme in dnevnik
12.35 Nan.: Gospa v rumenem
13.30 Dnevnik in gospodarstvo
14.20 Sedem dni v Parlamentu
14.30 Film: Scandalo di notte (kom., VB '54)
15.45 Mladinski variete Solletico-Pocitnice, vmes risanke in nanizanka
17.55 Aktualno: Neonews
18.00 Dnevnik
18.15 Nan.: Alf
18.50 Variete: Poletje v Luna Parku
19.35 Vreme, dnevnik in sport
20.40 Film: Il laureato (ZDA '67, i. D. Hoffman, A. Bancroft, K. Ross)
23.05 Dnevnik
23.10 Aktualno: Next - Potovanje skozi novo tehnologijo
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Danes v Parlamentu
0.40 Dok. Videosapere: Renesancna kultura - La stanza del Principe

RAI 2

- 6.35 Dok.: V kraljestvu narave
7.00 Dok., nan. La clinica della Foresta nera
8.00 Protestantizem
8.30 Variete za najmlajše
9.55 Quante storie!, risanke
Nan.: Saranno famosi, 10.45 Faber l' investigatore
11.30 TG2 - 33, rubrika o medicini, 11.45 Dnevnik
12.00 Nad.: Quando si ama
13.00 Dnevnik in vreme
13.40 Glasba: Scanzonatissima
14.00 Variete: Quante storie Disney, risanke
14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
16.00 Dnevnik
16.05 Nan.: La grande vallata, vmes (17.00) dnevnik
17.50 Vabilo na festival v Spoleto
18.10 Sport in vreme
18.35 Sereno variabile
18.45 Nan.: Hunter
19.45 Dnevnik in sport
20.20 Risanke: Go-Cart
20.40 Nan.: Ispettore Derrick
21.45 Aktualna odd.: Mixer
23.30 Dnevnik in vreme
0.05 Avtorska glasba
1.00 Nan.: Komisar Kress

RAI 3

- 6.00 8.30 Jutranji dnevnik
8.30 Dokumenti: Turčija
9.00 Film: L' orgoglio degli Amberson (dram., ZDA '42, r. O. Welles)
10.30 Potovanje po Italiji, Vodič za izbiro fakultete
12.00 Dnevnik
12.05 Film: Il caso di Thomas Crown (kom., ZDA '68)
14.00 Deželne vesti, dnevnik in vreme
14.30 Sport: mountain bike, kotalkanje, lokostrelstvo, plavanje, dresura
16.30 Dok.: Carrara
17.00 Film: I celebri amori di Enrico V (lt.-Fr. '61)
18.45 Rubrika Vivere in vreme
19.00 Dnevnik, deželne vesti
19.50 Kolesarstvo
20.30 Dok.: V kraljestvu narave (vodi G. Celli)
22.30 Dnevnik, deželne vesti
22.55 Dok.: Resnične zgodbe
23.50 Glasba: Pred premiero - Opera kviz
0.30 Dnevnik, pregled tiska,

RETE 4

- 7.00 Nan.: Tre nipoti e un nipote
7.30 Nad.: Manuela, 8.30 Il disprezzo, 9.45 Rubi, 10.30 La donna del mistero 2, 11.00 Senza peccato, 12.20 nan. La casa nella prateria, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
13.50 Nad.: Sentieri
14.45 Film: Lucy Gallant (kom., ZDA '55, i. J. Wyman, C. Heston)
17.00 Nan.: Donne pericolose
18.00 Aktualno: Punto di svolta, vmes (19.00) dnevnik
20.45 Nad.: Perla nera
22.45 Film: Napoli violenta (krim., lt. '76, i. M. Merli, J. Saxon), vmes (23.30) dnevnik
0.45 Pregled tiska
1.00 Nan.: Hitchcock, 1.45 L' uomo da sei milioni di dollari, Samurai

CANALE 5

- 6.00 Na prvi strani
9.00 Film: La grande avventura continua (pust., ZDA '77, i. R.F. Logan)
11.10 Una bionda per papà
11.40 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik TG 5
13.25 Sgarbi quotidiani
13.40 Nad.: Beautiful, 14.10 Amarsi
15.00 Nan.: Pappa e ciccio, 15.30 La tata
16.00 Otroška variete
18.00 Kviza: OK, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00 Dnevnik TG 5, vreme
20.25 Variete: Paperissima
20.40 Film: Tremors (fant., ZDA '89, i. K. Bacon, Fred Ward), 22.45 dnevnik TG5
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
11.30 Nan.: Le strade di San Francisco
12.30 Odprti studio, 12.45 Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio
13.00 Otroški variete
15.00 Film: Staying Alive (glas., ZDA '83, i. J. Travolta, F. Hughes)
17.00 Nan.: Magnum P.I., 18.00 Tarzan
18.20 Variete: Bravissima
18.30 Nan.: Hawaii Paradise
19.30 Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00 Variete: Nati per vincere
20.40 Nan.: Renegade (i. Lorenzo Lamas)
22.40 Film: Quelli della spiaggia (kom., ZDA '89, i. S. Rose, D. Clouse)
23.40 Aktualno: Fatti e misfatti
0.45 Italija 1 sport
1.40 Variete: Bravissima

TELE 4

- 13.30 19.30, 21.55, 0.10 Dogodki in odmevi
20.30 Nan.: La legge di McCain, 5., 21.20 Maguy

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.25, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
15.00 Film: I conquistatori degli abissi (pust., ZDA '66)
19.45 Variete: T.R.I.B.U.
20.35 Film: Sono fotogenico
23.40 Nan.: Monsters

RAI 3

slovenski program
(poskusna oddaja)

- 20.25 Risanka: Filip
20.30 Dnevnik

SLOVENIJA 1

- 09.30 Videostrani
09.40 Malo anglescine, prosim
10.05 Sladoled za plesalce, zabavnoglasbena oddaja
10.25 Kapitan Power, 3/22 ameriske nanizanke
10.50 Znanje za znanje: Ucite se z nami, ponovitev
11.15 Stirje musketirji, ponovitev koprodukcijskega filma
13.00 Poročila
13.05 Sportni pregled, ponovitev
15.50 Umetniški večer, ponovitev
16.50 Obzorja duha
17.20 Dober dan, Koroska
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Radovedni Tacek: Gosenica
18.20 Prigisce priljubljenih pravljic, 8/13 del lutkovna igrca
18.35 Fallerjevi, 13. del nemske serije
19.05 Risanka
19.20 Zrebanje 3x3
19.30 TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05 Stranski učinki, 2/13 del kanadske nanizanke
20.50 Pravičnost na preizkušnji
22.00 TV dnevnik 3, vreme
22.15 Sport
22.25 Seinfeld, 2/18 del ameriske nanizanke
22.55 Mosko prijateljstvo
Gangster, 1/22, ameriske nanizanke
Posej je posel

SLOVENIJA 2

- 13.00 Euronews
13.30 Utrip, ponovitev
13.45 Zrcalo tedna, ponovitev
14.00 Zakladi sveta, ponovitev
15.30 Sola življenja, ponovitev
16.25 Sova, ponovitev
18.00 TV dnevnik 1
18.05 Regionalni studio Maribor
18.45 Svetovni poslovni utrip, ponovitev
19.15 EP v sportno ritmični gimnastiki, posnetek iz Prage
20.05 Gospodarska oddaja
20.55 Odmevi, 2/4 del angleske nadaljevanke
21.45 Studio City
23.00 Brane Roncel izza odra

KANAL A

- 10.15 Ponovitve
12.15 A-shop, Spot tedna, CMT
17.20 Spot tedna, A shop
17.35 Adidas Streetball
17.55 Klasična video glava, ponovitev
18.45 A-shop
19.00 Vreme
19.10 Luč svetlobe, 464. del ameriske nadaljevanke
20.00 Alice v glasbeni deželi, oddaja
20.30 Dežurna lekarna, 34. del spanske humor. nan.
21.00 Vreme
21.05 War Birds, ameriski film
22.35 Obalna straža, ponovitev
23.25 Adidas Streetball
23.50 Spot tedna, A-shop

Koper

- 16.00 Euronews
18.00 Slovenski program: Studio 2 - sport
18.45 Primorska kronika
19.00 TV dnevnik
19.25 Lutkovne zgodbe
20.10 V ospredju
avtor Bruno Agrimi
20.30 Poletni ponedeljkov sportni pregled
21.45 Alpe Adria: Italija - Litva, prenos
22.15 Vsedanes - TV dnevnik
22.30 Slovenski program
Sportni ponedeljek
23.00 Dannyjev skrivnostni svet

ORF Avstrija 1

- 09.00 Umor, je napisala, ponovitev
09.45 Knight Rider, ponovitev
10.35 Vesoljska ladja Enterprise, ponovitev
11.30 Diamantni biljard, ponovitev
13.00 Fracji dol
13.25 Mila Superstar
14.05 Sanjski kamen
14.35 Otovi Otisloncki
15.00 Kremenčkovi
15.00 Mini cas v sliki
15.35 Vesoljska ladja Enterprise
Kodeks casti
16.20 MacGyver
Boj za gozd
17.10 Strašno prijazna družina
Ljubezen gre skozi zelondec
17.35 Zlata palača
Zakon na ledu
18.05 Grad ob Vrbskem jezeru
Pustolovščina v hribih
19.00 Pri Huxtablovih
Kdo ima najlepšo bučo?
19.30 Cas v sliki, vreme
19.53 Vreme
20.00 Pogledi od starni
20.15 Fletch, ameriska komedija, 1985
21.55 Potres v San Franciscu, ameriski film, 1992
23.25 Cas v sliki
23.30 Zadnji nepopustljivi mozje, ameriski vestrn, 1976
01.00 Strašno prijazna družina, ponovitev
01.25 Vsak dan s Schiejokom, ponovitev
02.25 Dobrodosli v Avstriji

ORF Avstrija 2

- 09.00 Cas v sliki
09.05 Skrivnost sedmih stevil, ponovitev
11.15 Slike iz Avstrije, pon.
11.50 Vreme
12.00 Cyberville
12.50 Nekoč
13.00 Cas v sliki
13.05 Belize, 2. del
13.55 Orientacija
14.25 Doktor Trapper John
15.10 Umor, je napisala
16.00 Vsak dan s Schiejokom
17.00 Cas v sliki
17.05 Dobrodosli v Avstriji
18.55 Kuharski mojstri
19.00 Zvezna dežela danes
19.30 Cas v sliki
19.53 Vreme
20.15 Vaski zdravnik
21.10 Tema
22.00 Cas v sliki 2
22.30 Ob pol enajstih
23.05 Julian Schutting
23.50 Evropska filmska noč
00.00 Babetina pojedina, danski film, 1987
01.40 Pele osvajalec, svedski film, 1988
04.05 Dan jeze, danski film, 1943
05.25 Brezno, danski film

RADIO

Slovenija 1

- 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.05 Radio plus; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled slov. tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice; 14.30 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Varnostna kultura; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Zaplesite z nami; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 22.40 Šansonci; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

- 5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prirediteljev; 8.45 Radio most; 11.00 Ekološke teme; 11.35 Obvestila; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.50 Sport; 18.00 Študentski rock; 19.30 Ameriška country lestvica; 20.00 Popularnih 40; 22.20 V soju zarometov.

Slovenija 3

- 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Glasbeni ponedeljek, vmes poročila in spot; 15.00 Pihalne godbe; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Divertimento; 17.00 Nove glasb. generacije; 18.05 Slov. glasbena ustvarjalnost; 19.30 Operni koncert; 20.30 Evropski poletni festivali: festival v Osojah; 22.25 Komorni studio; 23.55 Lirični utrinek; 24.00 Prenos RS.

Radio Koper

(slovenski program)

- 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 19.00 Dnevnik; 7.00 Kronika, 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.15 Na resetu; 9.00 Servisne informacije; 9.10 Glasb. rubrika: Od vrha do dna; 9.50 Odgovori na vprašanja; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 V podaljšku; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Parlamentarna kronika; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Poletni bla-bla radio; 21.00-24.00 Glasbeni izbor na Modrem Valu.

Radio Koper

(italijanski program)

- 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Prireditelje; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Edig Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Anni 60, ma non li dimostro; 11.30 Aktualnosti; 11.45 L' intervista; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Glasba po željah; 14.50 Single tedna; 15.00 D'altro canto; 18.00 Bootleg; 18.45 Villa Ut; 20.00 RMI.

R. Glas Ljubljane

- 5.15, 8.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.00 Horoskop; 7.35 Vreme; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC novice; 12.15 Novinarjev gost; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.00 Alpetour-Remont; 16.10 Spoznajmo se; 16.25 Nagradna uganka; 19.25 Vreme; 20.00 Kviz; 21.00 Moda; 22.00 Šršenovo gnezdo.

Radio Kranj

- 9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.40 Informacije o zaposlovanju; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 12.40 Pometamo doma; 13.00 Pesem tedna; 13.20 Črna kronika; 13.40 Pometamo doma; 14.30 Točke, metri, sekunde; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Terenski studio; Naklo; 18.10 Vsakdo svoje pesmi poje; Večerni pr. z R. Baumanom in Z. Tomacem

Radio Maribor

- 6.00, 8.00, 10.00, 12.00, 14.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniature; 10.05 Sport; 11.45 Info servis; 12.10 Mali oglasi; 13.00 Pod Persko gorco; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 18.00 Pokličite 101555; 20.00 Sotočje.

Radio Študent

- 0.00 RoboKak udarjal; 11.00 Radio Študent smo ljudje!; 14.00 Recenzije & Napovedi (podlistki U. Eco); 15.00 OF; 19.00 TB; Tshala Muana; 20.00 Alter, Garbage, Fonkura; 24.00 Reprize.

Radio Trst A

- 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Iz četrtkovih srečanj; Dr. Dorče Sarđoć; 8.40 Slov. glasba, vmes (9.15) Pravilni kotiček; 10.10 Koncert GM 20. dec. 94; 11.30 Odprta knjiga: Moja Kitajska (K. Kjuder, I.), nato orkestralna glasba; 12.00 Dogodki in odmevi v Grand Canyonu, nato Country glasba; 12.40 MPZ Glas. Matice; 13.20 Kmetijski tehnik; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Ameriški portreti, nato Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: Teden M. ravela; 18.00 Ena se tebi je želja spolnila; 18.35 Revival; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

- 11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 11.00 Horoskop; 12.45 VZ-PI-ANPI (pon.) Samo za Vas, Ostali Trst- L'altra Trieste; 18.00 Tedenski sportni komentar.

Radio Koroška

- 18.10-19.00 Počitniško de- lo: uresničitev sanj ali stik z vsakdanom?

Rojstvo nove dobe

ORBITALNA
MISIJA
ATLANTIS - MIR

Velik korak naprej pri graditvi mednarodne orbitalne postaje Alfa

Rokovanje ameriških astronautov in ruskih kozmonavtov, potem ko se je vesoljsko plovilo Atlantis 29. junija letos spojilo z orbitalno postajo Mir, skupinski portret osmih vesoljcev z damama (Ellen Baker in Bonnie Dunbar) v komandnem prostoru, ki se je prek televizije dogajal pred očmi vsega sveta, in kasnejša tehnično dovršena »razdružitev« (4. julij), so nedvoumno najavili novo obdobje vesoljskega sodelovanja, da bi v prihodnjih sedmih letih lahko »združeni Zemljani« zgradili mednarodno orbitalno postajo.

Vesolje je bilo se pred nedavnim prizorišče velikega političnega, ekonomskega, tehnološkega in ne nazadnje tudi vojaškega merjenja moči. Vec sto orbitalnih poletov v tanko plast nad zemeljsko atmosfero, sedem potovanj človeških posadk na Mesec in trinajst robotiziranih izletov do nekaterih planetov našega sončnega sistema, je bilo precej podrejeno spopadu med dvema velikima blokom na Zemlji. Ne glede na svojo zelo razvito tehnologijo, se posebej na področju elektronike in informatike, so bili Američani pri raziskovanju vesolja manj uspešni kot njihovi tekmeči: sovjetske rakete so prve poletele v vesolje, kozmonavti so se prvi sprehajali po vesolju, prvi so izstrelili posadko z več člani, v orbiti spojili dve plovili, sestavili prvo orbitalno postajo, poleg tega pa so ruski kozmonavti postavili rekord v dolžini bivanja v vesolju. Potovanja ameriških astronautov na Mesec, ki so vse do današnjih dni ostala neureničena želja ruskih kozmonavtov, so sicer zelo okrepila ameriški ugled v javnosti, vendar niso nadomestila skupne prednosti ruskih znanstvenikov pri raziskovanju vesolja.

Razen tega, ceprav ne gre zanikati sijajnih znanstvenih podvigov, kot je bil tisti, ko so prodrli do zunanjih planetov našega sončnega sistema, je največ vesoljskih poletov sledilo predvsem vojaškemu cilju. Kot je znano, naj bi zlovesci Reaganov program Zvezdne vojne (Star Wars), poleg zagotavljanja protijedrskih in antibalistične zaščite v orbiti, enkrat za vselej odločil dolgotrajno borbo za prevlado v vesolju na stran Američanov. Skupni poleti vesoljskih plovil Apollo in Sojuz pred dvajsetimi leti, kakor tudi bivanje francoskega astronauta na sovjetski orbitalni postaji - podobna so bila se gostovanja »vzhodnega« Nemca,

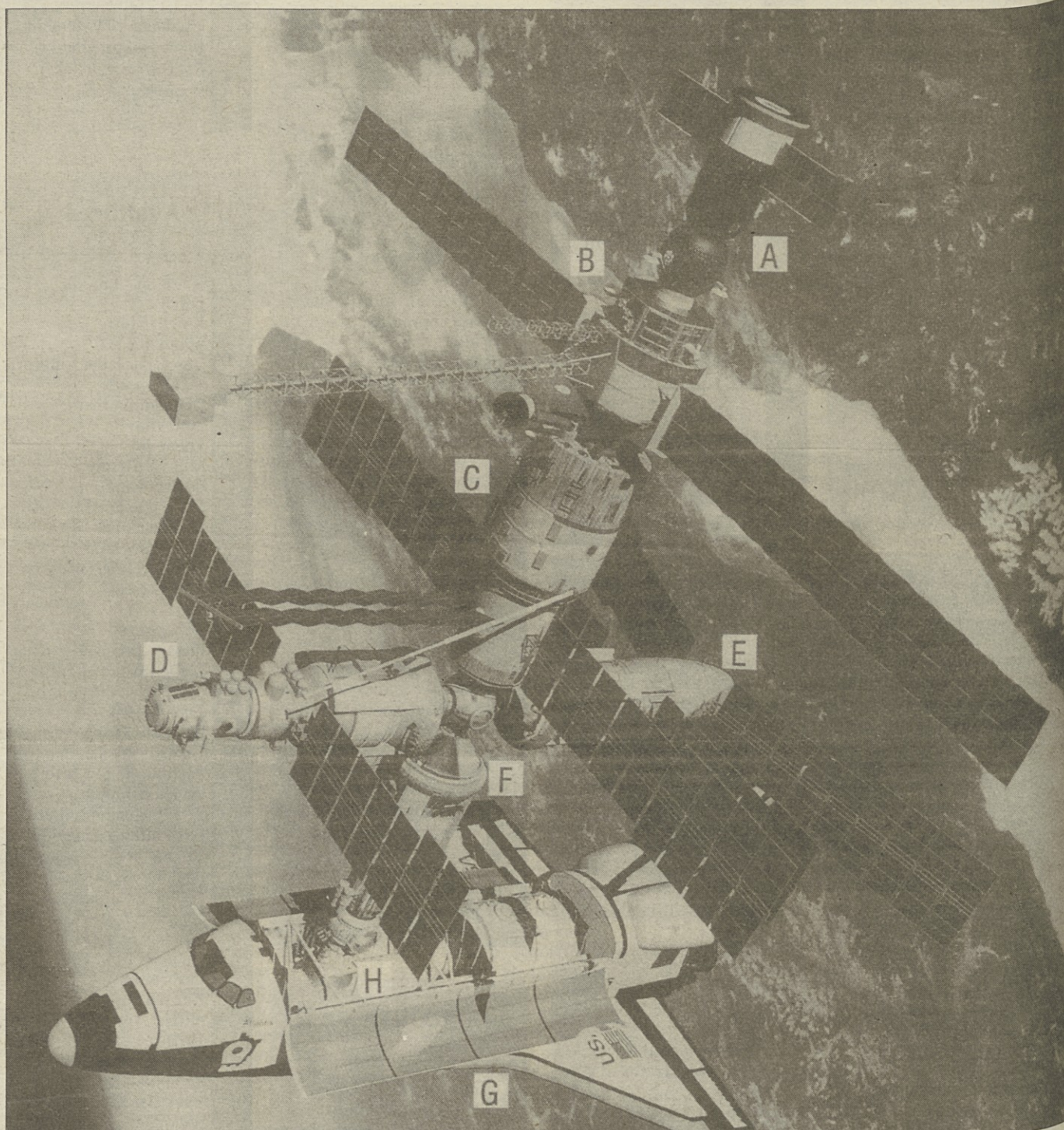
Romuna, Ceha, Mongola ali Bolgara, vendar jih ne moremo šteti v ta sklop, ker so pripadali istemu bloku - so bili samo pregovorne »izjeme, ki potrjujejo pravilo«.

Omejitve militarizacije vesolja

Danes je »hladna vojna v vesolju« že stvar preteklosti, vendar vse tako imenovane vesoljske sile se naprej vlagajo velika finančna sredstva v tovrstna vojaška raziskovanja (v Združenih državah Amerike več kot deset milijard dolarjev letno). Z razpadom vzhodnega bloka je bila torej končana hladna vojna, kar je pripeljalo do velikega zmanjšanja vojaških nacrto v vesolju. Kozmični podvigi so končno razbremenjeni precejšnje navlake, s katero so bili obremenjeni že od izstrelitve prvega umetnega satelita. Astronavtika je tako ostala brez močne, a dokaj zlovesce podpore, zaradi česar so morali Američani do skrajnosti racionalizirati svoje raziskovalne programe. Gospodarska recesija je samo še pospešila to gibanje. Nekaj podobnega se je zgodilo tudi v Rusiji, kjer je politična in ekonomska kriza domala zaustavila kozmična raziskovanja, kajti že samo vzdrževanje zemeljskih in orbitalnih postaj je postalo preveliko breme za obubožano prebivalstvo republik nekdanje vesoljske velesile.

Priprave na Alfa

Medtem je Evropska vesoljska agencija razvila zelo daljnosežen program, utemeljen z najrazličnejšimi oblikami sodelovanja pri organiziranju, kadrovanju, financiranju, graditvi vesoljskih plovil, razvoju tehnologije, pripravah znanstvenih eksperimentov in aplikacijah »vesoljskih plodov« v vsakdanjem življenju po državah Evropske unije. Hkrati s tem procesom so Japonci močno pospešili razvoj svoje-

Slika zapletene planetarne postaje Mir in vesoljskega taksija Atlantis: a) Sojuz - trajektni modul, b) raziskovalna postaja Kvant, c) Komandni odesek, d) poskusni laboratorij Kvant-2, e) merilna postaja Spekter, f) Kristal z izmenjevalnikom energije, g) Atlantis, h) pristajalni segment za Space shuttle

ga lastnega, dolgoročno zasnovanega vesoljskega programa, ki ga povnanja nova nosilna raketa H-II. Niti Kitajci niso stali ob strani, saj za vesoljska raziskovanja vsako leto porabijo vsaj poldrugo milijardo dolarjev, pri čemer si prizadevajo, da bi se na svetovnem tržišču komunikacijskih in drugih satelitov uveljavili s svojo nosilno raketo Dolgi pohod. Američane in Ruse je na eni strani cedalje večja finančna »susa«, na drugi pa vse močnejša konkurenca, napeljala na takšne oblike sodelovanja v vesolju, o kakršnih niso razmišljali niti najbolj drzni znanstveni fantasti. Obe državi sta se zato že decembra 1993. leta sporazumeli, da bosta s skupnimi napor zgradili orbitalno postajo.

»Vozni red« graditve orbitalne postaje

V prvi fazi, ki so jo spoceli z bližnjim srečanjem sonde Discovery s postajo Mir, kar se je zgodilo februarja letos, bodo vsaj z desetimi spoji sestavili enovito orbitalno postajo. Pričujejo operacije bodo potekale v obdobju do 1997. leta. Zaenkrat načrtujejo takšne poletе se 26. oktobra letos, 20. maja, 31. julija in 5. decembra prihodnje leto ter 15. maja in 11. septembra 1997. Američani bodo s svojimi vesoljskimi plovili na postajo prinesli

nove solarne panele, medtem ko bodo Rusi zagotovili se nekaj dodatnih odsekov in tako zagotovili potreben prostor za nove merilne naprave, instrumente in poskuse. Američani so za podporo programu Mir namenili 400 milijonov dolarjev, kolikor jih bodo prispevali v prihodnjih starih letih.

V drugi fazi bo Rusija s svojimi nosilnimi raketami ponesla v vesolje vse osrednje elemente za novo orbitalno postajo, ZDA pa bodo prispevale različne dele raziskovalne opreme. Nekako po približno devetdesetih izstrelitvah, kolikor jih načrtujejo, bo jedro postaje pripravljeno za sprejem prvih »naseljencev«. V tretji fazi, ki bo trajala do leta 2002, naj bi postaji dodali se module Evropske vesoljske agencije, japonske agencije in kanadsko manipulacijsko opremo - in Alfa (Alpha), kot se bo imenovala ta orbitalna postaja, bo popolnoma pripravljena za stalno naselitev šestih članov posadke.

Deset astronautov v orbiti

Izstrelitev vesoljskega plovila Atlantis so odlagali pet dni: najprej zaradi napake v krmilnem sistemu, kasneje pa zaradi nepriernih vremenskih razmer. Vendar je celotna misija, od brezhibnega spajanja obeh plovil - najbolj uspešne orbitalne posta-

je v stidesetletni zgodovini kozmonavtik in tehnološko dovršenega Space Shuttlea za večkratno uporabo -, vseh operacijskih podrobnosti, eksperimentalnega dela, do »razdružitve« in pristanka ameriškega plovila, potekala natančno po načrtu. Operacijo spojitve je vodil Robert Gibson, poveljnik Atlantisa, ki se je s priziganjem pomožnih motorjev najprej približal postaji na 90, potem 76 in trenutek kasneje se na 45 metrov. Nato se je s hitrostjo tri centimetre na sekundo približal na vsega devet metrov, da bi lahko kasneje s pomočjo TV-kamere vodil Atlantis natančno do odseka, imenovanega Kristal, tako da se je njegov spojni prstan priključil v prstan na odseku. Pričujejo operacijo - trajala je nekaj manj kot poldrugo uro - je prek televizorjev spremljal »ves svet«, saj so jo neposredno prenasale CNN in nekatere druge televizijske družbe. Čez šest dni se je Atlantis odlepil od orbitalne postaje.

Poleg poveljnika Gibsona so se iz Atlantisa izkrcali na postajo se obe astronautki Ellen Baker in Bonnie Dunbar, astronauta Charles Precourt in Gregory Burchett ter ruska kozmonavta Anatolij Solovjev in Nikolaj Budarin. Na postaji Mir so jih pričakali »vesoljci« Vladimir Dežurov, Genadij Strekalov in Norman

Thagard, ki so že 16. marca prišli v orbito, kjer so zamenjali prejšnjo posadko treh kozmonavtov, ki so se šest dni kasneje vrnili na Zemljo. Poleg Aleksandra Viktorjenka sta bila v prejšnji posadki se dva absolutna vesoljska rekorderja - Valerij Poljakov, ki je bival v orbiti natanko 438 dni ali več kot stinaletni mesec, in Jelena Kondakova, zenska z najdaljšim »vesoljskim stazem« 168 dni. Tudi Norman Thagard je najprej izenacil ameriški rekord, saj je do 6. junija bival v vesolju kar 84 dni, kolikor so leta 1974 prebili trije Američani v orbitalni postaji Skylab, z datumom vrnitve na Zemljo pa ga je presegel za dober mesec.

Potem ko so opravili vse natančne znanstvene in tehnološke naloge na postaji in zunaj nje, so se vsi ameriški astronauti ter Rusi Dežurov in Strekalov 8. julija srečno vrnili na Zemljo. Na orbitalni postaji sta ostala le Solovjev in Budarin, kjer bosta bivala do oktobra ali morda se dlje, vsekar pa do prihodnjega »pristanka« Space Shuttlea. Čeprav ne kaže podcenjevati dosedanjih rezultatov in rekordov misije Mir-Atlantis, bodo resnične znanstvene razsežnosti teh misij izražene šele takrat, ko bo dograjena mednarodna orbitalna postaja Alfa.

Esad Jakupović

Ceprav tehnična zasnova orbitalne postaje Alfa nikakor ne spominja na zamisel o geostacionarnem umetnem satelitu, kakršnega je v svoji knjigi Problem vožnje po vesolju opisal Herman Potocnik-Noordung (1929), vendarle vsebuje nekatere njegove rešitve. Na pobudo slovenskega astrofizika Dušana Petrača, ki že desetletja deluje v kalifornijskem Laboratoriju za reaktivni pogon (Pasadena), kjer je sodeloval pri vrsti poskusov v breztežnostnem stanju in razvil posebno metodo (»heat pulse method«) za določanje razpoložljive količine helija pri infrardečih merilnih napravah, so Potocnikovo razpravo komaj leto predvedli tudi v angleščino. Znanstveno-raziskovalni delež Slovencev pri raziskovanju vesolja, vključno s sodelovanjem v specializiranih programih ameriške agencije NASA, torej ni tako majhen, kot je bilo videti se pred nekaj leti: D. Petrač (letalo KC 97, Space Infrared Telescope Facility - SIFIT), A. Mavretić (elektronik pri projektu Voyager), A. Čadež (projekt Laser Interferometer Gravitacion Observatory - LIGO) in R. Segar (astronavt slovenskega porekla).

Najprej zažigajo knjige

Masi je potrebna hrana za domišljijo in trdna doktrina, ki je ni mogoče spreminjati

IZ ZAPRAŠENIH
ČASNIKOV

V četrtkovih časnikih smo lahko prebrali kratko vest o tem, da je skupina nasilnežev v sredo na Narodnem trgu v Splitu trgala in zažigala izvide najnovejše številke časopisa Feral Tribune. Pripadniki organov za javni red in mir sploh niso poizkusili ustaviti nasilnežev.

Pri taksem pisanju nehoti pomislimo na dogodke v Nemčiji pred več kot 60 leti, ko so nekateri nemški časniki se zmogli toliko poguma, da so poročali: »Nacistične tolpe so pred očmi policije uprizorile krvave pohode po ulicah nemških mest.« Desetega maja leta 1933 so se na pobudo propagandnega ministra Josepha Goebbelsa gruce nacistov zbrale v Berlinu in vseh drugih nemških univerzitetnih središčih. Sestavili so udarne skupine, ki so vdirale v javne in zasebne knjižnice ter plenile knjige prepovedanih avtorjev. Knjige so metali kar na cesto, kjer so jih pobirale tolpe nacističnih razgrajancev in jih grmadile... Knjige Židov in marksistov so lezale ra-

mestih so resnično pomenile uvod v grozo koncentracijskih taborisc, v njih je ze bilo mogoče slutiti Nemcijo v plamenih in razvalinah.

Marsikateri nemški intelektualec je takrat menil, da sta izključitev Heinricha Manna in Pruske armade umetnosti 15. februarja leta 1933 ter brutalni pohod »čiscenja« kulture le prehodni pojav, nekakšna otroška bolezen, ki bo minila, ko se bodo nacisti utrdili na oblasti in izostrili svoj cut odgovornosti. V resnici je nasilje sele dobilo sistematično preciznost do popolnosti organiziranega državnega stroja, katerega nadzoru se je bilo skoraj nemogoče izmakniti. V programu nacistične stranke je pisalo: »Zahtevamo zakonski boj proti ume-

krogu imenoval sepavca (Hinkefuss), a se je nazadnje le vdal in celo igral v protiangleskem filmu Ohm Krüger. Film o vojni med Angleži in Buri v Južni Afriki je z drznostjo brez primere pravzaprav slikal nacistične metode v koncentracijskih taboriscih - toda le zato, da bi ocrnil Anglijo.

Goebbels je imel najbrž v mislih Janningsa in podobne, ko je zapisal: »Zdaj se dobrikoj nacistom, če pa bi kdaj prišlo do tega, da bi morali oditi, bi bili filmarji prvi, ki bi se začeli prilozovati novim gospodarjem in se trkali po prsih, čes da so bili vedno dobri antifasisti in da smo jih mi pac prisilili, naj sprejemajo od nas ves ta denar in casti...«

Toda najprej se je moral zgoditi Vodja, ki je izkoristil kritične socialne razmere, milijonsko armado brezposelnih in občutek ponizanosti večine Nemcev. Hitler je splošen obup po porazu v prvi svetovni vojni povezal z lahkovernostjo ljudi in pričakovanjem čudežnih rešitev.

Vodje pa ne bi bilo, če ne bi bilo patriarhalnega podaniškega tipa kulture, ki rojeva tip Vodje kot graditelja in resitelja. O tem so govorili za okroglo mizo o liderstvu, ki ga je leta 1989 organizirala Fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Najbrž so imeli v mislih predvsem dogajanja v Jugoslaviji, Miloševićevo mitingarsko revolucijo, grožnje s pohodi v Zagreb in Ljubljano, ko so - sklicujoč se na nemškega sociologa, filozofa in politika Maxa Webra (1864-1920) - govorili o občutku nemoci in resignacije pri ljudeh. Če se temu kot nekakšna kolektivna zavest pridružijo se miti preteklosti, dobimo humus, iz katerega lahko zraste novi tip Vodje, ki se ga ljudje v stiski oklenejo, ker želijo imeti svojo glavo. Politika mora najti samo pravo struno bolečine ljudstva, pa bo vsaj začasno, dokler ne prispejo racuni za politikantstvo in manipulacije, zagotovo žela uspehe.

Udeleženci okrogle mize pred šestimi leti zagotovo niso pričakovali, da se bodo v tako kratkem času zgodile prelomne spremembe v Evropi in nekdanji Jugoslaviji, se manj, da bomo kmalu po osamosvojitvi Hrvaske in po - če uporabimo jezik omenjene okrogle mize - »zmagi racionalnega in legalnega (legitimnega) tipa oblasti« spet lahko brali o seziganju knjig in pojavu karizmatičnih voditeljev. Kaže torej, da je bil Max Weber naravnost preroški tudi za čas po padcu berlinskega zidu.

Dogodkov v Splitu seveda ne kaže primerjati z dogodki leta 1933 v Nemčiji, ker so bile tamkajšnje socialne razmere in psihološko razpoloženje ljudi povsem drugačni. Vseeno pa ne bo odveč, če spomnimo, da so leta 1933 in že prej v

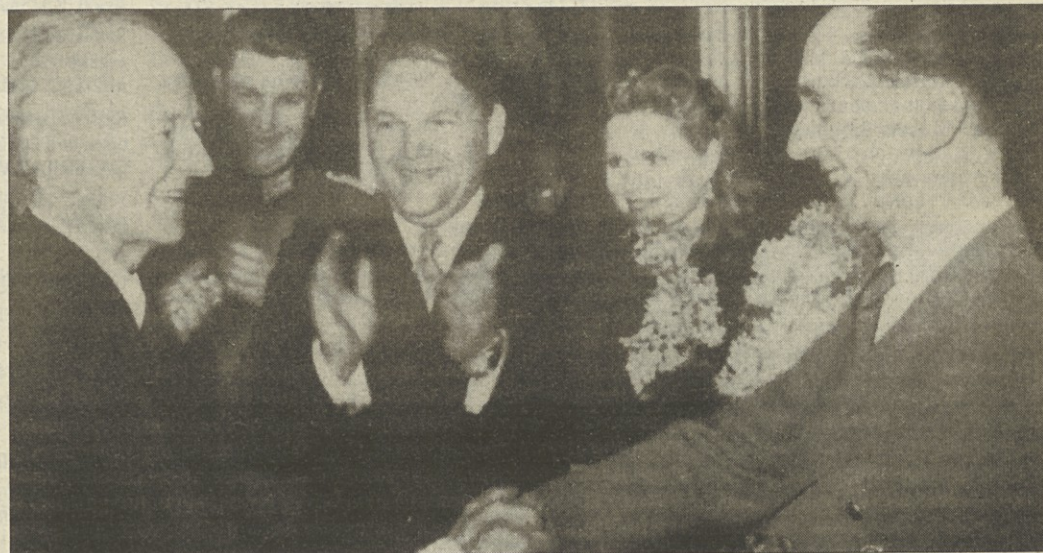
Razstava degenerirane umetnosti v Berlinu, kot je ta pojem razumel nacistem

Nemčiji odprtih rok sprejeli nekatere zamisli in ugotovitve francoskega desničarja G. le Bona, ki se je ukvarjal s psihologijo množice in vpliva nanjo. Govoril je, da je treba v politiki in propagandi nenehno vztrajati na napakah v družbi, nezadovoljstvu ljudi in množičnih zbora iz njihovim učinkom.

mo storili vse, kar si želite,« je govoril Hitler. Cesar ni predvidel G. le Bon, se je domislil Joseph Goebbels, ki je »teoriji o masah« dodal geslo: Napadalnost se izplača! To je pomenilo nauk, da si nikoli ne smes dovoliti, da bi se popolnoma umaknil v obrambo. Provociraj sovra-

tudi zato, ker so mnogi obiskovalci menili, da je to zadnja priloznost, da si ogledajo slike brez kljukastih krizev in uniform.

Nacistom je posebno ugajalo geslo: Kdor ni za nas, je proti nam! Samo geslo ne bi se nič pomenilo, če ne bi bilo v rokah ljudi, ki so imeli moč. Domisljali so si, da so v

Goebbels čestita Ottu Gebürju ob imenovanju za »državnega igralca«. V sredini režiser filma Žid Süß Veit Harlan s soprogo, Igralko Kristino Söderbaum

Le Bon je učil, da »množica« živi od sovražnih občutkov in destruktivnosti. Neizobražen in nezadovoljen clovek lažje razume, da je za njegovo nesrečo kriv ta ali oni politik, ta ali ona stranka, ta ali oni tujec, kot pa, da bi si prizadeval razumeti globlje vzroke svojega položaja v družbi.

Nacisti so bili vzorni ucenci G. le Bona, ko so začeli obljubljeni blagostanje. »Dajte nam oblast, pa bo-

znika, išči zalitve, da se boš lahko masčeval! Če ponavljas laž dovolj dolgo, ji ljudje nazadnje verjamejo!

Ko je nacistični funkcionar vprašal svojega vodjo, kaj je z obljubami iz platforme nacistične stranke, je Hitler pobesnel:

»Je potrebno, da vam pojasnujem platformo? Naivni ljudje jo razumejo dobesedno. Ne bom je spreminjal, ker je za množice. Je kot cerkvena dogma. Ali je značaj cerkve samo v dogmi ali predvsem v njeni dejavnosti in obredih? Množice potrebujejo hrano za domišljijo in trdno doktrino, ki je ni mogoče spreminjati...«

Nekateri antifasisti so menili, da se je nacistom mogoče upreti z njihovim lastnim orožjem - radikalnostjo, toda kmalu so spoznali, da nacistov po okrutnosti preprosto ni mogoče prekositi. Samo nacisti so lahko ponudili nezadovoljnejšem orgije krvi, nasilja in ropa.

Goebbels je bil pri vsej svoji pokvarjenosti hkrati tudi izredno pronicljiv mislec. Tako je spoznal, da je bilo seziganje knjig resna napaka, ki je ni mogel pozabiti. Podobno »napako« je storil leta 1937, ko je pometal iz muzejev in umetnostnih galerij slike, ki so se mu zdele degenerirane. Organiziral je razstavo »degenerirane umetnosti«, ki je bila množično obiskana -

posesti edino zvelicavne presoje o tem, kaj je dobro in kaj slabo. Mnogi umetniki so se skušali prilagoditi novemu režimu, čeprav ga niso odobraval. Niti pomislili niso, da v trenutku, ko razmislijo o prilagoditvi zaradi preživetja, že podpirajo nasilje. Ekspresionistični slikar Emil Nolde se je nerad sprijaznil s članstvom v nacistični stranki. Goebbelsu se je hotel celo prikupiti s protisemitskim pismom, vendar mu to ni pomagalo, da ga leta 1937 ne bi uvrstili na seznam »izprijenih umetnikov«. Nacistom namrec ni uslo, da Nolde, čeprav se je formalno približal nacistom, vztrajno brani svojo umetnost pred pravladujočim vplivom neokusnega in zlobnega nacionalizma ter nacionalistične demagogije.

Kultura je za nacistice pomenila samo propagandni instrument za njihove prikrite necloveske zamisli. Po Goebbelsovem mnenju je bilo treba takšno kulturo sele oblikovati. Ker z obstojem ni bil zadovoljen, je bil njegov priljubljeni izrek: »Ko slisim besedo kultura, se primem za samokres.« Pravijo, da je prvi izrekel ta stavek nacistom vdani ekspresionistični slikar Hans Jost, le da se je glasil drugače: »Ko slisim besedo kultura, napnem browning!«

France Trebčan

Göring si ogleduje novo umetnino. Zanj so jih kradli po vsej Evropi

ztesene poleg klasikov, klasiki ob sodobnih avtorjih... Mladi razgrajanci so začeli sezigati knjige in plesati okrog plamenov kakor divjaki, prepevali so gesla, ki so jih nacisti pripravili zanje: Brenne (gori) Heinrich Mann, brenne Stefan Zweig, brenne Erich Kästner, brenne Karl Marx, brenne Sigmund Freud, brenne Heinrich Heine in tako naprej... Večina od teh mladeničev takrat ni vedela, da je nemški pesnik Heine (1797-1856) že v svojem času napovedal takšno seziganje, ko je napisal: »Kjerkoli seziga knjige, bodo prej ali slej začeli sezigati ljudi.« Goreče grmade knjig v Berlinu in drugih nemških

Kjerkoli sezigajo knjige, bodo prej ali slej začeli sezigati ljudi, je preroško napovedal Heine. Na sliki: trupla v Nordhausnu in stražna stolpa v Auschwitzu

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

V sredo, 12. julija, ob 21. uri: predpremiera GISELLE, balet. Dirigent Marko Gaspersic, v vlogi Giselle Andreja Hribersek.

Informacije in prodaja vstopnic pri blagajni Festivala Ljubljana 226-544 (11.00 - 13.00, 18.00 - 19.00, ter uro pred predstavo).

21., 24., in 26. julija, ob 21. uri: G. Verdi: opera TRUBADUR. Koprodukcija: Festival Ljubljana, Landes Theater Salzburg, Arena di Verona in Hrvasko narodno gledališče Ivana pl. Zajca, Reka.

Kakor je vsa spanska dramatičnost v svojem bistvu dramatika usode, se temu ni mogel upreti tudi G. Verdi v svojem Trubadurju. S primesjo ciganske krvi v zgodbi Trubadurja, plačuje davek trdoživemu ljudskemu verovanju, »da se pot prelite krvi mora prehoditi do konca«. Ljudska, ciganska vera pa je tiranska že v primeri s čudežno predestinacijo vsa zemeljska, konkretna, oprta na mit krvi, ki se ni zamrl. V Trubadurju predstavlja taisti življenski nagon, ki kolje v cloveku in Zemlji, Grof Luna in Azucena.

DRAMA SNG LJUBLJANA

V torek, 18. julija, ob 21. uri: W. Shakespeare: HAMLET, Hrvasko narodno gledališče Zagreb in Dubrovniški festival.

CELJE

SLG, tel.: 063/ 25-332

Danes, 10. julija, ob 21. uri: O. Zupancić - VERONIKA DESENISKA, za Abonma Cetrtek II in izven. Režiser Franci Krizaj.

Za gledalce je urejen brezplačni avtobusni prevoz s parkirišča Glazija v Celju z odhodi avtobusov ob 19.30 in 20.30. Predprodaja vstopnic pri gledališki blagajni vsak delavnik od 9.00 do 11.00, rezervacije na telefonu 063/ 442 910 int. 208.

Predstava bo na ogled tudi v torek 11. julija ob isti uri, za izven.

PROGRAM PREDSTAV ZA ABONMAJSKE PREDSTAVE V SEZONI 95/96:

VELIKI ODER:

1. Drago Jancar: HALSTAT, režija Franci Krizaj
2. Jean Anouilh: SKUSNJA, režija Dusan Mlakar
3. W. Shakespeare: OTHELLO, režija Vito Taufer
4. Jean Genet: BALKON, režija Damir Zlatar - Fray

ODER POD ODROM:

1. Pavel Kohout: PAT ALI IGRA KRALJEV, režija Franci Krizaj
2. Sam Shepard: NEVIDNA ROKA, režija Primož Babler

MLADINSKA:

1. Michael Ende: CAROBNI NAPOJ, režija Ales Novak
- Vpis abonmaja za sezono 95/96 bo v septembru.

IZOLA

ARRIGONI

Danes, 10. julija, ob 21.30: PDG Nova gorica - Plavt: CASINA. Režija Katja Pegan.

KOPER

VRT SLOVENIKA

V sredo, 12. julija, ob 21.30: Zijah Sokolović - PRAVIJO, DA ME JE PRINESLA STORKLJA.

KRIZNI HODNIK PIRAN

V četrtek, 13. julija, ob 21.30: Zijah Sokolović: PRAVIJO, DA ME JE PRINESLA STORKLJA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi - Dvorana Tripcovich Mednarodni festival operete 1995 bo na sporedu do 13. avgusta. Od 22. do 29. t.m. ob 20.30 bo na sporedu druga opereta »Sissi« Fritza Kreislerja. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi. Prodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripcovich od 9.00-12.00 ter od 18.00-21.00.

Avditorij Muzeja Revoltella

Danes, 10. t.m., ob 21.00 - »Monsieur Choufleuri restera chez lui...« v izvedbi skupine »Giovani in opera« Režija Giulio Ciabatti. Z istim listkom bodo pristoni lahko sledili drugemu delu predstave, ki bo na terasi Muzeja Revoltella približno ob 22.30. Prodaja vstopnic pri blagajni Dvorane tripco-

vich in uro pred predstavo pri blagajni avditorija. Cena vstopnice 15.000 lir, s popustom 13.000 lir.

Grad sv. Justa

Danes, 10. t.m., ob 21.00 - »Leon« (ZDA 1994), režija Jean Luc Besson. Igrajo J. Reno, G. Oldman.

Jutri, 11. t.m., ob 21.00 - baletna predstava skupine MOMIX.

V nedeljo, 16. t.m., ob 21.00 - »Il seme della follia« (ZDA 1994), režija John Carpenter, igrajo S. Neil in J. Prochnow.

BENEČIJA

Postaja Topolove

V četrtek, 13. t.m., ob 20. uri - Koncert kurdske skupine »Koma Amed« in ob 22.00 - kratkometražni film G. Reggio »Anima mundi«.

KOROŠKA

DOBRLA VAS

Samostan: V sredo, 12. t.m., ob 20.30 - »Dezela ob Dravi - Land an der Drau«. Sodelujeta Militärmusik Kärnten in SPD »Srce«.

TINJE

Dom Sodalitas: V soboto, 15. t.m., ob 9.00 -

Zacetek tečaja slovenščine »Slovenke počitnice«. Vodita Silvija Borovnik in Miha Vrbinc.

KOMELJ

ZKP: V nedeljo, 16. t.m., ob 9.00 - XVI. pohod na Komelj in spominska svečanost ob 50-letnici zmage nad fašizmom.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

PILONMOVA GALERIJA

Pilonmova galerija že sedmo leto prireja Poletno slikarsko kolonijo v Vipavskem Križu, ki poteka do 14. julija. Kolonija združuje priznane slikarje iz prostora Alpe - Jadran, in sicer stiri udeležence iz Slovenije, ter po dva iz Furlanije - Julijske krajine in avstrijske Koroške, poleg teh se po enega fotografa. Na letošnje povabilo so se odzvali domači slikarji: Crtomir Frelih, Janez Hafner, Dušan Kirbiš in Erik Lovko, Italijana Brigitte Brand in Carmelo Zotti ter Avstrijca Rudi Benétik in Wolfgang Stuckler ter v Gradcu živeči slovenski fotograf Branko Lenart, umetniški vodja kolonije pa bo Jože Hudeček. Slikarska tema je svoboda, prepustena izbiri vsakega posameznega avtorja. V koloniji nastala dela bodo prikazana na jesenski razstavi, ki jo bo spremljal ustrezen katalog.

AVDITORIJ PORTOROZ

V soboto, 15. julija, ob 21. uri: BILLY BRANCH & The Sons Of Blues CHICAGO.

METLIKA

V soboto 15. julija, na gradu ob 21. uri: ETNO FOLK VEČER - Ukrajinski kozaki, Katice, Gaucho in Orlek.

LJUBLJANA

V četrtek, 13. julija, ob 22. uri, na radiu STUDENT, v terminu " VAS OMILJENI DJ JURE ", v živo BOSTJAN SOKLIC.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti iz Trsta »Carlo in Vera Wagner« (Ul. del Monte 5) Do 31. t.m., je na ogled razstava ob 50. obletnici smrti Ane Frank. Občinska galerija: do 16. t.m. je na ogled razstava, ki je posvečena italijanskemu opernemu pevcu Enzu de Muro z naslovom

»Il magico splendor lo sguardo abbaglia« (Magični blisk privablja pogled). Mestni muzej zgodovine in umetnosti Do 5.9.1995 bodo na sporedu v raznih mestnih muzejih obiski in predvajanja filmov z naslovom »Večer v muzejih«, ki jih organizira tržaška občina skupno z odborništvom za kulturo in mestnimi muzeji.

V petek,
14. julija, otvoritev
razstave slik
ERNE
FERJANČIČ -
FRIC,
v galeriji Avsenik.

GLASBA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

Danes, 10. julija: Mešani zbor Stockholmske glasbene gimnazije / Švedska, Ansambel Sirin / Rusija, Grex Vocalis / Norveška, Mladinski zbor Severacek / Češka.

V torek, 11. julija: Slovenski komorni zbor, Oberton - Chor Dusseldorf / Nemčija, Dekliški zbor gimnazije Zrinyi Ilona / Madžarska, Ansambel Venance Fortunat / Francija, Wiener Akademie, Zbor Hugo Distler / Avstrija.

V sredo, 12. julija: Mešani zbor gimnazije Svečnikov / Rusija, Juana Muzika / Litva, Via - nova - chor Munchen / Nemčija, Stockholm's Vocalise Ensemble / Švedska.

V četrtek, 13. julija: Kolner Kantorei /

Nemčija, Tavolata polifonica estense / Italija, Gonville & Caius College Choir / Velika Britanija, Cantus / Latvija, Univerzitetni moski zbor YL / Finska.

V torek, 11. julija, ob 21. uri: koncert Evropskega simpozija za zborovsko glasbo.

V četrtek, 13. julija, ob 20. uri: koncert Evropskega simpozija za zborovsko glasbo.

GRAND HOTEL UNION - TEATER CAFE

V petek, 14. julija, ob 21. uri: MIA ZNIDARIČ.

BLED

CERKEV SV. MARTINA

V petek, 14. julija: KONCERTNI TRIO:

Vladimir Hrovat, Igor Saje, Brónislava Princic.

ILIRSKA BISTRICA

V torek, 11. julija zvečer, nastop ameriške skupine COP SHOOT COP. Nastop bo v klubu MKNZ v Ilirski Bistrici.

PIRAN

KRIZNI HODNIK PIRAN

V petek, 14. julija, ob 21. uri: klavirski večer - LIDIJA STANKOVIĆ in ALEKSANDAR MADŽAR - klavir strojno.

ŠKOFJA LOKA

POD HAMONOVO LIPO

V petek, 14. julija, ob 20. uri: južno ameriški večer s skupino SURAZO.

FJK

TRST

Poletne prireditve

Grad sv. Justa

V sredo, 12. t.m., ob 21.00 - Koncert glasbene skupine »Doolin« iz Irske. V četrtek, 13. t.m., ob 21.00 bo nastopil Kvartet Ares Tavolazzi.

Avditorij Muzeja Revoltella V ponedeljek, 17. t.m., ob 21.30 - »Melon mela« - Indijski plesi in glasba v organizaciji Zadruga Bonawentura in gledališča Miela.

Trg Unità

Koncerti na trgu Danes, 10. t.m., ob 20.30 se prične ciklus koncertov mestne godbe G. Verdi, ki jih organizira gledališče Verdi v sklopu mednarodnega festivala operete. Naslednji koncerti bodo 17. in 24. t.m. Miramarski park Luci in zvoki V četrtek, 13. t.m., ob 21.30 bo na sporedu predstava »Il sogno imperiale di Miramare« in ob 22.45 »Buonasera signor Lehar e bentornato a Miramare« v italijanski.

Stivanska cerkev Poletni koncerti: Danes, 10. t.m., ob 21.00 - Koncert barfiske Flavie Vivan. Na programu G.B. Pescetti, M. Grandjany, G. Tailleferre, G. Fauré.

Prihodnje predstave bodo v ponedeljek, 17. t.m. z nastopom violinista Franca Sciarrette s skladbami Bacha, Paganinija in Ysaye in se skupina trobent Konservatorija Tartini iz Trsta s skladbami Bacha, Haendla in Tomasija.

FOLKEST 95

Mednarodni festival folk in moderne glasbe se bo odvijal od 5. do 30. julija v delih Furlaniji - Julijski krajini in tudi na Koprskem. TORVISCOSA: Jutri, 11. t.m. - Nastop skupine Fish head and Rice (ZDA). VIDE: Jutri, 11. t.m., - Nastop madžarske skupine Divogray.

VIDEM

Poletne prireditve Trg Matteotti: V nedeljo, 16. t.m., ob 21.00 - Koncert skupine The Blues Brothers Band.

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFIČNEGA BIENALA - LJUBLJANA je na ogled do 10. septembra.

MODERNA GALERIJA

V Mali galeriji je do 3. septembra, na ogled razstava PETRE VARL SIMONČIĆ z naslovom PITA MOJE MAME.

BEZIGRAJSKA GALERIJA, Dunajska 31

Razstava IZIDORJA URBANČIČA je na ogled do 14. avgusta

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

Razstava avstrijske umetnice KIKI KOGELNIK je na ogled do 14. avgusta

GALERIJA AVLA, Trg republike 2

V torek, 11. julija, ob 18. uri: otvoritev razstave slik JOZETA HORVATA - JAKI in GORANA HORVATA.

GALERIJA EQURNA, Gregorčičeva 3

Razstava slik SILVESTRA PLOTAJSA - SICOEJA je na ogled do 29. julija.

GALERIJA GLINA, Gornji trg 11

Razstava del POMPEA PIANEZZOLA je na ogled do 15. julija.

GALERIJA ILIRIJA

Razstava fotografij 1+16 - MARKA ALJANČIČA, DRAGANA ARRIGLERJA, OSKARJA DOLENCA, JAKA GNLSAKA, STOJANA KEBLARJA, JANEZA KOROSINA, MARJANA KUKCA, TONETA MARČANA, JANEZA MARENCICA, MILANA PAJKA, MILENKA PEGANA, TIHOMIRJA PINTERJA, VLASTJE SIMONČIČA, MARJANA SMERKELJA, TONETA STOJKA, MIRKA ZDOVČA in JOCA ZNIDERSIČA je na ogled do 20. julija.

KUD FRANCE PRESEREN, Karunova 14

Danes, 10. julija, se končuje ogled razstave fotografij LJUBO DOMA KDOR GA IMA avtoric VE-SNE CRNIVEC in MOJCE CAJNKO.

JELOVSKOV LIKOVNI SALON, Zaloska 21

Razstava Evgena Gustina je na ogled do 4. avgusta.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 10.9. je na ogled razstava umetnika pop-arta Jamesa Rosenquista.

Miramarski park-Konjušnica: do 23.7. je na ogled razstava »Dali kipar, Dali ilustrator«.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Ottavio Bomben.

Grad sv. Justa-Bastione fiorito: na ogled je antološka razstava slikarja Fulvia Juricica.

Galerija Bassanese: na ogled je razstava z naslovom »Ordine, caos e frattali«.

Studio PHI: Do 15. t.m., je na ogled v Auronzu-Misurina v Palaci Corte Metto skupinska razstava tržaskih slikarjev.

Peterlinova dvorana-Ul. Donizetti 3: na ogled je razstava del slikarke Marte Kunaver.

ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaskega umetnika. Urnik: od delavnikov od

14.00-19. ure (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.00-12.00 in od 14.-19.00

KOROŠKA

CELOVEC

Deželna galerija: Do 10.9. bo na ogled razstava »Do danes-dve stoletji umetnosti na Koroškem«

Mestna hiša-Mestna galerija: do 16.7. je odprta razstava Jeana Eggerja. Skofjski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra.

ŠENTJANŽ V ROŽU

K-k center, Stara sola: Do 15.9. je na ogled razstava Zorke Loiskandl-Weiss z retrospektivno slikarskih del »Od zacetka do sedaj«.

TINJE

Galerija Tinje: Stalna razstava leosrezov Wernerja Bergerja in sedemdelnega cikla Valentina Omana.

DEŽELE IN LJUDJE

Madeira, Azori in Atos so biseri južne Evrope

Izšla je še zadnja knjiga iz zbirke, ki nas popelje okrog sveta

Pred kratkim je pri Založbi Mladinska knjiga izšla v zbirki Dežele in ljudje še zadnja knjiga z naslovom Južna Evropa, ki prikazuje evropske dežele ob Sredozemskem morju - med njimi tudi Slovenijo. S to knjigo je zaokroženo zanimivo potovanje po vseh celinah sveta, ki nam daje izčrpne informacije o bližnjih in daljnih deželah ter najrazličnejših kulturah, obenem pa je tudi vir pomembnih statističnih podatkov. Iz knjige Južna Evropa objavljamo opis dveh zelo zanimivih kosčkov tega dela sveta.

Sveta gora Atos

Republika gore Atos ali Sveta gora je že več kot tisoč let zatočišče mnogih asketov grške pravoslavne vere, ki se odločijo, da se umaknejo iz posvetnega življenja. Obsega večji del Polotoka Svete gore (v moderni grščini Hágion Oros), najbolj zahodnega izmed treh polotokov, ki se iz Halkidike stegujejo v morje.

To republiko smejo obiskati, in to samo iz zgodovinskih ali verskih razlogov, nikakor pa ne iz radovednosti, samo moški. Zenskam je vstop prepovedan. Obiskovalec mora mesec dni pred zelenim dnevom obiska vložiti formalno prošnjo za dovoljenje na grško zunanje ministrstvo v Atenah. Po prihodu v upravno središče Karyai, mora izdati privolitve in določiti trajanje bivanja patriarhat gore Atos.

Sveta gora je resnično svet zase. Polotok se kot naprej stegnen prst izteza v Egejsko morje in je dostopen samo po morju, z Ouranoupolisla oziroma Trypitijs do Dafnija.

Nekoc so obiskovalci lahko pripotovali v Karyai le po razpiti gorski stezi na mulah, leta 1963 pa je kraj ob tisočletnici dobil cesto: prvi korak k odpiranju Atosa turistom. Pricakovati je namreč bilo, da bodo menihi prej ali slej odprli svoje samo-

oblacilo. Imajo goste in dolge brade, lase pa si spenjajo na tilniku. In kako pozabiti meniha, ki obiskovalcu ob prihodu v slikoviti samostan Ivron podari močno dišeči cvet kamelije, preden ga za dobrodošlico pogosti s tradicionalnim kosilom (za začetek kozarček jagnezevega zganja in kockica s sladkorno sipo potresene medene zelatine, nato vrč vina, s čebulo in olivami kuhan krompir in regratova solata).

V samostanskih knjižnicah so razstavljene cudovite bizantinske inkunabule, dragoceni liturgični predmeti, obleke in nakit. Kriznokupolne kapele krasijo prekrasni mozaiki in freske ter ikone v zlatih in srbrih okvirih z vdolanimi dragimi kamni. Kdor obišče Atos, se lahko udeleži verskih obredov, ki jih menihi opravljajo med dnevom. Sicer pa se tudi ponoči sliši leseni zvok udarcev po bobnu, ki bi-jejo ure in vabijo k molitvi. Obiskovalca se bolj prevzame pogled na zanimivo pokrajino, v kateri je veliko stavb z dolgimi balkoni, ki strmijo v prepade pod seboj, zgrajenih visoko v hrib, kajti le tako so bile varne pred gusarskimi napadi.

Kuhinje in vrtovi, orodje in vodnjaki spominjajo na preteklost. Menihi pečejo kruh se vedno v kamnitih pečeh in ga shranjujejo v velikih lesenih zabojih. Obdelujejo vsak kosček rodovitne zemlje in redijo perutnino, zajce in govedo in v nekaterih samostanih dajejo delo tudi grškim kmetom.

Na splošno bi lahko rekli, da so se pušcavniki odpovedali vsemu, kar je

posvetnega, in da so svoje potrebe skrcili na najmanjšo mogočo mero. Stopnja askeze je bila med menihi vedno kamen spotike, tako da so nekateri samostani znani po asketski strogosti, nekateri pa po bolj posvetni usmeritvi.

Nekoc so obiskovalci uživali gostoljubje, s hrano in popotnico vred, zastoj. Samostani na Atosu so bili namreč oproščeni plačevanja davkov in prispevkov; v bizantinskem obdobju je na Sveti gori prebivalo kakih 30 tisoč menihov. Toda davki, ki jih je naložila diktatura, predvsem pa vse večje izkoriščanje gostoljubja menihov, so prisilili nekatere samostane, da danes zahtevajo plačilo za hrano in stanovanje, nekatere pa, da sploh ne sprejemajo več obiskovalcev.

Dostop do posameznih samostanov je mogoč le po ozkih stezah. Pot je težka, saj vodi skozi številne soteske in gorske strmine. Vrata samostanov so odprta od sončnega zahoda, po tej uri je vstop vsakomur prepovedan.

Na Sveti gori ima vsako do časa, da se posveti drugemu, vendar menihi preživijo največ časa v tisi in meditaciji. Značilno subtropsko rastlinstvo povsem razlikuje ta kraj od večine drugih grških otokov. Polotok, nad katerim gosposuje 2033 metrov visoka gora Atos, se dviga strmo nad morjem; v ozadju se kažejo obrisi otokov Lemnosa in Tasosa.

Atos privablja z lepoto pokrajine in slavo umetniškega izročila veliko turistov, ki so za menihe dober vir zaslužka. Morda pa obiskovalec, poleg občutka varnosti, ki ga oddajajo zidovi teh samostanov, odkrije največjo vrednoto v ponujenemu kosu kruha ali kozarcu studencice.

Azorski otoki

Azorski otoki ležijo približno 1600 kilometrov od portugalske obale v Atlantskem oceanu. Spadajo k Portugalski kot »priključeni otoki« in so njena avtonomna pokrajina.

Otočje sestavlja devet večinoma goratih otokov ob severnem delu Srednjeatlantskega hrpta, ki se vije čez Atlantik od Ekvatorja do Islandije. Vsi otoki so ognjeniškega izvora in so nastali vzdolž velikih razpok, ko se je izobčil azorski prag.

Otoska krajina je posejana z značilnimi ognjeniški stožci in ogromnimi kraterji, iz katerih so marsikje nastala jezera. Se do pred kratkim, natančneje do leta 1957, ko je izbruhnil ognjenik Capelinhos, ki se dviga ob zahodni obali otoka Faial, je pokrajina na površju in v obalnem pasu doživljala pogostne spremembe.

Samostan sv. Gregorja na Atosu stoji na strmem gorskem pobočju

Podnebje na Azorih je v glavnem oceansko, z milimi, a pogosto viharimi zimami in padavinami vse leto. Te je treba v glavnem pripisati legi otocja, saj leži v pasu, kjer se izmenjavajo polarne in tropske zračne gmote. Visok tlak, ki se na Azorih ustvari v poletnih mesecih, močno vpliva tudi na evropsko podnebje.

Ce izvzamemo divjo floro na otoku Flores, ki jo odlikuje velika raznovrstnost cvetja in izjemno izobilje hortenzij, je rastlinstvo na otoku precej redko. Poleg tega je kolonizacija postopoma unicila prvotno naravno okolje; nekoc so bila pobočja od kakih 800 metrov nad morjem porasčena z vedno zelenim rastlinjem, zlasti z lovorjem. Toda človek ga je z zasajanjem novih kultur izpodrinil višje, tako da raste, spreminjeno v goskavo, sele nad 500 metrov visoko.

Približno polovica prebivalstva živi od kmetijstva in ribolova. Ker so otoki precej gorati, izrabljajo zemljo na različne načine. V nižjih območjih prevladuje intenzivno kmetijstvo in uspevajo koruza, krompir, pšenica, tobak, zelenjava, sadje, agrumi in trta. Da bi obvarovali polja pred močnimi atlantskimi vetrovi, jih kmetje obdajajo z zidovi, topoli in grmi hortenzij. Na višini od 350 do 650 metrov se raztezajo pasniki, na katerih gojijo pitano in mlečno zivino. Edini kontrast v tej panorami so polja čaja, ki so ga prinesli sem v 19. stoletju, in lana.

Industrijski proizvodnji usnjenih in keramičnih izdelkov, tkanin in drugih obrtnih izdelkov, ki igra pomembno vlogo, se zadnje čase pridružuje tudi turizem, ki se je začel počasi razvijati.

Kartazanski kovanci, ki so jih našli na Azorskem otoku, pričajo, da so bili otroci naseljeni že v davni preteklosti. Leta 1432 so začeli kolonizirati otok Portugalci, za njimi so prisli Flamci in Bretonci, Kastilci in Andaluzijci pa prebivalci Galicije.

Ceprav otoki niso bili nikoli kolonije, temveč od nekdanje sestavni del Portugalske, so Velika Britanija in Združene dr-

žave Amerike med prvo in drugo svetovno vojno zgradile na njih letalska oporišča, ki so jim rekli »stacionarne letalonosilke«. Združene države lahko se danes, v okviru Nata, namestijo na Azorih vojaško letališče.

Madeira, otok sonca

Z odkritjem Madeire leta 1419 se je Portugalska začela spreminjati v pomorsko silo. Madeira so poimenovali »otok le- sa« zaradi gostega gozda, ki jo je prekrival pred kolonizacijo.

Otok so začeli naseljevati zlasti po tistem, ko so se v 15. stoletju na njegovi južni obali izkrcali Portugalci, Zidi in Mavri.

Madeira leži ob Atlantiku, zahodno od Maroka, ob robu podmorskega

no obalo in zlasti njen severovzhodni pas krasijo strme skale, ki so tudi več kot 400 metrov visoke.

Razen v zimskih mesecih, ko divjajo značilni siloviti cikloni, je podnebje pod vplivom severovzhodnih pasatnih vetrov, ki prinašajo v razmeroma mrzli severni pas obilne padavine. Južni del otoka pa je sončen, topel in sušen.

Na severu Madeire rastejo bujni vedno zeleni lovorjevi gozdovi, medtem ko so od suše prizadeto vegetacijo na jugu spodrinile kulture in rastline, ki jih je zasadil človek (hrast, navadni primoreški bor). Kmetijstvo, ki je na nekaterih območjih precej intenzivno, je za prebivalstvo glavni vir prehrane. Goji-

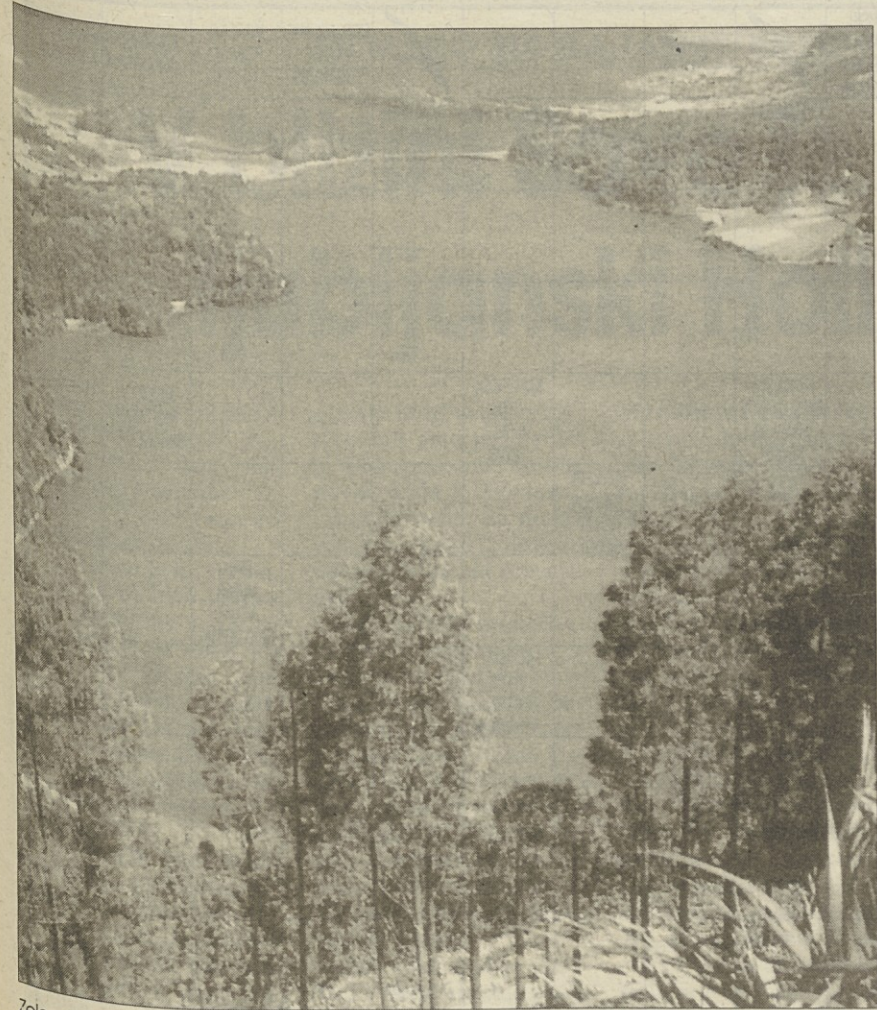
Celice meniških celic na Atosu krasijo verski motivi

Azorskega hrpta, in sestavlja z bližnjim otokom Parto Santo, otokom Desvagens in otoku Ilhas Desertas 794 kvadratnih kilometrov veliko otočje, ki je z glavnim mestom Funchalom sestavni del (distrikt) Portugalske.

Geološka osnova tega goratega otoka, ki ga brzdajo globoke doline, je sestavljena iz plasti bazaltne tufa in detritusa. Najvišji vrh je Pico Ruivo de Santana, visok 1861 metrov. Otoski ognjeniki so že dolgo ugasli. Sever-

jo sladkorni trst, banane, trte in ananas, na terasah ali manjših poljih v bolj strmih višjih legah pa pridelujejo krompir, pšenico, stročnice in zelenjavo. Za izvoz so pomembni predvsem vino, sladkor, banane, zelenjava ter zivorejski in ribiski izdelki, ki jih predelujejo lokalna podjetja.

Zaradi turistov, ki prihajajo sem z vsega sveta, so zelo dejavne tudi obrtne delavnice, ki izdelujejo za ta kraj značilne vezene in cipke.

Zeleno modra jezerca polnijo kraterje ugaslega ognjenika na azorskem otoku Sao Miguel

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Prekipovali boste od energije in dobre volje, ne da bi prav vedeli, zakaj. Če želite izvedeti, postanite pozorni na misli, ki plesejo po ritmu, ki jim ga narekuje srce.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Vase prepričanje o pravilnosti najnovejše odločitve se bo zacelo majati. Odložite jo torej in jo se enkrat temeljito pretresite. Prezri ste nekaj pomembnega.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Tako se boste zatopili v naloge dneva, da boste povsem pozabili na nekoga, ki čaka na vaš odziv na srčno ponudbo. Ne zamujajte preveč; njegovo srce je nestrpno.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Uspehi na delovnem področju vas bodo spodbudili k spremembam na ostalih življenjskih področjih. Začnite tam, kjer že dolgo časa niste storili nicesar omembe vrednega.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Pogovorov o temah, za katere boste cutili, da jih sogovornik obvlada bolje od vas, se boste na vse kriplje izogibali. Resnici je malo mar za zmagovalce in poražence.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Pridobili boste novega prijatelja, ki vam bo odstrl nove življenjske perspektive. Iskreno si boste priznali, da ste doslej ziveli med varnimi stenami iluzij.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Prepričani boste, da se partnerjevo srce nagiblje drugam, vendar vam bo detektivska raziskava pokazala, da vas sum izvira iz pretrane nezaupljivosti do samega sebe.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Hiteli boste, kot da bi vam gorelo za petami, vendar kljub temu ne boste dokoncali načrta, ki ste si ga zadali. Naslednjic hitite počasneje, pa vam bo uspelo.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Partner vas bo potipal po vaših resničnih nagibih do vajine skupne prihodnosti. Če so vase želje mrtve, jih nikar na silo ne obujajte od mrtvih. Rodile se bodo nove.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Mucila vas bo bojazan, da boste zamudili vlak do napredovanja, zato boste izrabili vsako priložnost, čeprav bo smrdela po pretvarjanju in sumljivih namenih.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Begali boste kot slepa kura. Mnogi vam bodo nastavljali streznjujoče priložnosti, vendar se jim boste spretno izogibali. Nihče ne ve, da iščete navdih.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Zavedali se boste, da vasa vztrajnost ne vodi nikamor, vendar ji boste še kar naprej nasledili in opravičevali svojo zagnanost s kratkostjo življenja.

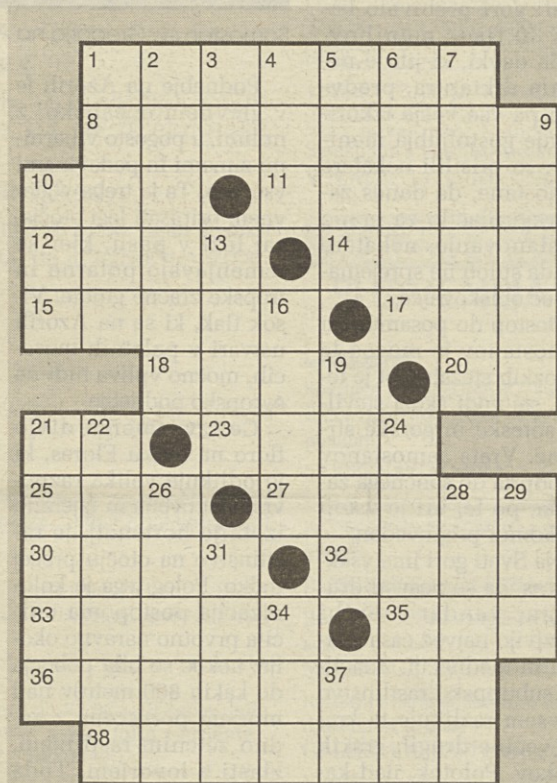
KRIŽANKA

Vodoravno:

1. kalijeva, natrijeva ali amonijeva sol dušikove kisline, 8. aligator, kajman, 10. industrijska rastlina, 11. ime danske filmske igralkke Ekberg, 12. jadranski otok severozahodno od Zadra, 14. naglasno znamenje, ostrivec, 15. rimski zgodovinar, avtor Analov in Historij (Publij Kornelij), 17. ljudstvo v Indokini, 18. smučišče na Pohorju, 20. različni crki, 21. italijanski kamion, 23. ime slovenskega igralca Valica, 25. enkratni sprejem in iztis zraka iz pljuč, 27. koščicast rumen tropski sadež, 30. vreča vode, 32. rimski bog vojne, 33. ohisi, 35. sluh ali vid, 36. kdor nima kaj početi in postopa, 38. slepa naravna sila.

Navpično:

1. kamnita gmota, 2. orna zemlja, 3. zacetnici angleškega igralca Olivierja, 4. letovišče pri Opatiji, 5. tisoč kilogramov, 6. uradni razglas, oklic, 7. predpisani verski obredi, 9. antični prebivalec danasnje Lazia, 10. spajka, 13. nekdanji ameriški kosarkar v NBA ligi (Larry), 16. mostvo, ekipa, 19. svetisče, naos, 21. odkopavanje, 22. grški politik in partizanski voditelj (Vafialdis), 24. matematični znak, 26. ime nekdanjega smučarskega skakalca Bulaua, 28. večja skupina ljudi na enem mestu, 29. konica, 31. gruzinsko pristanišče ob Crnem morju, 34. eden od čutov, 37. Ludolfovo stevilo.

Vodoravno: solter, krokodil, lan, Anita, Olib, akut, Tacit, Tai, Areh, In, om, Dare, dah, mango, krop, Mars, okrov, cut, postopac, stihija.

RESITEV

TUDI KOMUNIKACIJA JE IZDELEK

Zakaj so reklame tako grde

Oliver Toscani je pojem za uspešno reklamo

Luciano Benetton je kot nadvpovprečno inteligentna osebnost iskal nekoga, ki bi se ukvarjal s propagando, in ko je našel Oliverja Toscanija, mu je preprosto dejal: »Poslušaj, rad bi, da v mojem podjetju prevzameš to področje.« To je bilo leta 1982.

Benetton je danes brzkone največji izdelovalec obleke na svetu, vendar se z reklamnimi kampanjami ali izdelovanjem novih plakatov ne ukvarja. Vse je namreč v rokah Oliverja Toscanija.

Reklame so danes grde zato, ker se vanje vtikajo industrialci, zatrjuje Toscani. Benetton je izvrsten menedžer, odličen podjetnik, toda o propagandi v celoti odloča Toscani s svojimi sodelavci. Toscani poudarja: »Luciano Benetton je velika osebnost z impresivnimi vizijami, primerjali bi ga lahko s papeži v zgodovi-

ni, ki so znali poiskati velike slikarje za poslikavo cerkva. Michelangelu papež ni ukazoval, kako naj slika; zagotovo mu ni rekel: 'Tule hočem ineti Jezusa, tamle devico Marijo...''

Toscani danes uporablja sredstva množičnega obveščanja po vsem svetu. Kdorkoli je odvisen od televizije, je prepričan, se je oropal neposrednega doživljanja sveta. Na zaslonu spremlja nekaj, kar je zmontiral nekdo drug - skratka nekaj, kar so pripravili drugi. Televizija negira izkušnjo posameznika, in to zbuja skrb.

Toscani je zelo dejaven pri ustanavljanju Benettonove akademije za oblikovanje, ki jo je preprosto poimenoval Fabrika. »Kot pove že ime, je 'Fabrika' prava tovarna komunikacij v sirsem smislu. Postala bo središče umetnostnih raziskav in

eksperimentov, kamor bodo prihajali nadarjeni ljudje z vsega sveta. Benetton ne potrebuje tehnoloških raziskav, ker prodaja obleko, potrebuje pa komunikološke raziskave. Spoznali smo, da je tudi komunikacija izdelek. Sponzorirali bomo vse, ki se po nasi pre-soji ukvarjajo s posebnimi raziskavami. Ze zda sodeluje z nami skupina mladih iz različnih držav, mi pa se naprej isčemo sposobne ljudi, ki nam bodo utrli pot v prihodnost. Poleg Benettona tega danes ne počne nobeno drugo podjetje. Drugi hočejo vse narediti povprečno, delati hočejo tako kot drugi, preprosto hočejo samo kopirati.«

Očitno so se bodo pri Benettonu na področju komunikacij lotili sistematičnega iskanja nesluhtenih možnosti, ki se bodo razkrile v prihodnosti. V. L.

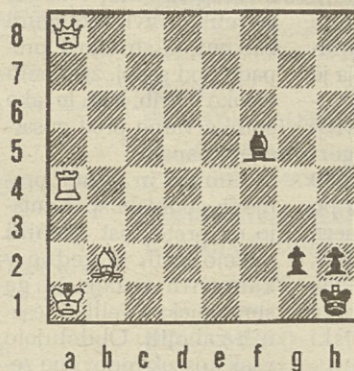
ŠAH

Problem - mat v treh potezah /Dr.S.Wolf - Zagreb 1935

Črni kralj je skupaj s kmetoma pripotoval na prvo oz. drugo vrsto ter ob podpori lovca pripravlja obrambo pred napovedanim matom v treh potezah. Prihod belih figur na prvo vrsto pa prepeljuje belopoljni lovec črnega. Kljub temu pa belemu uspe matiranje, le prva poteza mora biti na mestu!

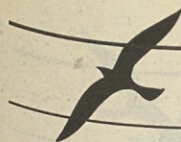
Resitev naloge

Za pravilno resitev problema mora bela trdnjava pripotovati na prvo vrsto, zato sledi poteza 1.Te4! /Slabo je 1.Tc4 Lc2 itd./ Sedaj ima črni naslednje poteze: 1...Le4; 2.De4; Kg1 3.De1 mat; 1...Kg1 2.Ld4+ Kf1 3.Da6 mat, na 2...Kh1 3.Te1 mat; 1...g1d+ 2.Te1+ Le4 3.De4:mat. Tako tudi nova dama črnega ni rešila pred matom! S. Kovac

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

312	VARSTVO NARAVE	SKOFOVSKI UPRAVNI URAD	MOSTVO	POLITIK DIZDAREVIC	GLAVNO MESTO TURCIJE	AVTOR: BRANKO KOZULIČ	MISICA ZAPIRALKA	BARVA KOZE (POLT)	SODOBNA UMETNIŠKA SMER	BOLEZEN PRASICEV	TRACNICA	REKA V AVSTRIJI (PRITOK DONAVE)	NEMSKI PISATELJ IN PESNIK (WILHELM)		RODOVNA OZNACBA	SEKS	GLAS, ZVOK		POS LABSANO STANJE ORGANIZMA	MORSKA POSAST V GR. MIT.	KRISTUSOV MONOGRAM	ENOMESTNO STEVILO
PRICA PRI BIRMI					ZAGANJAC								JADRANSKI OTOK NOAM CHOMSKY				SLOVESNI IGRALEC SEST CRTALNIK					
NOVA GVINEJA					NEMSKI KONSTRUKTOR AVTOMOBILOV																	
ODMAKNITEV					PRISTAS INTERNACIO. VALENTIN OMAN																	
FRANC OSOLE		RIM. BOG GOZDOV 4 CERKVENI LETNI ČASI						SAMOGLASNIK IN SOGLASNIK GORA V IT. ALPAH		ANTIMON			PUČA STARIH SLOVANOV POJAV OB NEVIHTI				KAPVERDSKI OTOK ANDREJ BUDAL			MESTO V BREITANJI (FRANCIJA)	VULKANSKA GORA V TOSCANI	
JUŽNOAMERISKI INDIJANEC				BESEDILLO PRIPRAVLJENO ZA TISK REKA							ESTONEC MESTO PRI OPATJI					DESNi PRITOK NILA GIBLJIV ROBOT						
CELICA PUSCAVNIKOV V SAMOSTANU						RUS. POLITIK (LEV D.) IGRALKA TURNER							KOLEK IRSKI OTOK						ERNA MUSER INDIJSKI BOG OGNIJA			
JAPONSKI PISATELJ (HAKUSEKI)					PODOLGOVAT KOS LESA STRANSKI DEL TELESA					REŽISER GODINA DUHOVIT DOMISLEK							IRANSKO PLEME PISATELJ MANSSON					
NAJVEČJI MORSKI SESALEC				SL. SAHIST (JANEZ) DANILO NJEGOS						ROČNI VOZ INDIJ					MESTO V ITALIJI GEORGE RAFT							
BRGLUN							JEZERO V SEVERNI AMERIKI					ZVEZDA V PERZEJU						BOLEZEN ŽIT				
PREBIVALKA ATEN							POLOZAJ, STOPNJA					KRAJ JUŽNO OD BJELOVARJA						REKA V VOJVODINI				

SLOVENSKA DEDIŠČINA

V gradu Laško je spet življenje

Lepo urejena sta graščina in dvorec

Na pomolu v pobocju Huma nad Laskim so Spanheimi verjetno že v prvi polovici 12. stoletja pozidali grad Laško (Tuffer), ceprav je grad izrecno omenjen sele leta 1265 z imenom castrum Tyver.

Habsburzani so dali grad v zakup Vovbrskim grofom, leta 1336 pa je gosposcino pridobil svobodni gospod Friderik Zovneski, tako je bilo v celjskih rokah Laško do leta 1456. Kot deželno-knezi zakupniki so nato omenjeni gospodje Auerpergi, Valvasorji in Mosconi, leta 1665 pa je gosposcino kupil grof Janez Vajkard Vetter-Lilie. V 16. stoletju so grad preuredili v protiturski tabor, odtod tudi ime grad Tabor, v 19. stoletju pa je do konca razpadel.

Leta 1952 so razvaline

gradu restavrirali, pred desetimi leti so ga prezidali v gostisce, Pivovarna Laško pa je grad na novo prenovila. Grad je povsem rekonstruiran, tako sta obnovljena romanski stanovanjsko-obrambni stolp in renesančni okrogli stolp v obzidju.

Na obrobju srednjeveškega jedra Laskega stoji **grasčina Laško**, ki jo je leta 1675 pozidal grof Janez Vajkard Vetter-Lilie. Konec 17. stoletja je gosposcino Laško s poroko pridobil grof Johan Wildenstein, v rokah te rodbine je bila grasčina do leta 1828, ko so jo znova dobili grofje Lilie.

V stiritraktni stavbi z delno arkadiranim notranjim dvoriščem in lepim polkrožno zaključenim kamnitim portalom z grobovno ploščo nad njim so bili gosposkinski uradi in

sodišce, med obema vojnama državni uradi, danes pa so v grasčini prostori občinske skupščine.

V starem trškem jedru Laskega je plemič Ziga Weichselberger iz Visnje Gore, oskrbnik laske gosposcine in njen poznejši zastavni lastnik, sezidal v začetku 16. stoletja po njem imenovani **Weichselbergerjev dvorec** (Weichselbergerhof), enonadstropno stavbo s piramidasto streho. Poznejši lastniki so bili gospodje Mosconi in Renzenbergi, sredi 18. stoletja pa je presel v meščanske roke.

Pred drugo svetovno vojno je bil lastnik industrialec Hermann, po vojni je bil v nacionaliziranem dvorcu zdravstveni dom, sedaj pa je v njem knjižnica.

Ivan Jakic

Obnovljeni stari grad

V Weichselbergerjevem dvorcu je danes knjižnica

(Vse fotografije: Ivan Jakic)

FILMSKO DOGAJANJE PRED TREMI DESETLETJI

V bližini Save je nekoč stal ljubljanski Hollywood (11)

Ko se je trojka pripeljala v Dubrovnik, so kaj kmalu izvedeli, da tu snemajo film z Mansfieldovo v glavni vlogi. Tega se lop spominja takole:

»Tisti dan je bil miren. Po svetu ni bilo veliko vojn. Svetovne vojne ni bilo nobene, le nekaj lokalnih. Takrat smo izvedeli, da v hotelu Argentina snemajo koprodukcijski film. Informacija pa ni bila povsem točna, saj so film snemali v bližnji vili Seherczada.

Prisli smo pred vrata vile in tam je bilo vse nabito. Povsod avtomobili, ljudje, kabli, snemalne kamere, različni rekviziti, igralci, statisti, maskerji, skratka, ljudje filma. Ogledovali smo si do-

gajanje in si zeleti notri. Navezali smo prve stike in eden prisotnih nam je povedal, da je Slovenec. Izkazalo se je, da mu je bilo ime Sandi Colnik in da dela tukaj kot prevajalec.

Snemali so pustolovsko-kriminalni film v nemško-italijansko-ameriški koprodukciji s sodelovanjem zagrebskega podjetja Croatia film. Naslov filma je bil Eden zre drugega, med nastopajočimi igralci pa je bil razen ameriške zvezde Mansfieldove tudi nemški karakterni igralec Werner Peters.

Nas »stab« se je umaknil v senco mestne plaže na posvetovanje. Sklenili smo napraviti intervju z

Mansfieldovo. Brskali smo po informacijah o filmu, igralcih, igralkah in seveda, kaj bi lahko vprašali gospo Jayne. Sestavili smo vprašanja in jih prevedli v angleščino, jih opremili z uvodnimi vljudnostnimi frazami in zaključnimi zahvalami.

Kdo je bila pravzaprav Jayne Mansfield? Njeno pravo ime je Vera Jayne Palmer, rojena je bila 19. aprila 1933 v Pennsilvaniji. Porocila se je pri šestnaestih in prvič rodila pri sedemnajstih. Obiskovala je gledališke tečaje na univerzi v Texasu in Los Angelesu. Hotela je postati filmska zvezda. Sodelovala je na številnih lepotnih tekmovanjih in televizijskih nastopih.

Pot k filmu ji je odprla zmaga na lepotnem tekmovanju Miss Photoflash leta 1953. Pred tem in med tem je prodajala sladkarije po kinematografih in nastopala kot spremljevalka na slovesnih premierah in banketih.

Kot igralka je debitirala v nekem filmu leta 1955, oblečena le v brisaco. V 50. in 60. letih je postala prsata »seks bomba« v slogu slavne Marilyn Monroe. Ze leta 1960 pa je bila kariera Mansfieldove v Hollywoodu na dnu. Zcela je sodelovati v različnih evropskih filmskih produkcijah.

Kot igralka je posnela skupaj petindvajset filmov in umrla mlada v av-

tobilski nesreči blizu New Orleansa leta 1967.

Kot do vsake filmske zvezde je bilo tudi do nje težko priti. Ko se nam je to končno posrečilo, je bila prijazna in zgovorna in morda tudi odkritosrčna. Za skandale v Hollywoodu res nima več časa, je pripovedovala. Pa tudi preutrujena je bila za takšno opravilo. Zapustila je Hollywood, saj skoraj vsi to prej ali slej naredijo. Menila je, da je svet velik in lep in vsakdo ga hoče videti čim več. Dubrovnik je bil zanjo eden treh najlepših krajev na svetu.

Gospa Mansfieldova je takrat tudi po deset in več ur pridno snemala nov film. V dveh urah

pogovora z nami smo ugotovili, da predstava, ki jo je ustvaril o njej tisk, ni popolnoma prava. Namesto nekoliko prismojknjene, domisljave in afektirane zvezdnice smo srečali razmeroma bistro in dokaj preprosto filmsko zvezdo brez zvezdniskih navad.

Med snemanjem tega filma je bila Jayne že v visoki nosečnosti, poročena je bila z mišičnjakom in igralcem Mickey Hargitayem. Pri njej pa so bili ves čas njeni trije otroci. Pokazalo se je, da slavna mamica zelo doobra skrbi za svoje otroke, ki so bili zelo lepo vzgojeni.

Crno-bel film, ki so ga takrat snemali, je bila zgodba o naropanih 500 tisoč dolarjih. Dogajala se je na nekem sredozemskem otoku, v vili stare kurtizane. V konflikt dveh skupin vlomilcev je bilo zapletenih več oseb, ki se na koncu med sabo pobijejo. Jayne Mansfield je igrala dekle enega od dveh vlomilcev. Med dogajanjem se zaljubi v drugega in skuša z njim in z denarjem pobegniti. Na

koncu oba umreta.

Ceprav smo Mansfieldovo pred tem videli v nekaterih filmskih komedijah in ugotovili, da ima presenetljiv smisel za humor in ironijo, je raje nastopala v dramatičnih vlogah. Povedala je, da občinstvo meni, da je boljša v takšnih vlogah in zato ji producenti ne dajejo več priložnosti za nastop v komedijah. Tiste case je letno posnela od tri do štiri filme, večinoma v Evropi, v raznih koprodukcijah.

Nemški sef za tisk v filmski ekipi je povedal, da se je Jayne Mansfield na začetku svoje kariere najbrž res pustila preveč izrabljati za vsakršno neokusno reklamo in da ima občutek, da je zdaj postala previdnejša.

Film je režiral Gustav Gavrin in so ga dokončali leta 1964. V ZDA pa so ga prvič predvajali leta 1966. Po kakovosti ni bil uvrščen na lestvice. Neka ameriška filmska revija pa mu je prisodila eno zvezdico od petih možnih.

Borivoj Repe
(Se nadaljuje)

VREMENSKA SLIKA

Nadaljevalo se bo sončno vreme. Zaradi blizine oslabiljene hladne fronte pa se bodo popoldne pojavile nevihte.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 5.20 in
zaslo ob 20.53. Dan bo dolg
15 ur in 33 minut. Luna bo
vzšla ob 18.47 in zaslala ob
3.16.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Portorož	24,0	Mura	16,6
Crikvenica	22,0	Sava (Radovljica)	13,2
Malinska	22,0	Sora	14,6
Sibenik	24,0	Ljubljana	15,3
Poreč	23,0	Savinja	-
M. Losinj	24,0	Vipava	10,6
Dubrovnik	22,0	Bohinjsko jezero	19,0

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:

zjutraj:
SE 6 do 10 vozlov

popoldne:
NW 8 do 12 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 3.06 najnižje -60 cm, ob 9.42 najvišje 30 cm, ob 14.55 najnižje -16 cm, ob 20.48 najvišje 51 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	28
1000 m	23
1500 m	17
2000 m	14
2500 m	12
2864 m	9

BIOPROGNOZA

Vreme bo na počutje in razpoloženje ljudi vplivalo ugodno in spodbudno, le sredi dneva bo zaradi sončnega vremena in visokih temperatur zraka toplotna obremenitev.

VOX POPULI

**Zavist ni nič drugega,
kot mržnja do tuje supe-
riornosti.**

*Zavist ima belo polt in
opravljiv jezik.*

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Rešili so ga 10 dni po podrtju seulske veleblagovnice

SEUL - Zveni skoraj neverjetno, toda deset dni po katastrofalnem potrditvi seulske veleblagovnice Sampung so reševalne ekipe nasle zivega 21-letnega Coj Mjung Soka. Zadnjega prezivelega so našli pred tremi dnevi, a je umrl po sprejemu v bolnišnico. Coj Mjung Sok pa bo preži-

vel, saj ima le nekaj prask, je pa seveda podhranjen in dehidriran. Oče prezivelega (na sliki z zeno in sinom v bolnišnici) je skupaj z reševalci iskal sinovo tru-plo, ko je eden od reševalcev zaslišal medel klic. Previdno so izkopali ozek predor in se dokopali do fanta, ki so mu takoj zavezali oči,

tako da mu jih ne bi po desetih dneh teme poskodovala dnevna svetloba. Kasneje je fant v bolnišnici dejal, da je bil v podzemski garazi, ko se je stavba začela rusiti. Prezivel je po zaslugi deževnice, ki je pronicala skozi železobetonske ruševine, lakoto pa si je telesil z zvečenjem lepenke.

Uspelo mu je pobegniti ugrabiteljem

SRINAGAR (INDIJA) - Ameriskemu turistu Johnu Childsu je prejšnjo noč uspelo zbežati kašmirskim ječarjem. Američana so pred petimi dnevi med izletom pri Pahalgamu, kakih sto kilometrov od Srinagarja, ugrabili kašmirski separatisti skupaj z drugimi štirimi turisti. Odgovornost za ugrabitev je prevzela do zdaj neznana separatistična skupina Al Faran, ki je v zameno za osvoboditev ugrabljenih turistov od indijskih oblasti zahtevala, naj izpustijo iz zaporov 21

kasmirskih muslimanskih separatistov. V skupini zajetih so bile še stiri ženske in neki Kanadčan, ki pa so jih ugrabitelji takoj izpustili. Včeraj pa se je hkrati izvedelo, da so neznanci, prav tako na območju Pahalgama, ugrabili nemškega turista Dirka Hareta. Oblasti se bojijo, da sku-sajo kasmirski separatisti z ugrabitvami tujcev internacionalizirati svoj boj. New Delhi je že napovedal, da bo skušal tujce osvoboditi brez nasilja.

Zaradi debelosti mu je spodletelo

RIO DE JANEIRO - Ni mu uspelo zbežati skozi odprtino, ki jo je skupaj s tovaršem izkopal v jetniškem zidu, ker je bil predebel. »Nezgoda« se je v brazilski jetnišnici v Goianii pripetila 19-letnemu Pereirau Melu. Njegov tovarš se je srečno izmuznil skozi luknjo, njega pa je izdal trebuh, tako da se je dobesedno zagozdil in je moral poklicati na pomoč jetniške paznike.

Naivni blagajnik

UDDEVALLA (SVEDSKA) - Blagajnik v južno-svedskem Ljungs-kileju bo težko pozabil, kako sta ga dva sleparja mojstrsko prelisčila - zamenjal jima je namrec osem tisoč belgijskih frankov v svedske krone po stirikrat višem tečaju, ki velja za francoski frank. Dvojica je svoj podvig skušala ponoviti tudi drugje, toda tak nainnega blagajnika ni več našla.

Zunajzakonsko rojstvo Viktorije

LONDON - Dva ameriška znanstvenika sta prepričana, da je bila britanska kraljica Viktorija spoceta zunaj zakona. Njen oče, kentski vojvoda Edvard, ni namreč boležal za dedno hemofilijo, prav tako ne nobeden od njenih uradnih prednikov, ona pa je bolezen posredovala svojim potomcem, tako da Edvard skoraj gotovo ni bil njen oče.

**Tudi daleč od doma je lepo
na varnem očkovem hrbtu**

Žabica na očkovem hrbtu je doma s porečij Amazonke in Orinoka, zlegla pa se je v baltimorskem akvariju, kjer so tej drevesni dvoživki priskrbeli primerno okolje. (Foto: AP)